

**Академія педагогічних наук України
Державна науково-педагогічна бібліотека України
імені В.О.Сухомлинського**

Серія “Видатні педагоги світу”. Випуск 2.

**Польський педагог-гуманіст
Януш Корчак
(1878-1942)**

**До 125-річчя з дня народження
Біобібліографічний покажчик**

Київ 2003

ББК 91.9:74
УДК 016:37
П53

Рекомендовано до друку Радою при директорові Державної науково-педагогічної бібліотеки України 29.10.2003. Протокол № 9.

Польський педагог-гуманіст Януш Корчак (1878-1942): До 125-річчя з дня народж.: Біобібліогр. покажч. /АПН України. ДНПБ України ім. В.О.Сухомлинського; Уклад.: В.В.Вербова, Н.А.Горбенко, С.В.Іщук, С.В.Петровська; Наук. ред.: П.І.Рогова, Т.Ф.Букшина; Наук. консультант О.В.Сухомлинська; Відп. за вип. Н.А.Палащина; Ред.: Р.С.Жданова, Н.Г.Богун; Рецензент М.Б.Євтух. – К., 2003. – 124 с. – (Сер.Видатні педагоги світу; Вип. 2).

Укладачі:

Вербова В.В., наук. співробітник ДНПБ України ім. В.О.Сухомлинського
Горбенко Н.А., наук. співробітник ДНПБ України ім. В.О.Сухомлинського
Іщук С. В., викладач Тернопільського державного педагогічного університету ім. В.Гнатюка
Петровська С.В., Голова Українського Товариства Януша Корчака

Наукові редактори:

Рогова П.І., директор ДНПБ України ім. В.О.Сухомлинського
Букшина Т.Ф., заступник директора ДНПБ України ім. В.О.Сухомлинського

Науковий консультант:

Сухомлинська О.В., академік-секретар Відділення теорії та історії педагогіки АПН України

Відповідальний за випуск:

Палащина Н.А., зав. відділу ДНПБ України ім. В.О.Сухомлинського

Редактори:

Жданова Р.С., зав. відділу ДНПБ України ім. В.О.Сухомлинського
Богун Н.Г., наук. співробітник ДНПБ України ім. В.О.Сухомлинського

Рецензент:

Євтух М.Б., академік-секретар Відділення педагогіки і психології вищої школи АПН України

За сприяння Посольства Польщі в Україні

Даний покажчик присвячений 125-річчю з дня народження польського педагога Януша Корчака. У покажчику подано бібліографію творів великого гуманіста, літературу про його життя і діяльність, матеріали про увічнення його пам'яті, перелік бібліографічних видань. Окремо подані цитати з педагогічних творів Януша Корчака та висловлювання відомих педагогів про нього. У посібнику вміщені додатки з переліком літературних творів педагога, виданих у Польщі за його життя, та переліком електронних адрес з інформацією про Януша Корчака в мережі Інтернет.

Показчик може бути використаний фахівцями в галузі педагогіки та освіти в науково-дослідній, науково-методичній, науково-педагогічній та науково-виховній діяльності.

© Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського.

ЗМІСТ

Від укладачів.

Януш Корчак (О.В.Сухомлинська).

Основні дати життя та діяльності Януша Корчака (С.В.Петровська).

Розділ I. Літературно-педагогічна та публіцистично-епістолярна спадщина Януша Корчака.

Розділ II. Література про життя та діяльність Януша Корчака.

Януш Корчак і Україна.

Гуманіст-педагог, письменник, лікар.

Особистість і педагогічні ідеї Януша Корчака у науково-методичних розробках.

Януш Корчак, Антон Макаренко, Василь Сухомлинський: різні системи, спільні ідеї.

Рукописні матеріали.

Розділ III. Вшанування пам'яті Януша Корчака.

Ім'я Януша Корчака в енциклопедичних виданнях та словниках.

Януш Корчак в літературі і мистецтві.

Товариства Януша Корчака.

Розділ IV. Бібліографічні матеріали.

Розділ V. Роздуми Януша Корчака та висловлювання видатних педагогів про його особистість та творчість.

Роздуми Януша Корчака.

Відомі педагоги про особистість та творчість Януша Корчака.

Найлегше – померти за ідею ...
Далеко важче жити в ім'я ідеї,
день у день, рік у рік.

Януш Корчак

Від укладачів

Розбудова незалежної української держави сприяє відновленню та розвитку національної педагогіки, освіти і виховання підростаючого покоління.

Радикальні зміни, що відбуваються у нашій країні та спричинені ними гуманістичні й демократичні зрушення в ідеології, науці, культурі зумовлюють необхідність вивчення вітчизняного і світового педагогічного досвіду та втілення його загальнозначущих ідей у навчально-виховний процес закладів освіти. Сучасна світова й вітчизняна педагогічна думка концентрується навколо проблеми гуманізації процесу всебічного розвитку особистості. Зважаючи на це, зростає необхідність здійснення наукових досліджень історичного розвитку педагогічних гуманістичних теорій.

Любов та повага до дитини – найважливіша ідея гуманістичної педагогіки, одним з провідників якої був Януш Корчак (справжнє ім'я Генрік Гольдшміт) – видатний польський гуманіст, лікар за фахом, педагог і письменник за покликом серця. У міжвоєнній Польщі Януш Корчак створив і реалізував оригінальну систему виховання підростаючого покоління, яка поєднувала психологічні, педагогічні та медичні аспекти. В основу своєї системи Януш Корчак поклав індивідуальний підхід до виховання особистості – визнання унікальності та своєрідності кожної дитини, гуманність та милосердя. Польський гуманіст, досліджуючи особистість дитини, сформулював три основні права дитини, які визначають напрями виховної діяльності, а саме:

- дитина має право на сьогоднішній день;
- дитина має право на те, щоб бути тим, чим вона є;
- дитина має право на повагу.

Для реалізації цих прав Януш Корчак створив систему дитячого самоврядування, яка передбачала рівноправність дітей і дорослих, відкидала примус у вихованні та опиралась на самовиховання.

Януш Корчак відомий не тільки педагогічними працями, а ще й доробком дитячого письменника, твори якого перекладено багатьма мовами світу.

Корчаківська система виховання охоплює широке коло педагогічних проблем. Науковці різних держав досліджують багатопланову й різноаспектну творчість педагога та популяризують його гуманістичну спадщину. Ідеї гуманіста набули розголосу в усьому світі. Його прихильники об'єднуються в асоціації та товариства. Корчаківський рух набув поширення в Європі, Бразилії, Ізраїлі, Росії, США, Японії тощо.

Водночас слід зазначити, що унікальна педагогічна система Януша Корчака досі не знайшла повного і об'єктивного висвітлення та оцінки в Україні, а педагогічна і літературна спадщина гуманіста недостатньо вивчена.

Необхідність відновлення історичної справедливості, осмислення життєвого шляху та особливостей творчого доробку видатного педагога-гуманіста із світовим визнанням спонукали Державну науково-педагогічну бібліотеку України підготувати біобібліографічний покажчик “Польський педагог-гуманіст Януш Корчак (1878–1942)”, присвячений 125-річчю з дня його народження, яким продовжено серію “Видатні педагоги світу”, започатковану біобібліографічним покажчиком “В.О.Сухомлинський. Біобібліографія: 1987–2000 рр”.

Даний посібник має на меті сприяти вивченню педагогічної та літературної спадщини видатного гуманіста та творчому втіленню його педагогічних ідей в систему виховання молодого покоління нашої держави, розбудову громадянського суспільства.

Покажчик має 5 розділів.

Розділ I “Літературно-педагогічна та публіцистично-епістолярна спадщина Януша Корчака” вміщує бібліографічні описи творчого доробку гуманіста: повне зібрання творів, збірки творів, окремі праці, твори із збірників та періодичних видань, а також описи щоденників, листів, рукописів українських перекладів творів Януша Корчака.

Розділ II “Література про життя та діяльність Януша Корчака” складається з п’яти підрозділів. Перший – “Януш Корчак і Україна”, де представлені описи документів про перебування Януша Корчака в Україні, зокрема, в Києві. У другому підрозділі – “Гуманіст-педагог, письменник, лікар” зазначено перелік описів книг, статей про життєвий та творчий шлях Януша Корчака, включаючи описи спогадів його сучасників, однодумців та учнів. Третій підрозділ – “Особистість і педагогічні ідеї Януша Корчака у науково-методичних розробках” вміщує описи наукових розвідок, матеріалів наукових конференцій, семінарів, дисертацій, авторефератів дисертацій щодо науково-теоретичних досліджень та практичних втілень соціально-педагогічної системи видатного педагога. Четвертий підрозділ – “Януш Корчак, Антон Макаренко, Василь Сухомлинський: різні системи, спільні ідеї” представляє описи публікацій із порівняльним аналізом педагогічних систем визначних педагогів. П’ятий підрозділ – “Рукописні матеріали” вміщує описи рукописів різних авторів про особистість та творчість Януша Корчака.

Розділ III “Вшанування пам’яті Януша Корчака” складається з трьох підрозділів. Перший – “Ім’я Януша Корчака в енциклопедичних виданнях та словниках” – це перелік описів довідкових видань, де подані біографічні дані про славетного гуманіста. Другий – “Януш Корчак в літературі і мистецтві” подає описи документів про увічнення пам’яті педагога в поетичних та прозових творах, сценаріях, фотографіях, плакатах, марках, експозиціях музеїв та виставок. Третій – “Товариства Януша Корчака” включає описи матеріалів, зазначених у покажчику світових товариств Януша Корчака, а саме: буклетів, бюлетенів, звітів про діяльність товариств, програм заходів.

Розділ IV “Бібліографічні матеріали” вміщує бібліографічні покажчики та бібліографічні списки присвячені творчості педагога-гуманіста, які підготовлені в Україні, Росії, Польщі.

Розділ V “Роздуми Януша Корчака та висловлювання видатних педагогів про його особистість та творчість” складається з двох підрозділів. Перший – “Роздуми Януша Корчака” вміщує одкровення великого гуманіста. Другий – “Відомі педагоги про особистість та творчість Януша Корчака” представляє думки видатних педагогів про особистість та творчість Януша Корчака. Виокремлені цитати мають посилання на номери позицій джерел, зазначених у покажчику і подаються у квадратних дужках.

Посібник має два додатки. Перший – “Бібліографічний список літературних творів Януша Корчака, виданих у Польщі за його життя” за редакцією С.В.Іщук. Другий – “Інформація про Януша Корчака в мережі Інтернет”.

Структура покажчика розроблена з урахуванням особливостей творчості Януша Корчака і відображена у “Змісті”.

Укладачі намагалися найбільш повно відобразити творчий доробок Януша Корчака та матеріали про його життя і творчість, які зберігаються у фондах найбільших книгозбірень України та Українському Товаристві Януша Корчака, включивши до покажчика друквані матеріали, рукописи, кінофотоізодокументи, як мовою оригіналу (польською), так і в перекладах українською, російською та іншими мовами. Джерела відбору документів – фонди Національної бібліотеки України ім. В.Вернадського, Національної парламентської бібліотеки України, Національної бібліотеки України для дітей, Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В.О.Сухомлинського, Державної наукової медичної бібліотеки

України, Державної бібліотеки України для юнацтва, Наукової бібліотеки Національного університету ім. Т.Шевченка, Наукової бібліотеки Національного педагогічного університету ім. М.Драгоманова, Наукової бібліотеки Київського національного лінгвістичного університету України, Наукової бібліотеки Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України, Наукової бібліотеки Інституту педагогіки та психології професійної освіти АПН України, Бібліотеки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В.Гнатюка (ТДПУ), Тернопільської державної обласної універсальної наукової бібліотеки (ТДОУНБ), фонд документів Українського Товариства Януша Корчака, Українського центру вивчення історії Голокосту Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України, Бібліотеки при Центрі єврейської освіти, Бібліотеки ім. Ошера Шварцмана, літописи Книжкової палати СРСР, УРСР, літописи Книжкової палати України.

Праці Я.Корчака подані з 1911 до 2003 рр. за прямою хронологією видань спочатку в перекладах українською і російською, а потім польською та іншими іноземними мовами. В межах років матеріали згруповані за алфавітом назв за схемою – спочатку окремо видані твори, а потім праці із збірок і періодичних видань. Рецензії подаються безпосередньо за рецензованими творами і розташовані за прямою хронологією, без зазначення номерів позицій. Рукописні матеріали вміщені в кінці розділу.

Література про життя та діяльність подана за алфавітом прізвищ авторів та назв праць.

Видання українською і російською мовами подані в порядку зведеного українсько-російського алфавіту.

Видання іноземними мовами подані в кінці кожного підрозділу за алфавітом прізвищ авторів та назв праць.

Матеріали, включені до покажчика, опрацьовані *de visu*.

Бібліографічний опис та скорочення в бібліографічному описі здійснено за чинними в Україні стандартами.

Матеріали фонду Українського Товариства Януша Корчака позначені астериском (*).

Допоміжний апарат видання складається з передмови “Від укладачів”, двох вступних статей: “Януш Корчак” О.В.Сухомлинської та “Основні дати життя та діяльності Януша Корчака” С.В.Петровської, іменного покажчика, який включає авторів праць про Януша Корчака, перекладачів, укладачів, редакторів, ілюстраторів, авторів вступних статей, передмов, післямов, рецензій, та інших, алфавітного покажчика праць Януша Корчака, зазначених у посібнику, алфавітного переліку світових Товариств Януша Корчака, зазначених у посібнику, схеми групування (зміст).

Бібліотека висловлює подяку власникам фонду Українського Товариства Януша Корчака – Світлані Василівні та Мируну Семеновичу Петровським за передані в дарунок ДНПБ України ім. В.О.Сухомлинського твори Януша Корчака та за допомогу у підготовці покажчика.

Покажчик розрахований на наукових працівників, аспірантів, викладачів, вчителів-практиків, вихователів, бібліотечних працівників та працівників інформаційних і соціальних служб, студентів, батьків і може бути використаний у науково-дослідній, науково-методичній, науково-педагогічній, професійній та виховній діяльності.

Януш Корчак

ЯНУШ КОРЧАК (ГЕНРІК ГОЛЬДШМІТ, 1878-1942) – одна із найбільш відомих і вражаючих постатей сучасної педагогіки, яскрава і різнобічна особистість з широкими інтересами, високим почуттям громадянськості, великою любов'ю до дітей. Він, лікар за професією, був журналістом, письменником і педагогом за покликанням.

Здається, немає в світі людини, яка б не знала про жертовний подвиг вихователя, який пішов на жахливу смерть заради дітей і разом з дітьми. Цей вчинок польського педагога – найвищий прояв любові до дітей, підтримки в найважчі хвилини їхнього такого короткого життя.

Цьому передувала щоденна багаторічна праця в дитячих таборах, в “Будинку сиріт”, інтернаті “Наш будинок”, створених ним у Варшаві, де знайшли притулок діти вулиці – обездолені, важковиховувані, які мало кому були потрібні в цьому житті. З лікаря-педіатра Януш Корчак виростає в талановитого педагога, чуйного вихователя і старшого товариша дітей.

Головна педагогічна ідея Януша Корчака – це дитина як повноцінна людина і особистість, а тому завдання виховання він вбачав у вільному і гармонійному розвитку її здібностей, формуванні в душі ідеалів добра, свободи та краси шляхом пробудження бажання до самопізнання, самооцінки та самовдосконалення.

Про це ми дізнаємось з художньо-публіцистичних, педагогічних книг (а їх налічується більше 20, серед них найвідоміша “Як любити дітей”), численних статей у різних періодичних виданнях. І перед нами постають думки, пошуки, переконання великого педагога-гуманіста, який стверджував, що “Дитина – перш за все людина, яку уважний педагог повинен вивчати й ставитися до неї з повагою і довірою”.

Думки, висловлені польським педагогом, мали великий вплив на розвиток ідей про виховання в усьому світі. Міжнародний Корчаківський рух розпочався вже досить давно і сьогодні обіймає всі континенти світу. Майже в кожній країні успішно діють товариства послідовників польського гуманіста.

Ідеї Януша Корчака справили вплив і на вітчизняних педагогів. На них звертала увагу Н.К.Крупська, вона радила педагогам уважно вивчати книги Януша Корчака; А.С.Макаренко також був знайомий з його доробком. Особливо вплинула і сама постать польського педагога, і його творчість на В.О.Сухомлинського, який вважав його “національним героєм польського народу”, “людиною надзвичайної моральної краси”, а його творчість власним “заповітом на все життя”.

За радянських часів офіційна педагогіка з певною пересторогою говорила про Януша Корчака і його педагогічну спадщину, бо не зовсім поділяла ідеї вільного розвитку, свободи, поваги до дитини та самоповаги, які так гаряче відстоював польський педагог. Книги Януша Корчака майже не перекладалися в Україні, і тому широка педагогічна громадськість була недостатньо ознайоmlена з його ідеями.

З початком демократизації суспільства і, відповідно, педагогічної науки і шкільної практики, завдяки палким прихильникам творчості Януша Корчака, і особливо С.В.Петровської, оригінальні, нестандартні ідеї польського педагога почали помалу розповсюджуватися в Україні. Було створено Українське товариство Януша Корчака, написані наукові праці з окремих питань його творчості.

Але сьогодні, в нинішніх умовах, коли педагогічна наука шукає вагомого обґрунтування, коли зростає кількість бездоглядних, проблемних, безпритульних дітей, ідеї Януша Корчака, його досвід, як ніколи, потрібні нашому суспільству.

Тому підготовка і випуск біобібліографічного покажчика (до речі, вперше в Україні), присвяченого 125-річчю, від дня народження видатного педагога-гуманіста, не лише на часі, а, вважаю, конче необхідні українському вчителю.

Показчик допоможе яскравіше представити постать педагога, усвідомити світове значення його доробку; допоможе зацікавленим знайти книги Януша Корчака (хоча й іноземними мовами) та літературу про нього; і, що найважливіше, можливо, зрушити з місця справу з виданням творів польського педагога українською мовою. Будемо ж сподіватись на краще.

**Доктор педагогічних наук, професор
Ольга Сухомлинська**

Основні дати життя та діяльності Януша Корчака

1878, 22 липня – у Варшаві, в сім'ї адвоката народився Хенрік Гольдшміт (майбутній Януш Корчак).

1886, вересень – поступив до школи.

1891-1896 – навчання у гімназії.

1896, 25 квітня – смерть батька. Хенрік починає займатися репетиторством.

1898-1904 – навчання на медичному факультеті Варшавського університету.

1898 – початок літературної діяльності Хенріка Гольдшміта.

Отримує літературну премію за п'єсу “Яким шляхом?”, обирає псевдонім Януш Корчак.

1899, літо – подорож до Швейцарії з метою знайомства з педагогічною діяльністю і творчістю Песталоцці.

1901, січень-квітень – публікація першої повісті “Дитя вулиці”.

1905, квітень–1910 – працює лікарем дитячої лікарні ім. Берсонів і Бауманів у Варшаві.

1904-1905 – публікація другої повісті “Дитя салону”.

1905, червень–1906, березень – служба військовим лікарем у російській армії, участь у російсько-японській війні.

1906-1911 – удосконалює свій досвід лікаря у Берліні, Парижі та Лондоні. Працює вихователем у єврейських та польських літніх дитячих таборах. Продовжує літературну діяльність.

1911, грудень–1942 – очолює Дім Сиріт для єврейських дітей у Варшаві (Крохмальна, 92).

1914-1918 – військовий лікар російської армії під час Першої світової війни, перебуває на території України (Тернопіль-Київ). Працює в сиротинцях для українських дітей під Києвом. Пише книгу “Як любити дитину”.

1918 – повернення до Варшави. Продовжує роботу в Домі Сиріт.

1919 – створює разом з Марією Фальською сиротинець “Наш Дім” для польських дітей.

1920 – перша публікація книги “Як любити дітей”. У наступних публікаціях (з 1929) – “Як любити дитину”.

1923 – Організація бурси в Домі Сиріт. Публікація книги “Король Мацюсь Перший”.

1924 – видання книги “Банкрутство малого Джека”.

1925-1939 – співпраця з часописом “Спеціальна педагогіка”.

1925, грудень – публікація книги “Коли я знову стану маленьким”.

1926, червень – організація і редагування першого дитячого часопису “Малий пшегельонд” (“Малий огляд”).

1929 – публікація праці “Право дітей на повагу”.

1931 – перша вистава п’єси “Сенат шаленців”.

1934, 1936 – подорож до Ерец-Ізраель [Палестина].

1935-1936 – праця на польському радіо – “Бесіди Старого лікаря”.

1939 – публікація “Жартівливої педагогіки”.

1939, вересень – у перші дні Другої світової війни Корчак разом із старшими дітьми чергує на даху Дому Сиріт під час бомбардувань; допомагає пораненим та бездомним.

1940 – останній літній табір для дітей.

1940, листопад – переселення Дому Сиріт до Варшавського гетто.

1940-1942 – перебування у Варшавському гетто. Корчак пише “Щоденник”.

Опікується ще одним дитячим притулком по вул. Дзельна, 39.

1942, 18 липня – вистава “Пошта” за п’єсою Рабіндраната Тагора в Домі Сиріт.

1942, 4 серпня – останній запис у “Щоденнику”.

1942, 5 серпня – разом з дітьми та персоналом Дому Сиріт Корчака депортовано до табору смерті Треблінка. Того ж дня страчено у газовій камері разом з вихованцями.

Голова Українського Товариства
Януша Корчака
С.В.Петровська

Розділ І. Літературно-педагогічна та публіцистично-епістолярна спадщина Януша Корчака

1911

1. Весенняя песня; Невеста; Без доказательств; Воспитание; Я разорен; Долой опрятность; Оценщик; Зачем?: [Рассказы]. – СПб.: Изд. М.Г.Корнфельд, 1911. – 64 с. – (Дешевая юморист. б-ка “Сатирикон”; Вып.17.)

1913

2. *Ku otwarciu Domu Sierot / Tow. “Pomoc dla Sierot” w Warszawie. – Warszawa: Drukarnia “Gazety handlowej”, 1913. – 8 s.

Про відкриття Будинку Сиріт.

1915

3. Мошки, Иоськи и Срули /Пер с пол. Е.Шведера. – Петроград: Изд. М.И.Семенова, 1915. – 95 с.

1918

4. Рыцари чести: (Слава): Повесть /Пер. с пол. М.Щавинской. – М.: Типо-литогр. Товарищества И.Н.Кушнарев и К°, 1918. – 37 с.

1920

5. Jak kochać dzieci: Dom Sierot. – Warszawa; Kraków, 1920. – 68 s.

Як любити дітей: Будинок Сиріт.

6. Jak kochać dzieci: Dziecko w rodzinie. – Warszawa; Kraków, 1920. – 119 s.

Як любити дітей: Дитина в сім'ї.

7. Jak kochać dzieci: Internat – Kolonie letnie. – Warszawa; Kraków, 1920. – 114 s.

Як любити дітей: Інтернат – літні колонії.

1921

8. Wiosna i dziecko /H.Goldszmit [псевд.]; Amer. Kom. pomocy dzieciom. – Warszawa, 1921. – Ксерокопія.

Весна і дитина. Існує рукопис в пер. на укр. мову К.Москальця.

1922

9. Как любить детей: (Интернат) /Пер. с пол. Л.Кон; Предисл. Н.К.Крупской. – М.: Госиздат, 1922. – VI, 116 с.

1924

10. Приключение Короля Матюша: Повесть /Пер. с пол. Ю.Н.Райтлер; Рис. Б.В.Покровского. – Ленинград: Сектор “Юный Пролетарий” Рабочего Изд-ва “Прибой”, 1924. – 250 с.
11. Momenty wychowawcze. – Warszawa, 1924. – 66 s.

Виховні моменти.

---

* Астериском позначені матеріали власників Фонду Українського Товариства Януша Корчака (С.В. і М.С.Петровських).

1930

12. Feralny tydzień: Opowiadania. – 2-ie wyd. – Warszawa; Kraków: Wydaw. J.Mortkowicza, 1930. – 79 s.

Фатальний тиждень.

1940

13. O seminarium dla wychowawców /Tłum. filol.: E.Świdarska; Oprac.: H.Kirchner. – Dwarim Mibifnim [Palestyna], 1940. – Artykuł J.Korczaка napisany w 1936 roku. Oryginał pol. nie zachował się.

Стаття “Про семінар для вихователів” написана в 1936 р., а опублікована в Палестині в серпні 1940 р. в Дварім-Мібіфнім. Пол. оригінал не зберігся.

1953

14. Само не прийде: [Оповідання] /Пер. з пол. О.Журавля //Дніпро. – 1953. – №12. – С.65-71.

1954

15. *Odcinek południowy: Powieść. – Warszawa: Wydaw. M-wa Obrony Nar., 1954. – 207 s.

Південний сектор.

1955

16. *Król Maciuś Pierwszy. – Warszawa: Nasza księgarnia, 1955. – 218 s., [10] l.il.

Король Матиуш Перший.

1957

17. *Wybór pism = [Вибрані твори] /Wybory dokonał i wstępem opatrł. I.Newerly; Red.: D.Stępniewska. – Warszawa: Nasza księgarnia, 1957.

T.1: Dziecko salonu; Koszałki-opalki; Felietony i artykuły (“Społeczeństwo”). – 448, [3] s.: portr.

Дитя салону; Небилиці; Фейлетони і статті.

18. *Wybór pism pedagogicznych = [Вибрані педагогічні твори]: [W 2 t.]. – Warszawa: Państw. Zakłady wydaw. szkolnych, 1957.

T.1: Jak kochać dziecko; Prawo dziecka do szacunku; Momenty wychowawcze. – 362 s.

Як любити дитину; Право дитини на повагу; Виховні моменти.

T.2: [Zbiór] = [Збірник] /Posł. Z.Szymańskiej. – 260 s.

1958

19. *Король Матиуш Первый /Пер. с пол. М.Павловой. – Варшава: Полония, 1958. – 241с.: ил.

Рец.: Соловьев В. Грустная сказка про короля-реформатора /В.Соловьев //Звезда. – 1970. – №5. – С.210-212.

20. *Wybór pism = [Вибрані твори] /Wybory dokonał i wstępem opatrł. I.Newerly; Red.: D.Stępniewska. – Warszawa: Nasza księgarnia, 1958.

T.2: Bobo; Spowiedź Motyla; Kiedy znów będę mały; Moški, Joški i Srule; Jóžki, Jaški i Franki. – 542, [3] s.: portr.

Бобо; Сповідь Мотиля; Коли я знову стану маленьким; Мошки, Йоськи і Срулі; Юзьки, Яськи і Франки.

T.3: Momenty wychowawcze; Jak kochać dziecko; Prawo dziecka do szacunku. – 429, [2] s.

Виховні моменти; Як любити дитину; Право дитини на повагу.

21. *Pedagogika żartobliwa. – Warszawa: Państw. zakł. wydaw. szkolnych, 1958. – 43 s.

Жартівлива педагогіка.

1959

22. *Bankructwo malego Dżeka. – Warszawa: Nasza księgarnia, 1959. – 255 s.

Банкрутство малого Джека.

1961

23. Когда я снова стану маленьким: Повести / [Пер. с пол. К.Сенкевич; Предисл. В.Смирновой; Рис. Д.Штеренберга]. – М.: Детгиз, 1961. – 254 с.: ил.

Содерж.: Когда я снова стану маленьким; Лето в Михалувке; Слава.

Рец.: Кассиль Л. Жизнь, отданная детям... /Л.Кассиль //Иностр.лит. – 1961. – №6. – С.266-267; Берестов В. Что из этого вышло... /В.Берестов //Лит.газ. – 1962. – 14 июня(№70). – С.3; Трошкина К. Волшебник /К.Трошкина //Учит.газ. – 1962. – 3 июля(№78). – С.7; Сенчуров Ю. Внимание – дети! /Ю.Сенчуров //Семья и шк. – 1964. – №11.– С.46-47.

24. У дитячому таборі: Повість для дітей /Пер. з пол. і вступ. ст. І.Деркача; Іл. Л.Левицького. – Л.: Кн.-журн. вид-во, 1961. – 142 с.: іл.

25. *Kiedy znów będę mały. – Warszawa: Nasza księgarnia, 1961. – 206 s.

Коли я знову стану маленьким.

1962

26. Мацюсеві пригоди: Повість-казка /Пер. з пол. і передм. Б.Чайковського; Іл. В.Чернухи. – К.: Дитвидав, 1962. – 399 с.: іл., портр.

27. Мысли Корчака о воспитании /Пер. с пол. Е.С.Рубенчика //Нар. образование. – 1962. – №12. – С.92-93.

1966

28. Избранные педагогические произведения /Пер. с пол. К.Э.Сенкевич; Сост. и авт. примеч. Е.С.Рубенчик; Под. ред. и предисл. М.Ф.Шабаевой; [Послесл. И.Неверли]. – М.: Просвещение, 1966. – 470 с. – В кн. также: Основные даты жизни и деятельности Януша Корчака /Е.С.Рубенчик.

Содерж.: Как любить детей (Ребенок в семье. Интернат. Летние колонии. Дом сирот); О школьной газете; Право детей на уважение; Правила жизни: Педагогика для детей и взрослых; Шуточная педагогика; Беседы старого доктора по радио; Дневник.

Рец.: Атаров Н. Как любить детей /Н.Атаров //Известия. – 1966. – 19 окт.(№247). – С.4; Бондаревский В. Януш Корчак – совесть педагогики /В.Бондаревский //Учит. газ. – 1966. – 27 дек.(№153). – С.3-4; Лебедева Э. Януш Корчак: К изданию избранных педагогических произведений /Э.Лебедева //Нар.образование. – 1966. – №12. – С.102-104; Бабаева В. Януш Корчак “Избранные педагогические произведения” /В.Бабаева //Дошк.воспитание. – 1967. – №12. – С.113-116; Бондаревский В. Как любить детей /В.Бондаревский //Воспитание школьников. – 1967. – №1. – С.91-92; Кассиль Л.А. Мудрость, сердце и талант воспитателя /Л.А.Кассиль //Сов.педагогика. – 1967. – №1. – С.133-137; Николаева Л. Как заветы: О Януше Корчаке и его “Избранных педагогических произведениях” /Л.Николаева //Нач. шк. – 1967. – №9. – С.93-95.

29. Король Матиуш Первый /Пер. с пол. М.Павловой; Рис. Ю.Владимирова, Ф.Терлецкого, Е.Сроковского //Пионер. – 1966. – №1. – С.33-39; №2. – С.34-44; №3. – С.54-61; №4. – С.42-49; №5. – С.55-61; №6. – С.37-43; №7. – С.59-64.
30. Право детей на уважение /Пер. с пол. К.Сенкевич //Семья и шк. – 1966. – №4. – С.17-18; №5. – С.17-18.
31. Ребенок в семье: [Из кн. “Как любить детей”] /Пер. с пол. К.Сенкевич //Лит. газ. – 1966. – 14 июня(№69). – С.2.

1967

32. Теория и практика /Пер. с пол. К.Сенкевич //Воспитание школьников. – 1967. – №3. – С.89-91.

1968

33. Как любить детей /Пер. с пол. К.Э.Сенкевич; Предисл. Н.Атарова. – М.: Знание, 1968. – 96 с. – (Нар. ун-т. Пед. фак.; №2)

Содерж.: Как любить детей (Ребенок в семье); Право детей на уважение (Пренебрежение – недоверие. Неприязнь. Право на уважение. Право ребенка быть тем, что он есть.)

Рец.: Григорьев Ф. //Новый мир. – 1968. – №10. – С.282-283; Шифман А. Как любить детей /А.Шифман //Днепр. правда. – 1968. – 11 сент.(№181). – С.4.

34. Высказывания Я.Корчака: [О жизни, детях и воспитании] //Дет. лит. – 1968. – №8. – С.36.
35. Кайтусь-чародей: [Повесть–сказка]. Гл.1 /Пер.с пол. и предисл. Е.Мойтлис; Худож. Г.Рехович //Дет.лит. – 1968. – №8. – С.31-36.

1969

36. Мацюсеві пригоди: Повесть-казка /Пер. з пол. і вступ ст. Б.Чайковського. – К.: Веселка, 1969. – 399 с.

37. Драки: Из серии “Шуточная педагогика” /Пер. с пол. Е.Мойтлис //Пионер. – 1969. – №5. – С.30-31.
38. Жалоба: [Из серии “Шуточная педагогика”] /Сокр. пер. с пол. К.Сенкевич //Дошк. воспитание . – 1969. – № 8. – С.113-114.
39. Любовь: Шуточная педагогика /Пер. с пол. Е.Мойтлис //Пионер. – 1969. – №8. – С.70-71.
40. Мегерочка: Шуточная педагогика /Пер. с пол. Е.Мойтлис //Пионер. – 1969. – №7. – С.74-76.
41. Ну, дружок, давай!: Шуточная педагогика /Пер. с пол. Е.Мойтлис //Пионер. –1969. – №9. – С.74-75.

Рец.: Шаров А. [Рецензия на рассказы из серии “Шуточная педагогика”] /А.Шаров //Дет. лит. – 1970. – №10. – С.64-66.

1972

42. Король Матиуш Первый; Король Матиуш на необитаемом острове: [Повести-сказки] /Сокр. пер. с пол. Н.Подольской; Послесл. В.Смирновой; Ил. Е.Сроковского. – М.: Дет. лит, 1972. – 416 с.: ил.

Отзыв: Мойтлис Е. [Отзыв о книге Януша Корчака “Король Матиуш Первый”] /Е.Мойтлис //Нар. образование. – 1975. – №10. – С.99. – (Отзывы о книгах).

1973

43. Как любить детей /Пер. с пол. К.Э.Сенкевич; Предисл. Н.Атарова. – М.: Знание, 1973. – 96 с. – (Нар. ун-т . Пед. фак.; №2).

Содерж.: Как любить детей (Ребенок в семье); Право детей на уважение (Пренебрежение-недоверие. Неприязнь. Право на уважение. Право ребенка быть тем, что он есть.)

Рец.: Мильчина В. Как любить детей /В.Мильчина //Юность. – 1974. – №1. – С.75.

1976

44. Як любити дітей /Пер. з пол. В.В.Лисиці; Упоряд. П.В.Вовк; Передм. М.Ф.Шабасєвої. – К.: Рад. шк., 1976. – 160 с. – (Б-ка для батьків). – Рукопис [укр. пер.] рецензували: О.Я.Савченко, М.Ф.Шабасєва.

Зміст: Як любити дітей (Дитина в сім'ї); Право дітей на повагу (Зневага-недовір'я. Неприязнь. Право на повагу. Право дитини бути тим, чим вона є); Коли я знову стану маленьким.

1978

45. Король Матиуш Первый; Король Матиуш на необитаемом острове: [Повести-сказки] /Сокр. пер. с пол. Н.Подольской;

Послесл. В.Смирновой; Рис. Е.Сроковского. – М.: Дет. лит, 1978. – 415 с.

46. Мацюсеві пригоди: Повість-казка /Пер. з пол. та передм. Б.Чайковського; Мал. В.Чернухи. – К.: Веселка, 1978. – 331 с.: іл.
47. Когда я снова стану маленьким: [Гл. из кн.] /Сокр. предисл. В.Смирновой //Нач.шк. – 1978. – №9. – С.87-91.
48. Король Матиуш Первый: Отрывок из кн. //Наука и религия. – 1978. – №7. – С.73-74.
49. Мысли о воспитании //Нар. образование. – 1978. – №11. – С.86-87.
50. Подумай об этом, дружок!; Мегерочка: [Рассказы] /Пер. с пол. Е.Мойтлис //Воспитание школьников. – 1978. – №4. – С.27-28.
51. Чтобы встречали пониманием...: (Из произведений Януша Корчака) /Пер. с пол. Е.Мойтлис //Воспитание школьников. – 1978. – №4. – С.24-26.
52. Fragmenty utworów = [Уривки із творів] /Wybrała D.Stępniewska; Posł.: K.Dębnicki. – Warszawa: Nasza księgarnia, 1978. – 245 s.
53. Pisma wybrane = [Вибрані твори]: W 2 t. – Warszawa: Nasza księgarnia, 1978

T.1. – 455 s.

T.2. – 323 s.

54. Wybór pism = [Вибрані твори]: [Prawo dziecka do szacunku; Jak kochać dziecko; Momenty wychowawcze; Prawidła życia; Pedagogika żartobliwa; Koszałki-opalki; Szkoła specjalna; Senat szaleńców; Oferta] //Włoszyn S. Korczak /S.Włoszyn. – Warszawa: Wiedza powszechna, 1978. – S.149-333.

Право дитини на повагу; Як любити дитину; Виховні моменти; Правила життя; Жартівлива педагогіка; Небилиці; Спеціальна школа; Сенат шаленців; Пропозиція.

1979

55. Избранные педагогические произведения /Пер. с пол. К.Э.Сенкевич; Сост. и авт. примеч. Е.С.Рубенчик; Отв. ред. А.Г.Хрипкова; Вступ. ст.: М.Кондакова и М.Шабаевой, А.Левина. – М.: Педагогика, 1979. – XXII, 473 с.

Содерж.: Как любить детей (Ребенок в семье. Интернат. Летние колонии. Дом сирот); О школьной газете; Право детей на уважение; Правила жизни: Педагогика для детей и взрослых; Шуточная педагогика; Беседы старого доктора по радио; Дневник.

56. Як любити дітей /Пер. з пол. В.В.Лисиці; Упоряд. П.В.Вовк. – К.: Рад. шк., 1979. – 159 с. – (Б-ка для батьків).

Зміст: Як любити дітей (Дитина в сім'ї); Право дітей на повагу (Зневага-недовір'я. Неприязнь. Право на повагу. Право дитини бути тим, чим вона є); Коли я знову стану маленьким.

57. Prawo dziecka do szacunku. – Warszawa; Kraków: Wydaw. J.Mortkowicza, 1979. – 44s.

Право дитини на повагу.

1980

58. Как любить детей /Пер.с пол. К.Э.Сенкевич. – Минск: Нар. асвета, 1980. – 80 с. – (Родителям о детях).

Содерж.: Как любить детей (Ребенок в семье); Право детей на уважение (Пренебрежение-недоверие. Неприязнь. Право на уважение. Право ребенка быть тем, что он есть).

Рец.: Муравьева Т. Искусство любить детей /Т.Муравьева //Дошк. воспитание. – 1981. – №7. – С.84-85.

59. Как любить ребенка /Пер. с пол. Е.Зениной и Э.Тареевой; Вступ. ст. М.Кузьмина; Худ. Л.Орлова. – М.: Книга, 1980. – 482 с. – Кн. м. ф.

Содерж.: Ребенок в семье; Из дневника.

60. *Dziecko salonu. – Kraków: Wydaw. lit., 1980. – 271 s.: front. portr.

Дитя салону.

61. *Prawidła życia: Pedagogika dla młodzieży i dorosłych. – Warszawa; Kraków: Wydaw. J.Mortkowicza, 1980. – 144 s.

Правила життя: Педагогіка для дітей і дорослих.

1983

62. Избранное /[Пер. с пол. Н.Я.Подольской, К.Э.Сенкевич]; Сост. В.В.Лисица; Послесл. А.Шарова; Худож. А.П.Никифоров. – К.: Рад. шк., 1983. – 526 с. – (Мир в образах).

Содерж.: Король Матиуш Первый; Король Матиуш на необитаемом острове; Когда я снова стану маленьким; Лето в Михалувке; Слава; Правила жизни; Дневник.

1984

63. *Pamiętnik /Posł.: A.Szłazakowa. – Poznań: Wydaw. Poznańskie, 1984. – 55 s.

Щоденник.

64. Pisma wybrane = [Вибрані твори] /Wprow. i wybór: A.Lewin; Red.: I.Korsak. – Warszawa: Nasza księgarnia, 1984.

T.1: Prawo dziecka do szacunku; Jak kochać dziecko; Prawidła życia /Oprac. i przypisy: L.Barszczewska, M.Falkowska, M.Korczyńska-Ciesielska pod kierunkiem A.Lewina. – 491, [3] s.: front. portr.

Право дитини на повагу; Як любити дитину; Правила життя.

65. Pisma wybrane = [Вибрані твори] /Wprow. i wybór: A.Lewin; Red.: I.Korsak. – Warszawa: Nasza księgarnia, 1984.

T.2: Niedole dziecięce; Z “Tygodnika Domu Sierot”; Z gazetki naszego domu; Lekarz w internacie; Pedagogika żartobliwa /Oprac.: M.Korczyńska-Ciesielska, A.Lewin, W.Wacińska. – 343 s.: front. portr., foto.

Знедолене дитинство; Зі “Щоденника Будинку Сиріт”; З газетки нашого дому; Лікар в інтернаті; Жартівлива педагогіка.

1985

66. Józki, Jaśki i Franki: Lektura obowiązkowa dla kl. 4-ej szkoły podstawowej. – Warszawa: Krajowa agencja wydaw., 1985. – 221 s.: il. – [Tekst oparty na edycji z 1922 r.].

Юзьки, Яськи і Франки.

67. Pisma wybrane = [Вибрані твори] /Wprow. i wybór: A.Lewin; Red.: I.Korsak. – Warszawa: Nasza księgarnia, 1985.

T. 3: Troski okresu szkolnego; Szkoła życia; Jest szkoła; Kiedy znów będą mały /Oprac. i przypisy: M.Falkowska, J.Król, A.Wernik pod kierunkiem A.Lewina. – 451, [4] s.: front. portr.

Турботи шкільного життя; Школа життя; Є школа; Коли я знову стану маленьким.

1986

68. Король Матиуш Первый; Король Матиуш на необитаемом острове: [Повести-сказки] /Сокр. пер. с пол. Н.Подольской; Послесл. В.Смирновой; Худож. В.Змеев. – Кишинев: Лит. артистикэ, 1986. – 543 с.: ил.

69. Pisma wybrane = [Вибрані твори] /Wprow. i wybór: A.Lewin; Red.: I.Korsak. – Warszawa: Nasza księgarnia, 1986.

T. 4: Dziecko salonu; Początek drogi; Samotność; Czas klęski i zagłady; Pamiętnik /Opracowanie i przypisy: M.Falkowska, M.Korczyńska-Ciesielska, J.Olecka pod kierunkiem A.Lewina. – 514, [5] s.: front. portr., foto.

Дитя салону; Початок дороги; Самотність; Час поразки і загибелі; Щоденник.

1987

70. Король Матиуш на необитаемом острове /Пер. с пол. М.Павловой; Рис. В.Анджеевского. – Варшава: Наша Ксенгарня, 1987. – 215 с.
71. Myśli /Wybór i wstęp: H.Kirchner. – Warszawa: PIW, 1987. – 36 s.: front. portr.

Роздуми.

1988

72. Избранное /[Пер. с пол. Н.Я.Подольской, К.Э.Сенкевич]; Сост. В.В.Лисица; Послесл. А.И.Шарова; Худож.-оформ. А.П.Никифоров. – К.: Рад. шк., 1988. – 526 с.

Содерж.: Король Матиуш Первый; Король Матиуш на необитаемом острове; Когда я снова стану маленьким; Лето в Михалувке; Слава; Правила жизни; Дневник.

73. Избранное /Сост. и ред. М.Шкловская. – Иерусалим (Израиль): Б-ка-Алия, 1988. – 324с.

Содерж.: Дневник; Заявления; Документы; Моисей; Заметки об Эрец-Исраэль; Письма в Эрец-Исраэль; Сенат безумцев.

74. Как любить детей /Пер. с пол. К.Э.Сенкевич. – Хабаровск: Кн. изд-во, 1988. – 142 с.

Содерж.: Как любить детей (Ребенок в семье); Право детей на уважение (Пренебрежение-недоверие. Неприязнь. Право на уважение. Право ребенка быть тем, что он есть).

1989

75. Король Матиуш Первый; Король Матиуш на необитаемом острове; Педагогические повести /Сокр. пер. с пол. Н.Подольской, К.Сенкевич; Послесл. А.Шарова. – М.: Правда, 1989. – 480 с.: ил.

Содерж.: Король Матиуш Первый; Король Матиуш на необитаемом острове; Лето в Михалувке; Слава; Правила жизни: Педагогика для детей и взрослых; Дневник.

76. Правила життя: Вибрані твори /Пер. з пол. Ю.Г.Попсуєнко; Післямова М.Ю.Гандзій; Худож. О.Застанченко. – К.: Молодь, 1989. – 320 с.: іл.

Зміст: Коли я знову стану маленьким; Літо в селі; Слава; Правила життя: Педагогіка для дітей та дорослих; Щоденник.

1990

77. Избранное /Сост. и ред. М.Шкловская; Вступ. ст. И.Перлиса. – Иерусалим (Израиль): Б-ка-Алия, 1990. – 324 с.

Содерж.: Дневник; Заявления; Документы; Моисей; Заметки об Эрец-Исраэль; Письма в Эрец-Исраэль; Сенат безумцев.

78. Как любить ребенка /Пер. с пол. Е.Зениной, Э.Тареевой; Вступ. ст. А.Лиханова; Послесл. М.Кузьмина; Худож. Л.Орлова. – М.: Дом, 1990. – 445 с. – Кн. м. ф.

Содерж.: Ребенок в семье; Из дневника.

79. Как любить ребенка: Кн. о воспитании /Пер. с пол. К.Э.Сенкевич; Послесл. С.Соловейчика; Примеч. Е.С.Рубенчика. – М.: Политиздат, 1990. – 493 с. – На тит. л.: Кн. о воспитании.

Содерж.: Как любить ребенка (Право ребенка на уважение. Как любить ребенка. Правила жизни. Педагогическая публицистика); Когда я снова стану маленьким (Когда я снова стану маленьким. Лето в Михалувке); Слава.

80. Педагогическое наследие /Пер. с пол. К.Э.Сенкевич; Сост. К.П.Чулкова; Вступ. ст. и коммент. М.Н.Кузьмина. – М.: Педагогика, 1990. – 267 с. – (Б-ка учителя).

Содерж.: Как любить ребенка (Ребенок в семье. Интернат. Летние колонии. Дом Сирот.); Право ребенка на уважение; Правила жизни; Роковая неделя; Дети и воспитание; Научный отдел.

81.   *Utwory wybrane = [Вибрані твори] //Tarnowski J. Janusz Korczak dzisiaj /J.Tarnowski. – Warszawa: Akademia Teologii Katolickiej, 1990. – S.180-238: foto.*

1991

82. Как любить детей /Пер. с пол. К.Э.Сенкевич; Вступ. ст. и коммент. М.Н.Кузьмина. – М.: Педагогика, 1991. – 269 с. – (Б-ка учителя).

83. Как любить детей /Пер. с пол. К.Э.Сенкевич. – М.: Знание, 1991. – 191 с. – (Нар. ун-т. Пед. фак.; №1).

Содерж.: Ребенок в семье; Интернат; Летние колонии; Шуточная педагогика.

84. Король Матиуш Первый; Король Матиуш на необитаемом острове: [Повести-сказки] /Сокр. пер. с пол. Н.Подольской; Послесл. В.Смирновой; Худож. И.Г.Карт. – Петрозаводск: Карелия, 1991. – 352 с.

85. Педагогическое наследие /Пер. с пол. К.Э.Сенкевич; Сост. К.П.Чулкова; Вступ. ст. и коммент. М.Н.Кузьмина. – М.: Педагогика, 1991. – 269 с. – (Б-ка учителя).

Содерж.: Как любить ребенка (Ребенок в семье. Интернат. Летние колонии. Дом Сирот.); Право ребенка на уважение; Правила жизни; Роковая неделя; Дети и воспитание; Научный отдел.

86. *Kiedy znów będę mały /Oprac. B.Kryda. – Wrocław: Ossolineum, 1991 – 215 s.*

Коли я знову стану маленьким.

87. Kilka artykułów z lat trzydziestych = [Де кілька статей з 30-х рр.] //Puszkin B. **Korczakowskie przesłanie: Materiały na seminaryjne zajęcia w ramach "Korczakowskich Spotkań w Kręgu"**, 1991r. /B.Puszkin. – Warszawa etc., 1991. – S.18-35.

Ст. Я.Корчака: Слово до вихователя; 5 х 6; Хто є хто.

1992

88. **Воспитание личности: Кн. для учителя /Сост., авт. вступ. ст. и коммент. В.Ф.Кочнов. – М.: Просвещение, 1992. – 285 с.**

Содерж.: Знание о ребенке – путь к воспитанию личности: (Статьи); Ребенок среди взрослых; Как любить ребенка (Ребенок в семье. Интернат. Боба).

89. **Кайтусь-чародей: Повесть-сказка /Пер. с пол. Л.Цывьяна. – СПб.: Лицей, 1992. – 203 с.**

90. **Король Матиуш Первый; Король Матиуш на необитаемом острове: [Повести-сказки] /Пер. с пол. М.Павловой; Худож.: Ю.Буянов, А.Маев. – М.: Авлад, 1992. – 476 с.**

91. **Як любити дітей: [Пер.з пол.] – К.: Знання, 1992. – 32 с. – (Сер.10, Гармонія; №1).**

Зміст: Дитина в сім'ї; Вам заплатили за вашу любов; Зневаження-недовіра; Неприязнь; Право на повагу; Право дитини бути такою, якою вона є.

92. **Дневник: Фрагменты /Пер. с пол. О.Медведевой //Дет.лит. – 1992. – №2/3, ч.1. – С.24-30; №4, ч.2. – С.51-57.**

93. **Dziela = [Твори] /Kom. red.: H.Kirchner, S.Wołozyn, A.Lewin (przewodniczący). – Warszawa: Latona, 1992.**

T.1: **Dzieci ulicy; Dziecko salonu /Wstęp: A.Lewin; Red. nauk. H.Kirchner. – 528, [1] s.**

Діти вулиці; Дитя салону.

94. **Dziela = [Твори] /Kom. red.: H.Kirchner, S.Wołozyn, A.Lewin (przewodniczący). – Warszawa: Latona, 1992.**

T.8: **Król Maciuś na wyspie bezludnej /Red. nauk. H.Kirchner. – 455, [4]s.**

Король Матиуш на безлюдному острові.

1993

95. **Dziela = [Твори] /Kom. red.: H.Kirchner, S.Wołozyn, A.Lewin (przewodniczący) – Warszawa: Latona, 1993.**

T.7: Jak kochać dziecko; Momenty wychowawcze; Prawo dziecka do szacunku /Red. nauk. S.Wołoszyn. – 565, [2] s.

Як любити дитину; Виховні моменти; Право дитини на повагу.

96. Sam na sam z Bogiem: Modlitwy tych, którzy się nie modlą. – Warszawa: Ezop, 1993. – 79s.

На самоті з Богом.

1994

97. Наедине с Господом Богом: Молитвы тех, кто не молится /Пер. с пол. и послесл. О.Медведевой; Ред. А.Верглинский; Предисл. И.Гальперина; Худож.оформ. В.Романова; Рос. О-во Януша Корчака. – М., 1994. – 80 с.

98. 3 щоденника //Відродження. – 1994. – №5/6. – С.77-78.

99. Dzieła = [Твори] /Kom. red.: H.Kirchner, S.Wołoszyn, A.Lewin (przewodniczący). – Warszawa: Latona, 1994.

T.3, [cz.1]: Na mównicy: Publicystyka społeczna (1898-1912) /Red. nauk. J.Bartnich. – 531, [1] s.

На трибуні: Громадянська публіцистика (1898-1912)

T.3, [cz.2]: Na mównicy: Publicystyka społeczna (1898-1912) /Red. nauk. J.Bartnich. – 362, [1] s.

На трибуні: Громадянська публіцистика (1898-1912)

T.9: Bankructwo małego Dżeka; Kiedy znów będę mały /Red. nauk. H.Kirchner. – 387 s.

Банкрутство малого Джека; Коли я знову стану маленьким.

1996

100. *Читая Януша Корчака: [Фрагм. из неизд. в России дневника Я.Корчака] //Сто страниц Доброго дня: [Подборка публикаций из газ. “Добрый день” за 1993-1996 гг.]. – СПб., 1996.

101. Dzieła = [Твори] /Kom. red.: H.Kirchner, S.Wołoszyn, A.Lewin (przewodniczący). – Warszawa: Latona, 1996.

T.6: Sława; Opowiadania (1898-1914) /Red. nauk. H.Kirchner. – 455 s.

Слава; Оповідання (1898-1914).

102. Kajtuś czarodziej: Awantury, jakich świat nie widział //Sztandar. – 1996. – 13-15 września. – S.20.

Кайтусь чарівник: Скандал, якого не бачив світ: Уривок з повісті.

103. Król Maciuś Pierwszy //Sztandar. – 1996. – 13-15 września. – S.17.

Король Мацюсь Перший: Уривок з повісті.

1997

104. Когда я снова стану маленьким: Выдержки из кн. //Кловские новости. – 1997. – Окт.(№29). – С.4.

105. Dzieła = [Твори] /Kom. red.: H.Kirchner, S.Wołoszyn, A.Lewin (przewodniczący). – Warszawa: Latona, 1997.

T.5: Moški, Joški i Srule; Józki, Jaški i Franki /Red. nauk. A.Lewin. – 381, [1] s.

Мошки, Йоськи і Срулі; Юзьки, Яськи і Франки.

106. Traurig oder böse?: (Nachschrift einer Radio – “Plauderei vom 2.2.1939”) //Korczak-Bulletin. – 1997. – Jg.6, H.1. – S.1-3.

Виступ Я.Корчака на радіо 2.02.1939 р.

107. What has he left to us? //Dialog and universalism. – 1997. – Vol.1, No.9/10. – P.199-215.

Уривки з творів Я.Корчака, відібрані проф. А.Левіним.

1998

108. Корчак: [Сборник: Произведения с коммент.] /Сост., авт. предисл. О.П.Матятин; [Коммент.] Е.А.Ямбург. – М.: Издат. Дом Ш.Амонашвили, 1998. – 224 с. – (Антология гуманной педагогики). – На 4 с. обл. высказывание Ш.Амонашвили о Я.Корчаке.

Содерж.: Право ребенка на уважение (Пренебрежение-недоверие. Неприязнь. Право на уважение. Право ребенка быть тем, что он есть); Как любить ребенка (Ребенок в семье. Интернат); Из педагогической публицистики (Теория и практика. Воспитание воспитателя ребенком. Воришка); Наедине с Господом Богом.

109. Коли я знову стану маленьким: (Уривки) //Зарубіж. л-ра. – 1998. – Верес.(№36). – С.2.

110. Молитва легковажної жінки; Молитва дитини; Молитва старого; Молитва вченого; Молитва художника: [Фрагм. з твору “ На самоті з Богом...”] //Зарубіж. л-ра. – 1998. – Верес.(№36). – С. 4-5.

111. Молитва воспитателя //Обруч. – 1998. – №1. – С.11.

112. Dzieła = [Твори] /Kom. red.: H.Kirchner, S.Wołoszyn, A.Lewin (przewodniczący). – Warszawa: Latona, 1998.

T.2, [cz.1]: Koszałki–opalki; Humoreski i felietony /Red. nauk. H.Kirchner. – 405, [1] s.

Небилиці; Гуморески і фейлетони.

T.2, [cz.2]: Koszałki–opalki; Humoreski i felietony /Red. nauk. H.Kirchner. – 636, [1] s.

Небилиці; Гуморески і фейлетони.

T.4: Szkoła życia; Obrazki szpitalne; Artykuły pedagogiczne i medyczne (1900-1912) /Red. nauk. S.Wołoszyn. – 596, [1] s.

Школа життя; Лікарські замальовки; Педагогічні і медичні статті (1900-1912).

T.12: Kajtuś czarodziej; Uparty chłopiec; Opowiadania (1918-1939) /Red. nauk. H.Kirchner. – 502, [1] s.

Кайтусь-чарівник; Впертий хлопець; Оповідання (1918-1939).

1999

113. Достоинства – недостатки: Из кн. “Правила жизни: Педагогика для детей и для взрослых” //Новый Акрополь. – 1999. – №1. – С.40-41.
114. Почему кричит мой отец ? /Пер. И.Верник //Отцы и дети. – 1999. – Апр.(Вып.31). – С.53-55.
115. A voice for a child: The inspirational words of Janusz Korczak /Ed. by Sandra Joseph. – London: Thorsons, 1999. – 185 p.

Фрагм. з книг Януша Корчака.

116. Listy i rozmyślenia palestyńskie /Wybór, oprac. i wstęp: B.Wojnowska. – Warszawa, 1999. – 136, XVI s.: foto.

Палестинські листи і роздуми.

117. Ku otwarciu Domu Sierot //W korczakowskim kręgu: Biuletyn Pol. Stow. im. Janusza Korczaka. – Zielona Góra, 1999. – Styczeń(N 1). – S. 29-33. – Передрук з кн.: Ku otwarciu Domu Sierot /Tow. “Pomoc dla Sierot” w Warszawie. – Warszawa: Drukarnia “Gazety Handlowej”, 1913.

Про відкриття “Будинку Сиріт”.

2000

118. Право дітей на повагу //Дит. садок. – 2000. – №7. – С.2; №8. – С.2.

2001

119. *Одиночество ребенка //Право ребенка на уважение: Педагогика Януша Корчака и современный опыт помощи ребенку: [Сб. материалов]. – СПб., 2001. – С.104-107. – Приложение.
120. Selected writings of Janusz Korczak – the educator of educators /Comp. by A.Lewin //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.47-73.

Зміст: Têt-â-têt with God; Sienna, Sliska and Twarda (getto streets); It simply must be understood; Two coffins.

Вибране Я.Корчака – вчителя вчителів, виступи на радіо, неопублік. матеріали.

Зміст: На самоті з Богом; Сєнна, Сліска і Тварда (вулиці гетто); Це має бути зрозуміло; Дві труни.

2002

121. В мудром одиночестве бодрствуй: Как любить детей (Ребенок в семье) /Публ. Н.Александровой фрагмента из “Лит. газ.” 1966 г. //Педология – новый век. – 2002. – №4. – С.35-38.
122. На самоті з Богом: Молитви тих, котрі не моляться //Єгупець: Худож.-публіц. альм. /Пер. з пол. О.Ірванця; Редкол.: Г.Аронов (ред.), І.Клімова, Г.Ліхтенштейн, М.Петровський та ін.; [Передм. М.Петровського]; Ін-т юдаїки. – К., 2002. – Вип.10 . – С.74-106.
123. Як любити дітей //Права дитини: від витоків до сьогодні: Зб. текстів метод. та інформ. матеріалів /Авт.-упоряд.: Г.М.Лактіонова, Л.В.Пироженко, О.В.Сухомлинська та ін. – К., 2002. – С.51-60. – У кн. надрук.: Право дітей на повагу – із зб.: Як любити дітей /Я.Корчак.

2003

124. На самоті з Богом: Молитви тих, котрі не моляться /Пер.з пол. О.Ірванця; Ред. і післямова М.Петровського. – К.: Дух і Літера, 2003. – 69 с.
125. Мацюсеві пригоди: (Окремі розділи) //Давидюк Л.В. Зарубіжна літературна казка: Навч. посіб. /Л.В.Давидюк, О.Ф.Задорожня. – К., 2003. – С.320-338.
126. На самоті з Богом: Молитви тих, котрі не моляться /Пер. з пол. О.Ірванця //Зарубіж. л-ра. – 2003. – Трав.(Чис.18). – С.1-12.
127. На самоті з Богом: Молитви тих, котрі не моляться /Пер. з пол. О.Ірванця //Почат.освіта. – 2003. – Берез.(№10). – С.5.

Без року

128. Dobri duh čovječanstva /Izbor tekstova i predg.: A.Lewin. – Zagreb: EDUCA, S.a. – Ксерокопія.

Проект вид. кн. Я.Корчака в Боснії.

129. Król Maciuś Pierwszy /Red. techn.: J.Raczek. – Bielsko-Bialo: Beskidzka oficyna wydaw., S.a. – 227 s.

Король Матиуш Перший.

Рукописні матеріали

130. *Сенат шаленців /Пер.з пол. К.Москальця. – Рукопис. – Перекладено в 2003 році.
131. *Щоденник /Пер. з пол. К.Москальця. – Рукопис.

Розділ II. Література про життя та діяльність Януша Корчака

Януш Корчак і Україна

132. Денисюк С.В. Януш Корчак і українська педагогіка: [Про перебування Я.Корчака в Києві та зв'язок його пед. ідей з пед. думкою України] /С.В.Денисюк //Шлях освіти. – 2001. – №1. – С.44-48.
133. Денисюк С.В. Перебування Януша Корчака на Україні /С.В.Денисюк //Укр.-Пол. симпозиум “Проблеми трансформації в гуманітарній, соціально-економічній та науково-освітній сферах”, 16-20 черв.1997 р., Тернопіль: Зб. тез /Терноп. держ. техн. ун-т ім. І.Пулюя. – Т., [1997]. – С.131-132.
134. Как любить детей: [О пребывании Я.Корчака в Киеве] //Дитина. – 2001. – Січ.(№1). – С.8. – Ст. содерж.таже фрагм. из кн. Я.Корчака “Как любить детей”.
135. Кіро К. Педагогіка Януша Корчака народилася у Києві: Можливо, до цього був першим Ярослав Гашек /К.Кіро //Політика і культура. – 2000. – №37. – С.32-33.
136. Мицель М. Януш Корчак на Украине и в Киеве: [О деятельности Я.Корчака] /М.Мицель //Евр. вести. – 1993. – Апр.(№7/8). – С.7.
137. Мицель М. Януш Корчак в Україні і в Києві: [Про перебування Я.Корчака в Україні, 1915-1918рр.] /М.Мицель //Освіта. – 2001. – 28 листоп.-5 груд.(№69/70). – С.14.
138. Петровский М. Киевский шедевр Януша Корчака: [О деятельности Я.Корчака и его пребывании в Киеве] /М.Петровский //Аргументы и факты. – 1995. – Ноябрь.(№17). – С.23; Наша респ. – 1996. – 9 февр.(№6). – С.15.
139. Петровский М. Печаль и надежда Януша Корчака: [О пребывании Я.Корчака в Украине, 1915-1918гг.] /М.Петровский //Городу и миру: Киев. очерки. – К., 1990. – С. 185-211 – (Сер. “Лит. путешествия”).
140. Петровский М. Януш Корчак в Киеве: [О пребывании и пед. деятельности Я.Корчака в Киеве, 1915-1918гг.] /М.Петровский //Семья и шк. – 1990. – №7. – С.47-51: фото.
141. Штомпель Г. Як любити дітей: (Я.Корчак і Україна) /Г.Штомпель //Вечір. Київ. – 1997. – 16 серп.(№ 175). – С.4.

Гуманіст-педагог, письменник, лікар

142. Адамский И. Как любить детей: [К 100-летию со дня рождения Я.Корчака] /И.Адамский //Известия. – 1978. – 21 июля(№170). – С.4.

143. Антонюк Р. Взірець для наслідування: [До 100-річчя з дня народж. Я.Корчака] /Р.Антонюк //Рад. освіта. – 1978. – 22 лип.(№58). – С.3.
144. Атаров Н. Как любить детей: [Размышления о Я.Корчаке] /Н.Атаров //Атаров Н. Крученая нитка: Раздумья, эссе, рассказы. – М., 1976. – С.13-19.
145. Атаров Н. Предисловие /Н.Атаров //Корчак Я. Как любить детей /Я.Корчак; Пер. с пол. К.Э.Сенкевич. – М.: Знание, 1968. – С.3-7. – То же. – М., 1973. – С.3-9.
146. Бахтин Н. [Рецензия] /Н.Бахтин //Рус. шк. – 1912. – №2. – С.46-47. – (Критика и библиогр.). – Рец. на повесть: Корчак Я. Мошки, Иоськи и Срули: (Из быта евр. дет. колонии). – Вильно: Эдитор, 1911. – 163 с. – (Образцовая б-ка; №32).
147. Библиук М. Януш Корчак – захисник дитинства: Іст.-пед.нарис /М.Библиук //Відродження. – 1994. – №5/6. – С.75-77.
148. Блохина А. Януш Корчак (1878-1942): [Биогр. и фрагм. из пед. публицистики] /А.Блохина //Шк.вестн. – 1999. – №18. – С.13-24.
149. Брандис Е. Я.Корчак и его книги для детей и о детях /Е.Брандис //Брандис Е. От Эзопа до Джани Родари. – М.: Дет. лит., 1980. – Ч.2: Переводная книга последних десятилетий, 1942-1977. – С.287-290.
150. Брускова Е. Как любить детей: [Пед. идеи Я.Корчака] /Е.Брускова //Сов. культура. – 1978. – 21 июля(№58). – С.6.
151. Булаховська Ю. Вернісаж: “Польща – ХХ ст.” /Ю.Булаховська //Зарубіж. л-ра. – 1998. – Берез.(Чис.10). – [Гл.]: Ян Корчак. – С.6.
152. Волошин С. Послесловие /С.Волошин //Яворский М. Януш Корчак /М.Яворский. – Варшава, 1978. – С.192-204.
153. Встати! Суд іде!: [Факти з біогр. Я.Корчака] //Зарубіж. л-ра. – 1998. – Верес.(№36). – С.1.
154. Гальперин И. Предисловие /И.Гальперин //Корчак Я. Наедине с Господом Богом: Молитвы тех, кто не молится /Я.Корчак. – М., 1994. – С.5-6.
155. Гандзій М. Він належить людству: 110 років з дня народж. Я.Корчака: [Про літ. та пед. діяльн.] /М.Гандзій //Культура і життя. – 1988. – 11верес.(№37). – С.7.
156. Гандзій М. Сонце зупинити не можна: [Післямова] /М.Гандзій //Корчак Я. Правила життя: Вибрані твори /Я.Корчак. – К., 1989. – С.313-317.
157. Гельман З. Маленький бизнесмен /З.Гельман //Семья и шк. – 1993. – №1. – С.11. – [Рец.] на повесть: Корчак Я. Маленький бизнесмен [! Банкротство маленького Джека]. – Из ст.: З.Гельман. Миллионерша учится в 10 “Б”.
158. Давидюк Л.В. Януш Корчак: (1878–1942): [Коротка біогр. довідка] /Л.В.Давидюк, О.Ф.Задорожня //Давидюк Л.В. Зарубіжна літературна казка /Л.В. Давидюк, О.Ф.Задорожня. – К., 2003. – С.319-320.
159. Далавурак С. Життя, віддане дітям: До 100-річчя з дня народж. Я.Корчака /С.Далавурак //Рад. освіта. – 1978. – 22 лип.(№58). – С.3.
160. Демакова И. Как нам научиться любить своих учеников: [О пед. идеях Я.Корчака] /И.Демакова //Нар. образование. – 2001. – №7. – С.147-152.
161. Демакова И. Януш Корчак: Он учил нас не только любить детей, но и не предавать их: [Пед. идеи Я.Корчака] /И.Демакова //Лидеры образования. – 2002. – №1. – С. 54-56.

162. Дембницкий К. К чему стремился Корчак?: Сокр. пер. /Казимеж Дембницкий. //Кочнов В. Януш Корчак: Кн. для учителя /В.Кочнов. – М., 1991. – С.178-189. – Приложение.
163. Дижур Б. Счастье быть нужным детям: [О личности и пед. деятельности Я.Корчака] /Б.Дижур //Урал. – 1978. – №12. – С.146-149.
164. До 10-ї річниці повстання у Варшавському гетто: Зб. док. /Уклад. Б.Марк. – Варшава, 1953. – Текст ідиш.
165. Доктор Корчак: [Заметки о Януше Корчаке] //Кловские новости. – 1995. – 29 сент.(№6). – С.6.
166. Задорнова Н. Неизвестный Корчак: [О пед. деятел. Я.Корчака] /Н.Задорнова //Эхо планеты. – 1992. – 10-16 окт.(№41). – С.39.
167. Зюзюкин И. Под Знаменем цвета надежды: [О пол. писателе и педагоге Я.Корчаке, 1878-1942] /И.Зюзюкин //Смена. – 1996. – №6. – С.134-140.
168. Иванченко Д. Януш Корчак: Повесть о Человеке: [Писатель, врач, педагог] /Д.Иванченко //Мир шк. – 2002. – №2. – С.39-42: фото.
169. Іроденко Л.М. Роль літературної спадщини Януша Корчака в розумінні сучасного школяра: [Про творчість Я.Корчака] /Л.М.Іроденко //Всесвіт. л-ра та культура. – 2003. – №6. – С.21-22. – Бібліогр.:14 назв.
170. Кайзер И. “Как любить детей”: К 100-летию со дня рождения Я.Корчака /И.Кайзер //Женщины мира. – 1979. – №1. – С.54-55.
171. Калениченко Н.П. Життя, віддане дітям: [Біогр. та пед. погляди Я.Корчака] /Н.П.Калениченко, Ж.Д.Ільченко //Почат. шк. – 1993. – №9. – С.56-58.
172. Калениченко Н. П. Незнищенна сила гуманності: (До 100-річчя з дня народж. Я.Корчака) /Н.П.Калениченко //Рад. шк. – 1978. – №7. – С.102-105.
173. Кассиль Л.[А] Мудрість серця: [Про життя і творчість пол. педагога Я.Корчака] /Л.[А] Кассиль //Рад. освіта. – 1967. – 25 берез.(№24). – С.4.
174. Кассиль Л.[А] Отдавший жизнь детям: [О пед., писат., человек. даре пол. педагога Я.Корчака] /Л.[А] Кассиль //Дет. лит. – 1968. – №8. – С.28-30.
175. Кваша Б.Ф. Человека можно воспитать только добром и человеческой педагогикой /Б.Ф.Кваша //Кваша Б.Ф. Воспитательная система Сухомлинского: Учеб. пособие /Б.Ф.Кваша; АПН Украины. Ин-т педагогики и психологии проф. образования, Петровская Акад. Наук и Искусств, С.-Петербур. ун-т МВД России. – К.; СПб., 1999. – О Я.Корчаке. – С.103.
176. Кларина Л. Диалог с Янушем Корчаком: [О педагогике Я.Корчака] /Л.Кларина //Нар. образование. – 1995. – №2. – С.20-25.
177. Кондаков М.И. Выдающийся польский педагог-гуманист Януш Корчак /М.И.Кондаков //Сов. педагогика. – 1979. – №1. – С.15-21.
178. Кондаков М.[И.] Жизнь и педагогические взгляды Януша Корчака: [Вступ. ст.] /М.[И.] Кондаков, М.[Ф.] Шабаева //Корчак Я. Избранные педагогические произведения /Я.Корчак; Сост. и авт. примеч. Е.С.Рубенчик; Пер. с пол. К.Э.Сенкевич. – М.: Педагогика, 1979. – С.ІІІ-ІХ.
179. Костецкий А. “Діти – перш за все і над усе!”: [Біогр. і пед. діяльн. Я.Корчака] /А.Костецкий //Почат. шк. – 2001. – №4. – С.62-63.
180. Кочнов В. Дорога смерти в Треблинке называлась “Улицей в небо” – Химмельфартштрассе: [Биогр. справка о последних днях

- жизни Я.Корчака] /В.Кочнов, М.Яворский //Обзор. – 1998. – Июнь(№23). – С.18.
181. [Кочнов В.] Жизнь до последнего дыхания: Миф и действительность: [Вступ.ст.] /В.Кочнов //Кочнов В. Януш Корчак: Кн.для учителя /В.Кочнов. – М.,1991. – С.6-20. – Приложение: К чему стремился Януш Корчак? /К.Дембницкий.
  182. Кочнов В. Подвиг любви, или философия педагогики Корчака: [Вступ. ст.] /В.Кочнов //Корчак Я. Воспитание личности: Кн. для учителя /Я.Корчак. – М., 1992. – С.8-30.
  183. Кочнов В. Януш Корчак: Кн. для учителя /В.Кочнов. – М.: Просвещение, 1991. – 190 с., 4 л. ил. – Приложение: К чему стремился Корчак? /К.Дембницкий.
  184. Крупская Н.: [Предисловие] /Н.Крупская //Корчак И. Как любить детей: (Интернат) /Я.Корчак; Пер. с пол. Л.Кон. – М., 1922. – С.III-VI.
  185. Крымов В. Януш Корчак и его дети: [К 60-летию со дня гибели] /В.Крымов //Евр. вести. – 2002. – Окт.(№19/20). – С.1.
  186. Кузнецова Л. “Тема жизни” Януша Корчака: (К 100-летию со дня рождения) /Л. Кузнецова //Дошк. воспитание. – 1978. – №8. – С.62-67.
  187. Кузьмин М.[Н.] “Сыном мне стала идея служения детям”: [Вступ. ст.] /М.[Н.]Кузьмин //Корчак Я. Как любить ребенка /Я.Корчак. – М., 1980. – С.9-50.
  188. Кузьмин М.[Н.] Послесловие /М.[Н.]Кузьмин //Корчак Я. Как любить ребенка /Я.Корчак. – М., 1990. – С.406-446.
  189. Кузьмин М.Н. Януш Корчак: [Вступ. ст.] /М.Н.Кузьмин //Корчак Я. Педагогическое наследие /Я.Корчак. – М., 1990. – С.5-18. – То же . – М., 1991.
  190. Левовицкий Т. Януш Корчак /Т.Левовицкий //Перспективы: вопросы образования. – 1995. – №1/2. – С.39-46.
  191. Лиханов А. То, чего нам так не хватает...: [Вступ. ст.] /А.Лиханов //Корчак Я. Как любить ребенка /Я.Корчак. – М., 1990. – С.7-9.
  192. Марк Б. Повстання в гетто /Б.Марк. – Варшава, 1955. – Текст ідиш. Згадується Я.Корчак.
  193. Матятин О. Евангелие от Корчака: [Предисл. к кн. “Корчак” из сер. “Антология гуманной педагогики”] /О.Матятин //Корчак. – М.: Издат. Дом Ш.Амонашвили, 1998. – С.5-12.
  194. Мащенко О. Останній урок старого лікаря: [Про пед. систему Я.Корчака] /О.Мащенко //Дзеркало тижня. – 2002. – 31 серп.-6 верес.(№33). – С.13.
  195. Медведева О. Послесловие /О.Медведева //Корчак Я. Наедине с Господом Богом: Молитвы тех, кто не молится. – М., 1994. – С.67-80.
  196. Мержан И. Я.Корчак – воспитатель молодежи: [О взглядах Я.Корчака на воспитание] /И.Мержан //Дошк. воспитание. – 1969. – №6. – С.82-84.
  197. Мілош Ч. Особиста вдячність: [Роздуми з приводу творчості Я.Корчака] /Ч.Мілош //Зарубіж. л-ра. – 1998. – Верес.(№36). – С.1.
  198. Мойсеїв І. “Та його ж нема в програмі!”: [Про Я.Корчака] /І.Мойсеїв //Зарубіж. л-ра. – 1998. – Верес.(№36). – С.1.
  199. Мойтлис Е.Л. Доктор детской души: [О встрече с Я.Корчаком] /Е.Л.Мойтлис //Учит. газ. – 1978. – 20 июля(№87). – С.4.
  200. Мойтлис Е.Л. Жизнь, отданная детям: [О деятельности Я.Корчака в сирот. домах] /Е.Л.Мойтлис //Нар. образование. – 1972. – №8. – С.79.

201. Мойтлис Е.[Л.] О книге Януша Корчака „Кайтусь-чародей”: [Предисловие] /Е.[Л.]Мойтлис //Дет.лит. – 1968. – №8. – С.31.
202. Мойтлис Е.[Л.] Я слушала Януша Корчака: [О встрече с Я.Корчаком] /Е.[Л.]Мойтлис //Воспитание школьников. – 1967. – №3. – С.92.
203. Мойтлис Е.Л. Януш Корчак: (К 80-летию со дня рождения) /Е.Л.Мойтлис //Сов. педагогика. – 1958. – №8. – С.133-140.
204. Мойтлис Е.[Л.] Янушу Корчаку – 100 лет /Е.[Л.]Мойтлис //Нар. образование. – 1978. – №5. – С.90.
205. Мостова Т. Януш Корчак: “Кажуть, що діти погані. А я знаю, що це не так” /Т.Мостова //Освіта України. – 1997. – 12 верес.(№37). – С.8.
206. Мотяшов И. Культура игры и детская литература: [Об использовании игрушки в повести Я.Корчака “Король Матиуш Первый”] /И.Мотяшов //Дошк.воспитание. – 1985. – №5. – С.46.
207. Неверли И. Живая связь: Отрывки из кн.: [О пол. педагоге Я.Корчаке] /И.Неверли; Пер. с пол. Э.Гессен //Иностр. лит. – 1978. – №3. – С.231-239.
208. Неверли И. Жизнь отданная детям: [О личности Я.Корчака] /И.Неверли //Огонёк. – 1978. – Сент.(№39). – С.9-11.
209. Неверли И. Малы Пшеглэнд Януша Корчака: [О дет. газ., основан. Я.Корчаком] /И.Неверли; Пер. с пол. А.Пиотровской //Журналист. – 1967. – №4. – С.52-53. – Фрагм. из кн.: *Newerly I. Żywe więzienie.* – Warszawa, 1965. – С.53.
210. Неверли И. О Януше Корчаке: [Послесловие] /И.Неверли //Корчак Я. Избранные педагогические произведения /Я.Корчак. – М.: Просвещение, 1966. – С.401-456.
211. Неверли И. “Такой была эта детская газета”: (Слово о “Малом пшеглэнде”) /И.Неверли //Добрый день. – 2000. – Май(№2). – С.10-11.
212. [Неверлі І.] Сонце зупинити не можна: [Про літ. і наук.-пед. спадщину Я.Корчака та останні дні його життя зі слів очевидця описує відомий пол. письмен. Ігор Неверлі.] /І.Неверлі //Зарубіж. л-ра. – 1998. – Верес.(№36). – С.2.
213. Никологорская Т. Волшебник жил на улице Крохмальной...: [О личности Я.Корчака] /Т.Никологорская //Клуб. – 1997. – №11. – С.29.
214. Ніжинський М.П. Він учив любити дітей: [Про Я.Корчака] /М.П.Ніжинський //Рад. шк. – 1965. – №5. – С.32.
215. Ніколаєвський Б. Діяти і любити: [Про педагога, письмен., психолога Я.Корчака (1878-1942)] /Б.Ніколаєвський //Одес. вісті. – 2002. – 6 серп.(№144). – С.4.
216. [О Януше Корчаке] //Соловейчик С. Вечная радость: Очерки жизни и школы /С.Соловейчик. – М., 1986. – Гл.3, [9]. – С.215-220.
217. Панич М. Дети, какие они есть... /М.Панич //Панич М. Взрослые и дети /М.Панич. – Ленинград: Лениздат, 1975. – С.521-524, 535-537. – Из записей Я.Корчака о воспитании.
218. Панич М. Ещё из прочитанного... /М.Панич //Панич М. Взрослые и дети /М.Панич. – Ленинград: Лениздат, 1975. – С.660-661. – Продолжение разговора. Из записей Я.Корчака о воспитании.
219. Педагогика Я.Корчака: основные представления: [1878-1942] //Первое сент. – 2000. – 12 авг.(№56). – С.2-5. – Используются фрагм. из книг.

220. Перлис И. О жизни и творчестве Януша Корчака: [Вступ. ст.] /И.Перлис; Пер. с иврита А. Гинзай //Корчак Я. Избранное /Я.Корчак. – Иерусалим (Израиль), 1990. – С.9-41.
221. Петриченко О. “День мій – вічність”: Щоб виховувати й учити дітей, Януш Корчак сам перевтілювався у дитину /О.Петриченко //Книжк. клуб плюс. – 2002. – №7/8. – С.44-46.
222. Петровский М. История многих побед и одного поражения: Печаль и надежда Януша Корчака: [О лит. деятельности Я.Корчака] /М.Петровский //Первое сент. – 1999. – 16 нояб.(№80). – С.5.
223. Петровський М. Кілька думок по “Молитвах”: [Післямова] /М.Петровський //Корчак Я. На самоті з Богом: Молитви тих, котрі не моляться /Я.Корчак. – К., 2003. – С.63-65.
224. Петровський М. [Передмова] /М.Петровський //Єгупець: Худож.-публіцист. альм. – К., 2002. – Вип.10. – С.74.
225. Петровський М. Сум і надія доктора Корчака: [Про біогр. та творчість Я.Корчака] /М.Петровський //Всесвіт. – 1990. – №11. – С.159-165; Зарубіж. л-ра. – 1998. – Верес.(№36). – С.3-6.
226. Подвиг любові: До 125-річчя від дня народж. Я.Корчака //Знаменні дати: Календар. – 2003. – С.133-136.
227. Проскура О. В ім'я великої любові: До 100-річчя від дня народж. Я.Корчака /О. Проскура //Дошкіл. виховання. – 1978. – №7. – С.11-12.
228. Ризз Г.И. Я.Корчак: ребёнка надо уважать: [О педагогике Я.Корчака] /Г.И.Ризз //Педагогика. – 1996. – №4. – С.69-72.
229. Рубенчик Е. Жизнь, отданная детям: К 100-летию со дня рождения Я.Корчака /Е.Рубенчик //Воспитание школьников. – 1978. – №4. – С.23-24.
230. Рубенчик Е. Основные даты жизни и деятельности Я.Корчака /Е.Рубенчик //Корчак Я. Избранные педагогические произведения /Я.Корчак. – М.,1966. – С.457-461.
231. Рубенчик Е. Слово о Корчаке: [Вступ.ст.] /Е.Рубенчик //Педагогическое наследие Януша Корчака (1878-1942): Библиогр.указ. – М., 1978. – С.3-4.
232. Рыбакова Е. Детский Бог: 125 лет назад родился Януш Корчак – человек, не боявшийся детских вопросов /Е.Рыбакова //Столич. новости. – 2003. – 19-25 авг.(№28). – С.20.
233. Рыбчинська І. Жизнь, отданная детям: К 100-летию со дня рождения Я.Корчака /И.Рыбчинська; Пер. с пол. И.Кравченко-Бережной //Сов. женщина. – 1978. – №8. – С.28-29.
234. Савенко В. Квітка з легенди: [Про пед. погляди та діяльн. Я.Корчака] /В.Савенко //Рад. освіта. – 1968. – 3 лип.(№52). – С.4.
235. Савенко В. Януш Корчак: [Пол. педагог і письм.] /В.Савенко //Дошкіл. виховання. – 1968. – №7. – С.45-47.
236. Самсонова Т. “Впадая в тон монастырского колокола, я делал ошибку”: [К 100-летию со дня рождения Я.Корчака] /Т.Самсонова //Наука и религия. – 1978. – №7. – С.70-73.
237. “Святий усіх церков”: [До 125-річчя з дня народж. Я.Корчака] //Почат. освіта. – 2003. – Лют.(№6). – С.1.
238. *Сенкевич К. Биография Януша Корчака: Прохождение военной службы: (Хроника) /К.Сенкевич //Памяти Корчака: Сб. ст. – М., 1992. – С.18-84.
239. Симакова С. Как любить детей: [О выдающ. педагоге Я.Корчаке] /С.Симакова //Дитина. – 2001. – №1. – С.8.

239a . Сисоєва С. Януш Корчак (1878-1942) /С.Сисоєва, І.Соколова
//Сисоєва С. Нариси з історії розвитку педагогічної думки: Навч. посіб.
/С.Сисоєва, І.Соколова. – К.: ЦУЛ, 2003. – С. 183-190.

240. Смирнова В. Не может других воспитывать тот, кто не воспитывает себя: [Сокр. предисл. к кн. Я.Корчака “Когда я снова стану маленьким”] /В.Смирнова //Нач. шк. – 1978. – №9. – С.83-87.
241. Смирнова В. Януш Корчак и его книга “Король Матиуш Первый”: [Послесловие] /В.Смирнова //Корчак Я. Король Матиуш Первый; Король Матиуш на необитаемом острове /Я.Корчак. – М., 1972. – С.409-415.
242. Смирнова В. Януш Корчак и его книги /В.Смирнова //Смирнова В. Из разных лет: Статьи и воспоминания /В.Смирнова. – М., 1979. – С.388-444.
243. Смирнова В. Януш Корчак, старый доктор из Варшавы /В.Смирнова //Смирнова В. Современный портрет: Статьи /В. Смирнова. – М., 1964. – С.137-159.
244. Соловейчик С. Послесловие /С.Соловейчик //Корчак Я. Как любить ребенка: Кн. о воспитании /Я.Корчак. – М., 1990. – С.476–485.
245. Соловейчик С. Януш Корчак: Искусство любить детей: К 100-летию со дня рождения: [О пед. взглядах Я.Корчака и осмысление его подвига] /С.Соловейчик //Комсом. правда. – 1978. – 23 июля(№171). – С.3.
246. 120 лет назад 20 июля родился Януш Корчак //Первое сент. – 1998. – 7 июля(№71). – С.3. – (“Шк. б-ка”; Вып.4).
247. *[Статья о Януше Корчаке] //Биробиджанер Штерн. – 1993. – 20 мая. – С.4. – Текст ідиш.
248. Ступак В. Гуманізм педагогіки Януша Корчака /В.Ступак //Славістичні записки. – 1998. – №3/4. – С.75-78.
249. Тубельская Г. Старый доктор из Варшавы: [О Я.Корчаке] /Г.Тубельская //Первое сент. – 2002. – 27 авг.(№57). – С.3.
250. Фельдман И. Друг детей – Януш Корчак: [Пед. взгляды и деятельность] /И.Фельдман //Дошк. воспитание. – 1966. – №7. – С.90-95.
251. Фридман Х. Януш Корчак – друг детей: (К 80-летию со дня рождения) /Х.Фридман //Нар. образование. – 1958. – №10. – С.82-83.
252. Ханбиков Я.И. Педагог-гуманист: К 110-летию со дня рождения Я.Корчака /Я.И.Ханбиков, Р.А.Валеева //Сов. педагогика. – 1988. – №7. – С.87-92.
253. Харитонов В. Вымысел и реальность Януша Корчака: К 50-летию кн. “Король Матиуш Первый” /В.Харитонов //Дет. лит. – 1973. – №12. – С.26-29.
254. Чайковський Б. Він жив для дітей: [Передмова] /Б.Чайковський //Корчак Я. Мацюсеві пригоди /Я.Корчак. – К., 1962. – С.3-9.
255. Чайковський Б. Все віддано дітям: [Про пед. ідеї та літ. діяльн. Я.Корчака] /Б.Чайковський //Літ. Україна. – 1978. – 18 серп.(№66). – С.4.
256. Чайковський Б. Життя і творчість Януша Корчака /Б.Чайковський //Всесвіт. – 1978. – №11. – С.203-208.
257. Чернявська О.В. Погляди на школу з позиції Януша Корчака /О.В.Чернявська //Директор шк. – 2000. – Верес.(№33). – С.4-5.
258. Шабаетова М. Писатель, педагог, друг детей: [О жизни и деятельности Я.Корчака] /М.Шабаетова, Е.Рубенчик //Учит. газ. – 1962. – 10 нояб.(№133). – С.4.

259. Шабаета М. Предисловие /М.Шабаета //Корчак Я. Избранные педагогические произведения /Я.Корчак. – М., 1966. – С.3–10.
260. Шабаета М. Януш Корчак: К 20-летию со дня смерти /М.Шабаета //Нар. образование. – 1962. – №12. – С.91-93.
261. Шабаета М. Януш Корчак, його педагогічна діяльність і теорія /М.Шабаета //Корчак Я. Як любити дітей /Я.Корчак. – К., 1976. – С.5–16.
262. Шаров А. Януш Корчак: [Послесловие] /А.Шаров //Корчак Я. Избранное /Я.Корчак. – К., 1983. – С.515-527. – То же. – К., 1988; То же //Корчак Я. Король Матиуш Первый; Король Матиуш на необитаемом острове; Педагогические повести /Я.Корчак. – М., 1989. – С.465-478.
263. Шаров А. Его называли старый доктор: [О личности и пед. идеях Я.Корчака] /А.Шаров //Вожатый. – 1968. – №2. – С.35-36.
264. Шаров А. Комната на чердаке: [К 30-летию со дня героич. смерти пол. педагога и писателя Я.Корчака] /А.Шаров //Лит. газ. – 1972. – 30 авг. – С.13.
265. Шаров А. Януш Корчак и наши дети: [О Я.Корчаке, его пед. идеях и деятельности] /А.Шаров //Новый мир. – 1966. – №10. – С.152-179.
266. Шлэнзакова А. Януш Корчак: [История жизни] /А.Шлэнзакова; Пер. С.Менгель. – Варшава, 1978. – 154 с.: фото.
267. Яворский М. Януш Корчак: [Кн. о жизни и деятельности Я.Корчака] /М.Яворский; Пер. с пол. М.Белевич; Послесл. С.Волошина; Ред. К.Козакевич. – Варшава: Интерпресс, 1978. – 205 с.: фото.
268. Януш Корчак (1878-1942) //Зарубежная детская литература: Учеб. пособие /Н.В.Бодур, Е.И.Иванова, С.А.Николаева и др. – М., 2000. – С.268-271.
269. *Януш Корчак: [Биогр. справка] //Архив гетто: Варшавское гетто: Учеб. пособие /Предисл.: Э.Левингер; Ред. И.Левин; Граф. оформ. Ф.Клевицки. – [Б.м.], 1995. – Разд.: Руководство для учеников. – С.48-49.
270. Януш Корчак (1878-1942): К 120-летию со дня рождения //ВЕК. – 1998. – №7. – С.8. – По материалам кн.: Знаменитые евреи. – М., 1992.
271. Amal und der Brief des Königs: Eine Erzählung: [Nach dem Schauspiel "Das Postamt" von Rabindranat Tagore] /Von Chitra Gajadin; Übers.: J.Georg. – Stuttgart: Anker, 1996.

Адапт. пер. нім.мовою п'єси Рабіндраната Тагора "Пошта", поставленої Я.Корчаком 18 лип. 1942р. у Варшав. гетто.

272. Banet-Fornalowa Z. Janusz Korczak /Z.Banet-Fornalowa //Monato. – 1998. – Oct. – S.17-19.

Ст. про Я.Корчака на есперанто.

273. Banet-Fornalowa Z. Koracisto koj edukisto: Memoro pri Janusz Korczak /Z.Banet-Fornalowa //Monato. – 1983. – N.4. – S.31-32.

Ст. про Я.Корчака на есперанто.

274. Bauzenroth E. Janusz Korczak's opera omnia in the German language /E.Bauzenroth //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.195.

Про видання творів Я.Корчака нім. мовою.

275. Czarkowski R. Cieniom Treblinki /R.Czarkowski; Red.: Z.Dobrzyniecki. – Warszawa: Wydaw. Min. Obrony Nar., 1989. – 264 s.

Спогади очевидця про табір смерті Треблінку, фото Я.Корчака, док. про нього.

276. Dębnicki K. Korczak z bliska /K.Dębnicki; Red.: M.Laskowska. – Warszawa: Ludowa spółdzielnia wydaw., 1985. – 176 s.

Роздуми про Я.Корчака.

277. Falkowska M. Calendar of life and work of Janusz Korczak /M.Falkowska //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.182-187.

Біогр. Я.Корчака.

278. Jakubowski M. Janusz Korczak i jego dokonania /M.Jakubowski; Wstęp: J.Bińczycka; Posł.: S.Podobiński; Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Częstochowie. – Częstochowa: Wydaw. Częstochowa, 1996. – 264 s.

Погляди Я. Корчака на права дитини, виховання в сім'ї та дит. будинках.

279. Jaworski M. Janusz Korczak /M.Jaworski; Transl. from Pol. by K.Jakubowicz. – Warsaw: Interpress publ., 1978. – 222 p.

Дослідж. біогр. Я.Корчака.

280. Janusz Korczak //Polacy, których poznać warto /Pod red. J.Michowicz. – Warszawa: Wydaw. szkolne i ped., 1986. – Cz.3 : Ludzie pióra. – S.285-289.

281. Janusz Korczak jakiego nie znamy: mężenin, masoni i teozofowie //Biuletyn Polskiego Stowarzyszenia im. J.Korczaka. – Warszawa; Zielona Góra, 2001. – Czerwiec (Nr.5). – S.72.

Про зв'язки Я.Корчака з масонами і теософами.

282. Janusz Korczak: universal significance of his work and martyrdom //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.234: foto.

Ст. про життя, трагіч. загибель та творчу спадщину Я.Корчака. Подані також цитати та уривки з творів Я.Корчака.

283. Janusz Korczak w getcie: Nowe źródła /Wstęp i red. nauk. A.Lewin. – Warszawa: Oficyna wydaw. Latona, 1992. – 310 s.: foto.

Зб. док. та комент. про перебування Я.Корчака в гетто.

284. Janusz Korczak: źródła i studia /Red. nauk. A.Lewin; Inst. Badań Ped., Zakład systemów wychowawczych, Pracownia Korczakowska. – Warszawa: Nasza księgarnia, 1981.

T.1: Wspomnienia o Januszu Korczaku /Wybor i oprac.: L.Barszczewska, B.Milewicz; Wstęp: I.Newerly. – 1981. – 405 s.

Спогади учнів та педагогів Будинку Сиріт про Я.Корчака.

285. Janusz Korczak: źródła i studia /Red. nauk. A.Lewin; Inst. Badań Ped., Zakład systemów wychowawczych, Pracownia Korczakowska. – Warszawa: Nasza księgarnia, 1981-1989.

T.2: Myśl pedagogiczna Janusza Korczaka: Nowe źródła /M.Falkowska. – [1983]. – 393 s.

286. Janusz Korczak: źródła i studia /Red. nauk. A.Lewin; Inst. Badań Ped., Zakład systemów wychowawczych, Pracownia Korczakowska. – Warszawa: Nasza księgarnia, 1989.

T.3: Kalendarz życia, działalności i twórczości /M.Falkowska; Przedm.: I.Newerly. – 1989. – 416 s.

Календар життя, діяльн., творчості та біопр. Я.Корчака.

287. Kirchner M. Von Angesicht zu Angesicht: Janusz Korczak und das Kind /M.Kirchner. – Heinsberg: Dieck, 1997. – 125 s.

Кн. про Я.Корчака. Містить також автобіопр. записи Я.Корчака з його щоденника часу перебування у Варшав. гетто.

288. Kunz L. Begegnungen: Gespräche und Reden von L.Harari, einem Schüler u. Zeitzeugen Janusz Korczaks /L.Kunz, L.Harari – Berlin, 1994. – 47 s.

Спогади про Я.Корчака. Зустрічі, бесіди і промови Леона Харарі – учня і сучасника Я.Корчака.

289. Lewin A. Information on the project of an edition of all of the writings by Janusz Korczak /A.Lewin //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.191-196.

Інформація про видання нового повного зібрання творів Я.Корчака.

290. Lewin A. Placówka mozolnie dźwignęta: [Ст. А.Левіна про створення вихов. системи Будинку Сиріт, як передм. до тексту Я.Корчака “Ku otwarciu Domu Sierot”] /A.Lewin //Biuletyn Polskiego Stowarzyszenia im. J.Korczaka. – Zielona Góra, 1999. – Styczeń(Nr.1) – S.8-27.

291. Lewin A. Takim go zapamiętałem: Wspomnienia i refleksje o Januszu Korczaku /A.Lewin. – 2-e wyd. – Warszawa: Latona, 1997. – 78 s.

Спогади А.Левіна про Я.Корчака.

292. Lifton B.J. The king of children: A biogr. of Janusz Korczak /B.J.Lifton. – New York: Schocken books, 1999. – 404 p.: foto.

Літ. виклад біогр. Я.Корчака.

293. Mały Przegląd: Dlaczego taki tytuł? /Przygot.: D.Oleksian //Sztandar. – 1996. – 13-15 września. – S.15-22.

Про газ. “Mały Przegląd”, яку редагував Я.Корчак.

294. Matyjas B. Aktywność kulturalna dzieci i młodzieży w teorii i praktyce pedagogicznej Janusza Korczaka /B.Matyjas. – Kielce: Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. J.Kochanowskiego, 1996. – 232 s.

295. Merżan I. Aby nie uległa zapomnieniu: Rzecz o Domu Sierot, Krochmalna 92 /I.Merżan. – Warszawa: Nasza księgarnia, 1987. – 139 s.: foto.

“Щоб не забути”: спогади вихованки Будинку Сиріт про Я.Корчака.

296. Mortkowicz-Olczakowa H. Janusz Korczak /H.Mortkowicz-Olczakowa. – Kraków: Wydaw. J.Mortkowicz, 1949. – 246 s.

Кн. спогадів доньки видавця творів Я.Корчака.

297. Mortkowicz-Olczakowa H. Janusz Korczak /H.Mortkowicz-Olczakowa. – Warszawa: Czytelnik, 1978. – 277 s.: front. portr.

Біогр. та пед. досвід Я.Корчака.

298. Pałasz M. Janusz Korczak /M.Pałasz //Pol. Tyg. Lek. – 1982. – N.37, 14-15. – S.427-429.

Я.Корчак, пол. лікар, педагог, гуманіст.

299. Schönfeldt S. How King Matt I arrived in (West) Germany /S.Schönfeldt //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.199-200.

Повість-казка “Король Матіуш” у Захід. Німеччині.

300. Supady J. Janusz Korczak – lekarz pediatra /J.Supady //Wiad. Lek. – 1979. – N.32,10. – S.729-732.

Я.Корчак – пол. лікар-педіатр.

301. Szlązakowa A. Janusz Korczak /A.Szlązakowa. – Warszawa: Wydaw. szkolne i ped., 1978. – 142 s.

302. Tarnowski J. Janusz Korczak dzisiaj /J.Tarnowski; Red.: E.Suchocka. – Warszawa: Akad. Teologii Katolickiej, 1990. – 242 s.

Дослідж.-роздуми катол. священика Я.Тарновського про життя і творчість Я.Корчака.

303. Wasita R. Foreign translations and books about Janusz Korczak /R.Wasita //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.173-177.

Про інозем. пер. творів Я.Корчака та літ. про нього.

304. Żółkiewska W. Czarodziej /W.Żółkiewska. – Warszawa: Krajowa agencja wydaw., 1979. – 259 s.

Белетриз. біопр. Я.Корчака.

Особистість і педагогічні ідеї Януша Корчака

у науково-методичних розробках

305. *Бардиер Г. “Уважение к ребенку” как социальное явление: теоретический, эмпирический и научно-практический подходы /Г.Бардиер //Право ребенка на уважение: Педагогика Януша Корчака и современный опыт помощи ребенку: [Сб. материалов]. – СПб., 2001. – С.94-99.
306. Валеева Р.А. Гуманистическая педагогика Януша Корчака: Учеб. пособие /Р.А.Валеева. – Казань, 1994. – 114 с.
307. Валеева Р.А. Гуманистическая педагогика Януша Корчака: Учеб. пособие /Р.А.Валеева //Упр. шк. – 1998. – Апр.(№15). – С.1-8; Апр.(№16). – С.9-16; Май(№17). – С.17-24; Май (№18). – С.25–32; Май(№19). – С.33–40. – (Антология развивающего управления).
308. Валеева Р.А. Детские дома Януша Корчака /Р.А.Валеева //Гуманистические воспитательные системы вчера и сегодня: (В описании их авторов и исследователей) /Под ред. Н.Л. Селивановой. – М., 1998. – С.75- 99.
309. *Валеева Р.А Гуманистическое воспитание: опыт реформаторских школ Европы первой половины XX века /Р.А.Валеева. – Казань, 1996. – Гл.2, ч.5: Дом труда и школа жизни: педагогическая концепция и детские дома Януша Корчака. – С. 125-160.
310. Валеева Р.[А.] Мастерские молодых воспитателей: “Бурса” Януша Корчака: [Интернаты для студентов при дет. домах] /Р. [А.] Валеева //Нар. образование. – 1986. – №10. – С.77-78.
311. *Валеева Р.[А.] Педагогическое кредо Януша Корчака /Р.[А.]Валеева //Право ребенка на уважение: Педагогика Януша Корчака и современный опыт помощи ребенку: [Сб. материалов]. – СПб., 2001. – С.9-70. – Из. кн.: Гуманистическая педагогика Януша Корчака.
312. *Валеева Р.[А.] Товарищеский суд в детских домах Корчака, как орган защиты прав ребенка /Р.[А.]Валеева //Памяти Корчака: Сб. ст. – М., 1992. – С.148-167.
313. Валеева Р.А. Экспериментальная школа Януша Корчака /Р.А.Валеева //Нач. шк. – 1986. – №1. – С.72–74.
314. Гайда І. Активність дітей і молоді в корчаківських будинках сиріт: [Вихов. система Я.Корчака] /І.Гайда //Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. – 2003. – Вип.1. – С.231–236.
315. Гайда І. Педагогіка любові до дитини Януша Корчака: [Аналіз форм і методів виховання] /І.Гайда //Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. – 2002. – №1. – С.201-213.

316. *Греф А. О некоторых сходных педагогических идеях Януша Корчака и Л.Толстого /А.Греф //Памяти Корчака: Сб. ст. – М., 1992. – С.193-206.
317. *Демакова И. Идеи Януша Корчака в контексте современной педагогики: опыт и раздумья /И.Демакова //Право ребенка на уважение: Педагогика Януша Корчака и современный опыт помощи ребенку: [Сб. материалов]. – СПб., 2001. – С.71-82.
318. Денисюк С.В. Літературно-педагогічна творчість Януша Корчака /С.В.Денисюк //Творчість: ідеал і принцип педагогічної діяльності: Зб. наук. пр. /АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Запоріж. ін-т удоскон. вчителів. – К.; Запоріжжя, 1998. – Вип.8. – С.31–35.
319. Денисюк С.В. Основні ідеї виховання у педагогічній концепції Януша Корчака /С.В.Денисюк //Проблеми національного виховання в системі неперервної освіти: Матеріали 3-ої Міжнар. наук.-практ. конф., 17-19 листоп. 1999р., Чернівці. – Чернівці, [1999]. – С.303-306.
320. Денисюк С.[В.] Особливості педагогічної етики Януша Корчака /С.[В.]Денисюк //Наук. зап. /Терноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка. – Т., 2000. – №2. – С.41–44. – (Сер. Педагогіка). – Бібліогр.: 9назв.
321. Денисюк С.[В.] Особливості соціалізації особистості у педагогічній спадщині Януша Корчака /С.[В.]Денисюк //Зб. наук. пр. /Уман. держ. пед. ун-т ім. П.Тичини. – К., 2002. – Спец. вип. – С.17-24.
322. Денисюк С.В. Проблема формування особистості у педагогічній спадщині педагога-гуманіста Януша Корчака (1878–1942 рр.): Дис. ... канд. пед. наук / С.В.Денисюк; АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К., 2000. – 256 с. – Машинопис.
323. Денисюк С.В. Проблема формування особистості у педагогічній спадщині педагога-гуманіста Януша Корчака (1878–1942 рр.): Автореф. дис. ... канд. пед. наук /С.В.Денисюк; АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К., 2000. – 20 с.
324. Денисюк С.В. Проблеми трудового виховання у педагогічній спадщині Януша Корчака /С.В.Денисюк //Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, досвід, проблеми: Зб. наук. пр. /Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М.Коцюбинського. – К.;Вінниця. – 2002. – Вип.2, ч.1. – С.162-167.
325. *Денисюк С.[В.] Філософія виховання польського педагога-гуманіста Януша Корчака /С.[В.]Денисюк //Педагогіка і психологія проф. освіти. – 1997. – №2. – С.9-11. – Бібліогр.: 4назви.
326. Денисюк С.[В.] “Хочу навчити розуміти і кохати...”: Засади педагогічної теорії Януша Корчака /С.[В.]Денисюк //Зарубіж. л-ра. – 1998. – Верес.(№36). – С.7.
327. Денисюк С.В. Януш Корчак – педагог високої майстерності /С.В.Денисюк //Проблеми сучасної педагогічної освіти /Крим. держ. гуманіт. ін-т. – К., 2000. – С.148-153. – (Сер. Педагогіка і психологія; Вип.2, ч.1). – Бібліогр.: 6назв.
328. Диалоги с Корчаком: Метод. материалы: [Актуал. пробл. и опыт гуманизации учеб.-воспитат. учреждений, использующих идеалы выдающ. педагога Я.Корчака и опирающихся на современ. гуманист. концепции образования и воспитания] /Под. ред. Е.П.Тонконогой, С.С.Лебедевой; Рос. акад. образования, Ин-т образования взрослых, С.-Петербур. О-во Я.Корчака. – СПб., 1993. – 46 с.
329. Дмитрієв С.М. Ім'я його стало символом, а життя легендою: (Пед. погляди Я.Корчака) /С.М.Дмитрієв //Зб. наук. пр. викл. пед. ф-ту

- /Кам'янець-Поділ. держ. пед. ун-т. – Кам'янець-Подільський, 1997. – Вип.1.– С.59-64.
330. Євтух М.Б. Проблеми виховання в педагогічній системі Януша Корчака /М.Б.Євтух //Теоретичні питання культури, освіти та виховання: Зб. наук. пр. /Київ. нац. лігвіст. ун-т, Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. – К., 2002. – Вип.23. – С.3-11.
331. Забута Т.В. Дитяче самоврядування в педагогічній спадщині Януша Корчака: Автореф. дис. ... канд. пед. наук /Т.В.Забута; Півд.-укр. держ. пед. ун-т ім. К.Д.Ушинського. – О., 1997. – 18 с.
332. Забута Т.В. Мотивація діяльності особистості в колективі: (На моделі розвитку колективу Януша Корчака) /Т.В. Забута //Наук. вісн. Півд.-укр. держ. пед. ун-ту ім. К.Д.Ушинського: Зб. наук. пр. – О., 1999. – Вип.8/9. – С.29-31.
333. Забута Т.В. Педагогічна концепція Януша Корчака /Т.В.Забута //Наука і освіта. – 1997. – №1. – С.10-13. – Бібліогр.: 11 назв.
334. Забута Т.[В.] Педагогічна творчість Януша Корчака: Наук. моногр. /Т.[В.]Забута, М.Ямницький; Міжнар. пед. акад., Рівнен. екон.-гуманіт. ін-т. – Рівне, 1997. – 201 с.
335. *Замалдинова Г. Одиночество ребенка /Г.Замалдинова // Право ребенка на уважение: Педагогика Януша Корчака и современный опыт помощи ребенку: [Сб. материалов]. – СПб., 2001. – С.100-103.
336. Ісаєва О. Історія про двох хоробрих реформаторів: Урок позакл. читання з вивчення повісті Я.Корчака “Мацюсеві пригоди”. 5 кл. /О.Ісаєва //Всесвіт. л-ра та культура в навч. закладах України. – 2000. – №5. – С.42-44.
337. Іщук С.[В.] Можливості використання педагогічної спадщини Януша Корчака у процесі підготовки соціального педагога /С.[В.]Іщук //Наук. зап. /Терноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка. – Т., 2002. – №10. – С.29-32. – (Сер. Педагогіка).
338. Іщук С.[В.] Окремі аспекти соціального становлення особистості у педагогічній спадщині Януша Корчака /С.[В.]Іщук //Пед. пошук.– 2003. – №1. – С.62-64.
339. Іщук С.В. Підходи Януша Корчака до вирішення проблеми девіантної поведінки /С.В.Іщук //Проблеми девіантної поведінки: історія, теорія, практика: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 25-27 листоп. 2002 р. /АПН України. Ін-т психології ім. Г.С.Костюка, Інформ.-метод. центр “Дебати”, Укр. секція Міжнар. Т-ва прав людини. – К., 2002.– С.98-102.
340. *Каппон Т. Януш Корчак как радикальный педагог /Т.Каппон //Право ребенка на уважение: Педагогика Януша Корчака и современный опыт помощи ребенку: [Сб. материалов]. – СПб., 2001. – С.83-86.
341. *Кацер М. Януш Корчак и прощение /М.Кацер //Памяти Корчака: Сб. ст. – М., 1992. – С.168-174.
342. *Кларина Л. Диалог с Янушем Корчаком: Проблема детского сада в России /Л.Кларина //Памяти Корчака: Сб. ст. – М., 1992. – С.175-192.
343. *Корчаковская лаборатория: Информ. материалы: [О деятельности лаб.] /Ин-т пед. исслед. в Варшаве. Отд. исслед. воспитат. систем. – Варшава, 1979. – 27с.
344. Крупська Н.К. [Передмова до книги Я.Корчака “Як любити дітей” (Інтернат)] /Н.К.Крупська //Крупська Н.К. Педагогічні твори: В 10 т.

- /Н.К.Крупська; Під. ред.: М.К.Гончарова, І.А.Каїрова, І.В.Чувашева. – К.: Рад. шк., 1967. – Т.10: Рецензії, відзиви, зауваження. – С.106-108.
345. Левин А. О педагогическом наследии Януша Корчака: [Вступ. ст.] /А.Левин; Пер. с пол. Е.С.Рубенчика //Корчак Я. Избранные педагогические произведения /Я.Корчак; Пер. с пол. К.Э.Сенкевич; Сост. и авт. примеч. Е.С.Рубенчик. – М., 1979. – С. X-XXI.
346. *Левин А. Януш Корчак – мыслитель и педагог /А.Левин //Памяти Корчака: Сб. ст. – М., 1992. – С.7-17.
347. Мацук Л. Внесок Януша Корчака в розробку теоретичних аспектів проблеми правового виховання дітей /Л.Мацук //Наук. вісн. Чернів. ун-ту: Зб. наук. пр. – Чернівці, 2001. – Вип.127. – С.113-115. – (Педагогіка і психологія).
348. Медведева О.[Р.] Конференция, посвящённая Я.Корчаку [16-17 окт. 1989 г., Рамат-Ган (Израиль)] /О.[Р.]Медведева //Сов. славяноведение. – 1991. – №1. – С.109-110.
349. *Медведева О.Р. Легенда Януша Корчака: Структура, истоки /О.Р.Медведева //Памяти Корчака: Сб. ст. – М., 1992. – С.92-117.
350. *Медведева О.Р. Почему Корчак? /О.Р.Медведева //Памяти Корчака: Сб. ст. – М., 1992. – С.3-6.
351. *Международная конференция “Педагогика Януша Корчака и современный опыт помощи ребенку”: Вступ. ст. //Право ребенка на уважение: Педагогика Януша Корчака и современный опыт помощи ребенку: [Сб. материалов]. – СПб., 2001. – С.4-6.
352. Мороз І.В. Гармонізація взаємовідносин між дорослими та дітьми у педагогічній спадщині Януша Корчака /І.В.Мороз //Наук. зап. з укр. історії: Зб. наук. ст. /Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ін-т ім. Г.С.Сковороди. Каф. історії і культури України. – Переяслав-Хмельницький, 2000. – Вип. 10. – С.332-337.
353. *Памяти Корчака: Сб. ст. /Отв. ред. О.Р.Медведева; Рос. О-во Януша Корчака, Пол. центр культуры в Москве. – М., 1992. – 213 с.

Содерж.: Почему Корчак? /О.Р.Медведева. Януш Корчак – мыслитель и педагог /А.Левин. Биография Януша Корчака: Прохождение военной службы: (Хроника) /К.Сенкевич. О неизвестных текстах Корчака, созданных в гетто /М.Чесельская. Легенда Януша Корчака: Структура, истоки /О.Р.Медведева. Память, обращенная в будущее, или Религия детства: (Читая Дневники Я.Корчака и М.Пришвина) /Е.Твердислова. Януш Корчак и проблемы педагогического мастерства: Педагогическое сознание /В.Погребинский, Ю.Турчанинова. Товарищеский суд в детских домах Корчака как орган защиты прав ребенка /Р.Валеева. Януш Корчак и прощение /М.Кацер. Диалог с Янушем Корчаком: Проблемы детского сада в России /Л.Кларина. О некоторых сходных педагогических идеях Януша Корчака и Л.Толстого /А.Греф. Размышляя о Корчаке /Н.Подольская.

354. *Памяти Корчака: [О науч.-пед. симп., посвящ. наследию великого педагога Я.Корчака, 4 окт. 1994 р. в киббуце “Лохамей ха-Геттаот”] //Евр. вести. – 1994. – 9 окт.(№41). – С.16.
355. Петровская С. Януш Корчак и проблемы воспитания в современной Украине /С.Петровская //Права людини в Україні: Інформ.-аналіт.бюл. Укр.-Амер. Бюро захисту прав людини: Права дитини. – К., 1996-1997. – Вип.18. – С.163-170.

356. *Погребинский В. Януш Корчак и проблемы педагогического мастерства: Педагогическое сознание /В.Погребинский, Ю.Турчанинова //Памяти Корчака: Сб. ст. – М., 1992. – С.133-147.
357. *Подольская Н. Размышляя о Корчаке /Н.Подольская //Памяти Корчака: Сб. ст. – М., 1992. – С.207-211.
358. *Право ребенка на уважение: Педагогика Януша Корчака и современный опыт помощи ребенку: [Сб. материалов о неделе Януша Корчака в С.-Петербурге: семинары, выст. проектов, дискус., круглые столы, междунар. конф.] / Ред. М.Эпштейн; Предисл. С.Я.Скибинского; Ю.Ивашкина; Регион. дет. обществ. благотвор. орг., Корчак. центр молодеж. программ “Реальный путь”. – СПб., 2001. – 116 с.

Содерж.: Предисловие /С.Скибинский. Почему Корчак? /М.Эпштейн. Педагогическое кредо Януша Корчака /Р.Валеева. Идеи Януша Корчака в контексте современной педагогики: опыт и раздумья /М.Демакова. Януш Корчак как радикальный педагог /Т.Каппон. Чему могут научиться социальные педагоги у Януша Корчака... /З.Чопе-Шефлер. “Уважение к ребенку” как социальное явление: теоретический, эмпирический и научно-практический подходы /Г.Бардиер. Одиночество ребенка /Г.Замалдинова. Одиночество ребенка /Я.Корчак. Киевскому обществу Януша Корчака 10 лет /Н.Резниченко. Краткая информация об организациях-участниках выставки „Право ребенка на уважение”.

359. Присв'ячено польському педагогові: [Наук. конф., присв'яч. видат. педагогові Я.Корчаку, 12 берез.1979 р., Київ. держ. пед. ін-т ім. О.М.Горького] //Рад.освіта. – 1979. – 14 берез. – С.2.
360. *Скибинский С. Предисловие /С.Скибинский //Право ребенка на уважение: Педагогика Януша Корчака и современный опыт помощи ребенку: [Сб. материалов]. – СПб., 2001. – С.3.
361. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: В 5 т. /В.О.Сухомлинський. – К.: Рад. шк., 1977.
- Т.1. – 654 с. – О Я.Корчаке. – С.435, 543, 580.
- Т.3. – 670 с. – О Я.Корчаке. – С.11-12, 14, 58, 78, 224, 416, 548.
- Т.4. – 640 с. – О Я.Корчаке. – С.546.
- Т.5. – 639 с. – О Я.Корчаке. – С.264, 287-288, 292.
362. *Твердислова Е. Память, обращенная в будущее, или Религия детства: (Читая дневники Я. Корчака и М.Пришвина) /Е.Твердислова //Памяти Корчака: Сб. ст. – М., 1992. – С.118-132.
363. *Тези доповідей Міжнародної наукової конференції, “Корчак: нова антропологія виховання”, 19-21 верес. 2002 р., Варшава. – [Б.в.д.]. – Англ., пол.
364. Трушин А. Наш доктор Корчак: [Мнения участников междунар. семинара “Памяти Корчака” о внедрении пед. идей гуманиста в практику (г.Суздаль, Россия, 1992 г.)] /А.Трушин //Учит. газ. – 1992. – 1 сент.(№30). – С.19.

365. Ханенко В.С. Проблеми гуманізації виховання в контексті розвитку польської педагогіки міжвоєнного періоду (1918–1939 рр.): Автореф. дис. ... канд. пед. наук /В.С.Ханенко; Луган. держ. пед. ін-т ім. Т.Г.Шевченка. – Луганськ, 2000. – 18 с.
366. *Чесельская М. О неизвестных текстах Корчака, созданных в гетто /М.Чесельская //Памяти Корчака: Сб. ст. – М., 1992. – С.85-91.
367. *Чопе-Шефлер З. Чему могут научиться социальные педагоги у Януша Корчака... /З.Чопе-Шефлер //Право ребенка на уважение: Педагогика Януша Корчака и современный опыт помощи ребенку: [Сб. материалов]. – СПб., 2001. – С.87-93.
368. *Эпштейн М. Почему Корчак? /М.Эпштейн //Право ребенка на уважение: Педагогика Януша Корчака и современный опыт помощи ребенку: [Сб. материалов]. – СПб., 2001. – С.7-8.
369. *Aktualność idei Janusza Korczaka: Pr. zbiorowa /Red.: T.Wróblewskiej. – Koszalin: Horyzont, 1993. – 272, [4] s.

Про пед. ідеї Я.Корчака.

370. Balcerak J. Janusz Korczak, editor /J.Balcerak //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.29-41.

Корчак-редактор. Про дит. газ. “Mały Przegląd”, яку він видавав з 1926 р.

371. Bedecius K. Janusz Korczak's power of integration /K.Bedecius //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.213-214.

Влада Корчака: Вступ до десятитом. вид. пр. Я.Корчака. Папа Іван Павло II про Я.Корчака.

372. Beiner F. Korczak's pedagogy of respect: (Some basic concepts) /F.Beiner //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.143-150.

Пед. погляди Я.Корчака.

373. Bettelheim B. Janusz Korczak: a tale for our time /B.Bettelheim //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.27-32.

Про худож. твори: “Король Матиуш Перший” та “Щоденник з гетто”.

374. Bieńkowska D. Close encounters /D.Bieńkowska //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.229-232.

Я.Корчак як лікар, педагог, психолог.

375. Bińczycka J. Janusz Korczak and children's rights /J.Bińczycka //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.127-134.

Я.Корчак про права дітей.

376. Boemming R. Janusz Korczak for Bosnia-Herzegovina /R.Boemming //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.205-208.

Я.Корчак для Боснії-Герцоговини.

377. Ciesielska M. Korczakianum – towards the sources /M.Ciesielska //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.189-190.

Про центр, що вивчає Корчакіану.

378. Dauzenroth E. The fifteenth auxiliary saint /E.Dauzenroth //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.171-172.

Характеристика Я.Корчака як педагога (“Дитячий адвокат”, “Король дітей”, “Найкращий друг дітей”).

379. Eden S. The Hebrew scientific edition /S.Eden //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.193-194.

Про наук. вид. творів Я.Корчака на івриті.

380. Eden S. The impact of Korczak on pedagogy in Israel /S.Eden //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.153-163.

Пед. ідеї Я.Корчака в Ізраїлі.

381. Edlinger V. Aspects of universal importance of Janusz Korczak’s education /V.Edlinger // Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.169-170.

Пед. ідеї Я.Корчака в Австрії.

382. Edlinger V. Knowledge of the human being: common aspects in the works of Alfred Adler and Janusz Korczak /V.Edlinger //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.7, No.9/10. – P.99-102.

Знання людського буття; спільні аспекти у працях Альфреда Адлера і Януша Корчака.

383. Frost S. Children of the Bible – Janusz Korczak’s midrash: its history, contents and ideas /S.Frost //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.98-102.

Про твір “Діти Біблії”, історію його створення, зміст та ідею.

384. Głowiński M. Janusz Korczak – man of letter /M.Głowiński //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.75-77.

Літ. стиль творів Я.Корчака.

385. Grzeźczak M. The paradox of imagination /M.Grzeźczak //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.215-217.

Я.Корчак про стосунки між дитиною і дорослим.

386. Halperin D. Janusz Korczak in Vietnam: An example of universalism /D.Halperin //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.211-212.

Я.Корчак у В'єтнамі: зразок універсальності.

387. Hartman S. Janusz Korczak and the century of the child /S.Hartman //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.135-142.

Е.Кей “Доба дитини” і Я.Корчак “Як любити дитину” – порівняльн. аналіз.

388. Hen J. Hight in February. A night in May /J.Hen //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.219-224.

Про щоденники Я.Корчака.

389. Hersch J. Conversation about King Matt /J.Hersch, V.Edlinger //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.105-109.

Діалоги про кн. “Король Матіуш Перший”.

390. *Jakubowski M. Janusz Korczak i jego dokonania /M.Jakubowski. – Częstochowa: Wydaw. WSP Częstochowa, 1996.

391. *Janusz Korczak (Henryk Goldszmit): Justification of a child: Janusz Korczak conf. – S.l., S.a.

Буклет про життя і діяльн. Я.Корчака, виданий до конф., присвяч. Я.Корчаку, Верховен (Голландія), 23-27жовт. 1995 р.

392. *Janusz Korczak: Abstracts: The 5th Intern. Janusz Korczak conf., Jerusalem, 3-5.10, 1994 /The Janusz Korczak Assoc. in Israel, The Ghetto Fighter's House, Under the patronage of Minister of education, culture a. sport prof. A.Rubinstein. – S.l., S.a. – 51 p.

Тези доп. 5-ї Міжнар. конф., присвяч. Я.Корчаку, Єрусалим, 3-5жовт. 1994.

393. Janusz Korczak: educating the world /Guest ed.: A.Lewin, R.Wasita //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.17-24.

36. ст., присвяч. дослідженням творчої спадщини Я.Корчака.

394. Jost-Zeller L. Learning from Janusz Korczak? /L.Jost-Zeller //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.209-210.

Я.Корчак сьогодні у Боснії-Герцоговині.

395. Kóc-Seniuch G. Korczak's idea of a dialog with the child in the consciousness of young teachers /G.Kóc-Seniuch //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.121-127. Впровадження на сучас. етапі корчак. діалогу у стосунках вчитель/учень.

396. Konwicki T. Which way /T.Konwicki //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.91-94.
- Доля пол. євреїв у другій світовій війні. Розмірковування про моральні причини, що змусили Я.Корчака розділити трагічну долю євр. дітей у Варшав. гетто.
397. *Korczak J.: Życie i dzieło: Materiały z Międzynar. sesji nauk., Warszawa, 12-15 paźdz. 1978. – Warszawa: Wydaw. szkolne i ped., 1982. – 331 s.
- Матеріали. Міжнар. конф. “Корчак Я.: життя і справа”, Варшава, 12-15 жовт. 1978 р.
398. *Korczakowskie dialogi /Red. nauk. J.Bińczycka. – Warszawa: Żak, 1999. – 240 s.
- Зб. наук. ст. про Я.Корчака.
399. Kulawiec E. Janusz Korczak in the U.S. /E.Kulawiec //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.165-167.
- Пед. ідеї Я.Корчака в США.
400. Kulawiec E. To be a Korczak: The teacher as model /E.Kulawiec //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.115-120.
- Я.Корчак про роль навчання та місію і підготовку вчителя.
401. Lewin A. Janusz Korczak is greater than his legend: the saint of all creeds /A.Lewin //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.75-91.
- Про Я.Корчака в педагогіці і в житті.
402. Lewin A. The wonderings of ideas or a model of humanity?: (The peculiarity of the reception of Korczak’s life’s work) /A.Lewin //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.11-24.
- Розповсюдження ідей Я.Корчака в світі.
403. Lewin A. Tracing the pedagogic thought of Janusz Korczak /A.Lewin //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.119-125.
- Пед. погляди Я.Корчака.
404. Lewińska M. And others /M.Lewińska //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.43-45.
- Розповідь про Варшав. гетто, про тих, хто потрапив разом з Я.Корчаком у Треблінку.

405. Mencwel A. Janusz Korczak's thought: the living solution /A.Mencwel //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.43-51.

Філософія життя за “Братами Карамазовими” Достоєвського та Я.Корчаком; права дитини за Корчаком.

406. Mencwel A. Jottings /A.Mencwel //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.225-227.

Духовне значення життя і смерті Я.Корчака.

407. *Merżan I. Dzieci: miłość moja, дума moja, troska moja /I.Merżan. – Warszawa: Ezop, 2002. – 278 s.

408. Miłosz C. Personal gratitude to Janusz Korczak /C.Miłosz //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.87-89.

Я.Корчак як літератор.

409. Newerly I. Man you can trust /I.Newerly //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.21-27.

Людина, якій можна довіритись. Про Я.Корчака як педагога.

410. Petrovska S. Janusz Korczak's ideas and problems of education in modern Ukraine /S.Petrovska //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.179-182.

Ідеї Я.Корчака та проблеми їх впровадження в сучас. Україні.

411. Prorok L. Is the saga of King Matt a utopia? /L.Prorok //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.103-113.

Про кн. Я.Корчака “Король Матіуш Перший”.

412. *Puszkin B. Korczakowskie przesłanie: Materiały na seminaryjne zajęcia w ramach Korczakowskich spotkań w kręgu, 1991 rok /B.Puszkin; Pol. Kom. Korczakowski, Warszawa; Szczep Drużyn Harcerskich “Korczakowcy”, Zielona Góra. – Warszawa etc., 1991. – 36 s.

Про виховання – розвиток корчак. ідей.

413. Ravenscroft K. The passionate self: The spirituality of Janusz Korczak and its meaning for the modern world /K.Ravenscroft //Dialogue and universalism. – 2001. –Vol.11, No.9/10. – P.161-177.

Духовність Я.Корчака і її значення для сучас. світу.

414. *Reminiscencje myśli Janusza Korczaka wykorzystane w nowoczesnych modelach kształcenia /Pod red.: M.Juszczuk. – Częstochowa: Wydaw. WSZ Częstochowa, 1996. – 496 s.

415. Rotem Y. A clinician without a clinic /Y.Rotem //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.113-117.

Я.Корчак як лікар-педіатр, його роль у розвитку медицини.

- 416. Starczewska K. The religious consciosness of Janusz Korczak /K.Starczewska //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.53-71.**

Ставлення Я.Корчака до релігії.

- 417. Twardowski J. Childless father of an uncountable number of other people's children /J.Twardowski //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.83-85.**

Я.Корчак – педагог, лікар, письмен.

- 418. Wasita R. About “a man of a solitary path” /R.Wasita //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.93-97.**

Корчак відомий і невідомий: Передм. до одноімен. кн. О.Левіна.

- 419. Wasita R. Polish writers about Janusz Korczak /R.Wasita //Dialogue and universalism. – 1997. – Vol.7, No.9/10. – P.79-81.**

Пол. письмен. про Я.Корчака.

- 420. Weezel L. Inspiration drawn from Janusz Korczak in the dilemmas faced by social pedagogues in the Netherlands /L.Weezel //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.183-192.**

Використання методів Я.Корчака в педагогіці Нідерландів.

- 421. Wojnowska B. Janusz Korczak: a dialogic personality /B.Wojnowska //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.129-153.**

Літ. критика Я.Корчака. Значення діалогу в л-рі та педагогіці.

- 422. Wołoszyn S. Janusz Korczak among the great moral authorities of mankind /S.Wołoszyn //Dialogue and universalism. – 1999. – Vol.7, No.9/10. – P.33-39.**

“Як любити дітей” і розвиток ідей гуманістичної педагогіки.

- 423. *Wołoszyn S. Korczak /S.Wołoszyn; Red.: B.Janiec. – Warszawa: Wiedza powszechna, 1978. – 332 s.**

Дослідження С.Волошина про Я.Корчака. Друга частина містить твори Я.Корчака.

Януш Корчак, Антон Макаренко, Василь Сухомлинський:

різні системи, спільні ідеї

424. Амонашвили Ш. “Смеяться и плакать вместе с детьми”: [Беседы с педагогом-гуманистом Ш.Амонашвили о педагогике и высших авторитетах в педагогике – Я.Корчаке, В.О.Сухомлинском] /Ш.Амонашвили //Смена. – 1999. – №1. – С.26-27; Дайджест школа-парк. – 2001. – №1/2. – С.144.
425. Антонець М.Я. Славетний український педагог-гуманіст: [Про вплив Я.Корчака на творчість В.О.Сухомлинського] /М.Я.Антонець //Педагогіка і психологія. – 2003. – №2. – С.39. – (До 85-річчя з дня народж. В.О.Сухомлинського).
426. Быблюк М. В.А. Сухомлинський и польские педагоги: [Проникновение пед. идей Сухомлинского в Польшу] /М.Быблюк //Сов. педагогика. – 1988. – №9. – С.28-30.
427. Валеева Р.А. Корчак и Сухомлинский: как любить ребенка: К 110-летию Я.Корчака: К 80-летию В.А.Сухомлинского /Р.А.Валеева //Педагогика. – 1998. – №6. – С.48-52.
428. Гашковец И. Отношение к педагогической науке двух воспитателей: А.С.Макаренка и Януша Корчака /И.Гашковец //Імідж сучас. педагога. – 2002. – №4/5. С.26-32. – Библиогр.: 60 назв.
429. Денисюк С.В. А.Макаренко і Я.Корчак: Різні системи, спільні ідеї: [Порівнял. аналіз] /С.В.Денисюк //Педагогіка і психологія. – 1998. – №1. – С.198-204. – Бібліогр.: 6 назв.
430. Денисюк С.[В.] Велетні педагогіки гуманізму: Порівняльний аналіз педагогічних концепцій А.Макаренка, В.Сухомлинського і Я.Корчака /С.[В.] Денисюк //Przyzywanie głębi do kręgu słów, myśli, idei i działań. – Częstochowa: Wydaw. WSP Częstochowa, 1999-2000-2001. – С.483-491.
431. Денисюк С.[В.] Вплив теорії виховання Януша Корчака на формування світогляду В.О.Сухомлинського /С.[В.]Денисюк //Укр.-пол. симпозиум “Проблеми трансформації в гуманітарній, соціально-економічній та науково-освітній сферах”, 16-20 черв.1997 р., Тернопіль: Зб. тез / Терноп. держ. техніч. ун-т ім. І.Пуллюя. – Т., [1997]. – С.130-131.
432. Денисюк С.[В.] Два джерела однієї теорії: Пед. спадщина Я.Корчака та В.Сухомлинського /С.[В.]Денисюк //Почат. шк. – 1999. – №5. – С.46-48.
433. Денисюк С.В. Ідеї гуманізму в українській і польській педагогіці: (На прикладі теорії В.Сухомлинського і Я.Корчака) /С.В.Денисюк //Освіта і виховання в Польщі й Україні (XIX – XX ст.): Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (20–22 трав. 1998 р., Ніжин). – Ніжин, 1998. – Ч.1. – С.85-88.
434. Денисюк С.В. Особливості розвитку естетичних почуттів у педагогічній спадщині В.О.Сухомлинського і Януша Корчака /С.В.Денисюк //Теорія і практика сучасного естетичного виховання у контексті педагогічної спадщини Василя Сухомлинського: Зб. наук. пр. /Полтав. держ. пед. ун-т ім. В.Г.Короленка. – Полтава, 1998. – С.52-55.
435. Ішук С.[В.] Батьківське виховання у контексті педагогічної думки В.Сухомлинського і Я.Корчака /С.[В.]Ішук //Наук. зап. /Терноп. держ. пед. ун-т. – 2002. – №5. – С.276-281. – Бібліогр.: 12 назв. – (Сер. Педагогіка; Спец. вип.: Василь Сухомлинський і сучасність: Батьківська педагогіка).

436. Кушнір В.М. Досвід роботи з важкими дітьми в педагогічній спадщині Я.Корчака та В.Сухомлинського /В.М.Кушнір //Наук. вісн. Чернів. ун-ту: Зб. наук. пр. – Чернівці, 2002. – Вип.153. – С.72-77. – (Педагогіка і психологія).
437. Кушнір В.М. Особистісно зорієнтована освіта в контексті аналізу педагогічної спадщини Я.Корчака та В.О.Сухомлинського /В.М.Кушнір //Морально-духовний розвиток особистості в сучасних умовах: (Теорет.-метод. пробл. виховання дітей та учнів. молоді): Зб. наук. пр. /М-во освіти і науки України, АПН України. Ін-т пробл. виховання. – К., 2000. – Кн.2. – С.18-24. – Бібліогр.: 4 назв.
438. Кушнір В.М. Права дітей у педагогічній спадщині Януша Корчака та Василя Сухомлинського /В.М.Кушнір //Зб. наук. пр. /Уман. держ. пед. ун-т ім. П.Тичини. – К., 2000. – С.156-161.– Бібліогр.: 8 назв.
439. Кушнір В.[М.] Самовиховання особистості в педагогічній спадщині Януша Корчака та Василя Сухомлинського /В.[М.]Кушнір //Зб. наук. пр. /Уман. держ. пед. ун-т ім. П.Тичини. – К., 2002. – Спец. вип. – С.24-31.
440. Мазур П. И. Сердца, отданные детям: Януш Корчак и В.А.Сухомлинский /П.И.Мазур //Нач. шк. – 1978. – №9. – С.80-82.
441. Панич М. И вдруг: [Взгляды Я.Корчака, А.Макаренко на воспитание] /М.Панич //Панич М. Взрослые и дети /М.Панич. – Ленинград, 1975. – С.654-655.
442. Плужник В.П. В.О. Сухомлинський і Я.Корчак: Різні системи, спільні ідеї /В.П.Плужник //Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. /Харк. держ. пед. ун-т. – Х., 1999. – Вип.10, ч.2. – С.115-118.
443. Родчанин Е.Г.[О влиянии Я.Корчака на формирование мировоззрения В.А.Сухомлинского] /Е.Г.Родчанин, И.А.Зязюн //Родчанин Е.Г. Гуманист. Мыслитель. Педагог: Об идеалах В.А.Сухомлинского /Е.Г.Родчанин, И.А.Зязюн. – М., 1991. – С.6.
444. Сухомлинська О.В. Сухомлинський ушляхетнює педагогічний світ планети: Василеві Сухомлинському – 85: [Розмова з донькою Василя Олександровича Ольгою Сухомлинською про творчість великого педагога та його захоплення особистістю пол. гуманіста Я.Корчака /Розмову вела Таїса Мостова] //Освіта України. – 2003. –23 верес.(№ 72). – С.4-5. – В ст. також оповід.: Соромно перед соловейком; Для чого кажуть “спасибі”; Камінь; Як же все це було без мене? / В.О.Сухомлинський. Пророк: [Вірш, присвяч. В.О.Сухомлинському] /Ю. Мальований.

445. Черлений О. Серце віддаю дітям: [Про пол. педагога Я.Корчака та укр. вчителя В.Сухомлинського] /О.Черлений //Ранок. – 1977. – №9. – С.14-15.

Рукописні матеріали

446. *Валеева Р. Корчак и Сухомлинский /Р.Валеева. – Рукопись докл. на конф. в Казани.
447. *Денисюк С.В. “Хочу навчити розуміти і кохати ...”: Концептуальні основи педагогічної теорії Януша Корчака /С.В.Денисюк; Терноп. держ. пед. ун-т ім.В.Гнатюка. – Рукопис.
448. *Муравьева Е. Жизнь и судьба: Науч. работа [ученицы 10-Б кл. Кловского лицея №77] /Е.Муравьева; Киев. межрегион. ин-т

- усовершенствования учителей им. Б.Гринченка, Центр евр. образования. – К., 2003. – [43 с.] – Рукопись о жизни и деятельности Януша Корчака.
449. *Петровська С.В. Київські контексти Януша Корчака /С.В.Петровська. – Рукопис.
450. *Петровская С.[В.] Роль школьной газеты в защите прав ребенка в современной Украине /С.[В.]Петровская. – Рукопись докл. на конф., посвящ. Я.Корчаку в Иерусалиме, 1998 г.
451. *Чепур О.Л. Світло згаслої зорі: Януш Корчак – твори і справи /О.Л.Чепур. – Рукопис.
452. *Beker J. Tło filozoficzne myśli Korczaka /J.Beker. – Рукопис.
- Доп. “Філософський аспект творчості Корчака” на Міжнар. конф. “Корчак: нова антропологія виховання”, Варшава, 19-21 верес. 2002 р.
453. *Carpon T. Korczak and aggression among children /T.Carpon. – Рукопис.
- Доп. Т.Каппона “Корчак і дитяча агресія” на Міжнар. конф. “Корчак: нова антропологія виховання”, Варшава, 19-21 верес. 2002 р.
454. *Dimitrow D. The life with others and the formation of the “I” between freedom and compulsion /D.Dimitrow. – Рукопис.
- Доп. “Життя з іншими і формування “Я” між свободою і примусом” на Міжнар. конф. в Єрусалимі 1994 р., присвяч. Я.Корчаку.
455. *Gilad B. “Prawo do szacunku i obowiązek szanowania” – roczny temat wychowawczy w Izraelu /B.Gilad; Archiw Korczakowski Beit Lohamei Hagetaot. – Рукопис.
- “Право на повагу і обов’язок поважати” – річна тема практ. роботи вихов. закл. Ізраїлю. Рукопис доп. на конф. “Prawo do szacunku i obowiązek szanowania”, 1999 р.
456. *Hartblau S. Triumph and tragedy of Janusz Korczak: A lesson in humanity and inhumanity /S.Hartblau. – Рукопис.
- Доп. “Тріумф і трагедія Я.Корчака: Лекція про гуманне і антигуманне” на Міжнар. конф. “Корчак: нова антропологія виховання”, Варшава, 19-21 верес. 2002 р.
457. *Hartman S. The relevance of Korczak for a post-modern society: On reading Korczak in Sweden /S.Hartman. – Рукопис.
- “Релевантність Корчака у сучасному суспільстві. Корчак у Швеції”.
- Доп. на Міжнар. конф. “Корчак: нова антропологія виховання”, Варшава, 19-21 верес. 2002 р.
458. *Kamińska M. Próba odczytania pedagogiki Janusza Korczaka w świetle filozofii Emmanuela Levinasa /M.Kamińska. – Рукопис.

- Доп. “Досвід прочитання Я.Корчака в світлі філософії Е.Левінаса” на Міжнар. конф. “Корчак: нова антропологія виховання”, Варшава, 19-21 верес. 2002 р.
459. *Kirchner M. Janusz Korczak: child as “Text of Hieroglyphs” /M.Kirchner. – Рукопис.
- Доп. “Януш Корчак: дитина як текст, написаний ієрогліфами” на Міжнар. конф. “Корчак: нова антропологія виховання”, Варшава, 19-21 верес. 2002 р.
460. *Markus E. Korczak ku trzeciemu tysiącleciu /E. Markus. – Рукопис.
- Доп. “Корчак до третього тисячоліття” на Міжнар. конф., Варшава, трав. 1999 р.
461. Matywiecki P. Jak Henryk Goldszmit wychował Janusza Korczaka /P.Matywiecki. – Рукопис.
- Доп. “Як Генрік Гольдшміт виховав Януша Корчака” на Міжнар. конф. “Корчак: нова антропологія виховання”, Варшава, 19-21 верес. 2002 р.
462. *Pawłowska P. Przyjaźń a dystans między uczniem i nauczycielem w kontakcie językowym / P.Pawłowska; Uniw. Gdański. – Рукопис.
- Доп. “Близькість і дистанція між вчителем і учнем у мовному контексті” на Міжнар. конф., Ченстохов, трав. 1996 р.
463. *Petrowskaya S. Korczak’s ideas and problems of education in modern Ukraine /S.Petrowskaya. – Рукопис.
- Доп. “Ідеї Корчака і проблеми виховання в сучасній Україні” на Міжнар. конф., Ченстохов, трав. 1996 р.
464. *Silverman M. Korczak’s anti-theoretical theory of education: First reflections /M.Silverman. – Рукопис.
- Доп. “Антитеоретична теорія виховання Корчака: перші роздуми” на Міжнар. конф. “Корчак: нова антропологія виховання”, Варшава, 19-21 верес. 2002 р.
465. *Weezel L. The inspiration of Janusz Korczak in the dilemma’s of teaching social pedagogues in the Netherlands: Symp. on teachers and contemporary problems in education, Częstochów, 13-17 may /L.Weezel. – Рукопис.
- Доп. “Дух Корчака і вирішення проблем соціальної педагогіки в Голландії” на Міжнар. конф., Ченстохов, трав. 1996 р.
466. Wybór pism Janusza Korczaka: Project [Ксерокопія рукопису] / A.Lewin.

Розділ III. Вшанування пам'яті Януша Корчака

Ім'я Януша Корчака в енциклопедичних виданнях та словниках

467. Ведіна В.П. Корчак (Korczak) Януш /В.П.Ведіна //Українська літературна енциклопедія: В 5 т. – К., 1995. – Т.3. – С.9.
468. Гельцер С.Я. Корчак Януш /С.Я.Гельцер //Краткая литературная энциклопедия: В 9 т. – М., 1966. – Т.3. – Стб. 761-762.
469. Гельцер С.Я. Корчак Януш /С.Я.Гельцер, Е.Л.Мойтлис //БСЭ: В 30 т. – 3-е изд. – М., 1973. – Т.13. – С.223-224.
470. Корчак Януш //БСЭ: В 65 т. – [1-е изд.]. – М., 1937. – Т.34. – Стб. 394.
471. Корчак Януш //Большой Энциклопедический словарь: В 2 т. – М., 1991. – Т.1. – С.635.
472. Корчак (Korczak) Януш //Большой энциклопедический словарь школьника. – М., 1999. – С.387.
473. Корчак (Korczak) Януш //Всемирный биографический энциклопедический словарь. – М., 1998. – С.374.
474. Корчак Януш //Выдающиеся имена в мировой медицине. – К., 2002. – С.283-284.
475. Корчак (Korczak) Януш //Иллюстрированный энциклопедический словарь. – М., 1995. – С.346.
476. Корчак Януш //Краткая еврейская энциклопедия: В [10 т]. – Иерусалим, 1998. – Т.4 – Стб.513-515.
477. Корчак (Korczak) Януш //Новый иллюстрированный энциклопедический словарь. – М., 2000. – С.363.
478. Корчакъ (Korczak) Янушъ //Новый энциклопедический словарь /Под общ. ред. К.К.Арсеньева. – Петроградъ, [Б.г.]. – Стб. 880.
479. Корчак Януш (наст. имя Генрик Гольдшмит): [Биогр. справка, список лит.] //Писатели нашего детства: 100 имён: Биогр. словарь: В 3 ч. /Авт.-сост.: Н.О.Воронова, Н.П.Ильчук, И.С.Казюлькина; Рос. гос. дет. б-ка. – М., 1998. – Ч.1. – С.213-216.
480. Корчак (Korczak) Я. //Популярный энциклопедический словарь. – М., 2001. – С.642.
481. Корчак (Korczak) Януш //Советский энциклопедический словарь. – М., 1979. – С.643.
482. Корчак Януш //Советский энциклопедический словарь. – 3-е изд. – М., 1984. – С.643.
483. Корчак Януш //Украинский советский энциклопедический словарь: В 3 т. – К., 1988. – Т. 2. – С.145.
484. Корчак Януш //Українська радянська енциклопедія: В 17 т. – К., 1962. – Т.7. – С. 267.
485. Корчак Януш //Український радянський енциклопедичний словник: В 3 т. – К., 1967. – Т.2. – С.210.
486. Корчак Януш // Український радянський енциклопедичний словник: В 3 т. – 2-е вид. – К., 1987. – Т. 2. – С.162.
487. Корчак (Korczak) Януш //Універсальний словник-енциклопедія. – К., 1999. – С.705.
488. Мойтлис Е.Л. Корчак (Korczak) Януш /Е.Л.Мойтлис //Педагогическая энциклопедия: В 4 т. – М., 1965. – Т. 2. – Стб. 508-509.

489. Смаль В.З. Корчак (Korczak) Януш /В.З.Смаль //Українська радянська енциклопедія: В 12 т. – 2-е вид. – К., 1980. – Т. 5. – С.429.
490. Смаль В.З. Корчак (Korczak) Януш /В.З.Смаль //Украинская советская энциклопедия: В 12 т. – К., 1981. – Т.5. – С.329.
491. Януш Корчак (1878–1942) //Детская энциклопедия: В 12 т. – 3-е изд. – М., 1976. – Т.11: Язык и литература. – С.457.
492. Януш Корчак (1878–1942) //Я познаю мир: Детская энцикл.: Литература /Авт.-сост. Н.В.Чудакова; Под. общ. ред. О.Г.Хинн. – М., 1999. – С.224-227. – Из кн. Шаров А.: Волшебники приходят к людям.
493. Korczak J. //Meyers Grosses Hand-Lexikon. – 17., aktualisierte Aufl., S.a. – S.464.
494. Korczak Janusz //Literatura Polska: Przewodnik encykloped. – Warszawa: Wydaw. nauk. PWN, 1984.– Т.1. – S.473.
495. Mortkowicz-Olczakowa H. Goldszmit Henryk /H.Mortkowicz-Olczakowa //Polski słownik biograficzny. – Wrocław etc., 1959. – Т.8/1, z.36. – S.213-215.
496. Mortkowicz-Olczakowa H. Janusz Korczak /H.Mortkowicz-Olczakowa //Wielka Encyklopedia Powszechna PWN. – Warszawa, 1965. – Т.6: Kont-Mam. – S.40.

Януш Корчак в літературі і мистецтві

497. Асаркан А. Как любить ребёнка: [О спектакле П.Фоменко “Король Матиуш Первый”] /А.Асаркан //Театр. – 1966. – №1. – С.126-129.
498. Бейт Лохамей ха-Геттаот имени Ицхака Каценельсона: Музей и Ин-т по изучению Катастрофы европ. еврейства, учеб. центр, архив, б-ка, строящийся музей, посвящ. памяти детей, погибших в период Катастрофы: [Экспозиция музея посвящ. Я.Корчаку]. – [Б.в.д.]. – Буклет.
499. Вишняков М. Автору “Короля Матиуша”: [В Польше выпущена серия марок посвящ. Я.Корчаку] /М.Вишняков //Лит. Россия. – 1969. – 25 июля(№30). – С.24.
500. Галич А. Кадиш: Памяти Януша Корчака, польского врача, педагога, писателя: [Поэма] /А.Галич //Соч.: В 2 т. /А.Галич; Сост.и коммент. А.Петраков. – М., 1999. – Т.1: Стихотворения и поэмы. – С.318-329.
501. Драч І. Дума про вчителя: Корчак: [Вірш] /І.Драч //Зарубіж. л-ра. – 1998. – Верес.(№36). – С.1.
502. Драч І. Епілог, або Верховний педагогічний суд /І.Драч //Драч І. Дума про вчителя: Драм. поема /І.Драч. – К., 1977. – С.123-132.
503. Драч І. Зелений прапор Януша Корчака: [Поема] /І.Драч //Драч І.Київське небо: Поезії /І.Драч. – К., 1976. – С.117-125.
504. Драч І. Марення вчителя /І.Драч //Драч І. Дума про вчителя: Драм. поема /І.Драч. – К., 1977. – С.107-113.
505. Зоркин А. Мечта Матиуша: [О спектакле П.Фоменко “Король Матиуш Первый”] /А.Зоркин //Лит. газ. – 1965. – 1 июня (№65). – С.3.
506. Ібракаєва Н. Януш Корчак: [Вірш] /Н.Ібракаєва //Вітчизна. – 1988. – №8. – С.13.

507. Коваль Л. Пам'яті Януша Корчака: [Вечір, присвяч. пам'яті Я.Корчака у Київ. буд. Актора] /Л.Коваль //Хрещатик. – 1995. – 3 берез. (№ 33). – С.6.
508. *Collegium: Памяти Януша Корчака: 10-й ежемесеч. междунар. науч.-художеств. журн. на сцене, 23 февр. 1995 г., Дом Актёра (Киев). – В надзаг.: Фонд гуманит. развития “Collegium”. – Программа.
509. *Конков Л. Король Матиуш: Опера для детей и взрослых по сказке Януша Корчака “Король Матиуш Первый” /Л.Конков; Рос. О-во Я.Корчака, Муз. театр шк. Гнесиных. – М.: [Б.г.]. – Программа.
510. *Концерт памяти Януша Корчака и детей, погибших в годы войны, 21 июня 2001, С.-Петербург. – [Б.г.]. – В надзаг.: Рос. нац. б-ка – Программа.
511. “Корчак – детям”: Документ. фильм / Реж. М.Ливие; Рис. Ш.Кац; О-во Януша Корчака в Израиле. – Бейт Лохамей ха-Геттаот.
- Фильм основанный на воспоминаниях воспитанников Я.Корчака.
Актеры: Ц.Хемед, Ш.Гиль, И.Чернер.
512. Корчак Януш (1878–1942): Польский педагог – гуманист, писатель и общественный деятель //Знаменательные даты, 1998: Универс. иллюстрир. календарь для работников б-к и любителей кн., науки, словесности. – М., 1997. – С.335. – (Прил. к журн. “Библиотека”; Ч.13).
513. Кудрявцева Л. Дерзайте, что-нибудь да сбудется: [Отзыв о пьесе Т.Саркисовой, П.Фоменко по сказке Я.Корчака “Король Матиуш”] /Л.Кудрявцева //Учит. газ. – 1965. – 29 мая (№64). – С.4.
- 513а. Кушнир А. Когда тот польский педагог... /А.Кушнир //Кушнир А. Приметы: Третья книга стихов /А.Кушнир. – Ленинград: Сов.писатель, 1969. – С.25. – О Я. Корчаке.
514. Неверли И. [Упоминание о Я.Корчаке] /И.Неверли //Неверли И. В минуты роковые: Роман /И.Неверли; Пер.с пол. Е.Гессен; Худож.А.Волошин. – М.,1991. – С.260-262.
515. *Островский Г. Памятник в Бат-Яме; Корчак в Бат-Яме; Всюду жизнь: [Ст. проф. Г.Островского о памятнике скульптора Якоба Эпштейна Янушу Корчаку в Бат-Яме (Тель-Авив)] /Г.Островский. – [Б. в. д.]
516. *Панченко И. “Когда я выхожу на сцену, у меня сердце разрывается...”: [О моноспектакле Киев. гор. театра кукол “Всё будет хорошо...: Театр. фантазия по дневнику Януша Корчака” в постановке С.Ефремова и И.Уваровой, в роли Я.Корчака – актёр Шарль Фоерберг] /И.Панченко //Евр. жизнь. – 2002. – 20 нояб. (№23). – С.24.
517. Панченко І. Вечір, що єднає серця: У серпні виповнюється 60 років з дня загибелі великого пол. педагога, письм., лікаря Я.Корчака: [Про вечір пам'яті Я.Корчака з демонстрацією вистави Київ. міськ. театру ляльок “Все буде гаразд...: Театр. фантазія за щоденником Я.Корчака” у постановці С.Єфремова та І.Уварової, у ролі Я.Корчака – актор Шарль Фоєрберг] /І.Панченко //Культура і життя. – 2002. – 19 черв. (№21/22). – С.5.
518. ...Расскажите сказку, доктор...: Мультфильм по повести Януша Корчака “Король Матиуш Первый” /Рос. О-во Януша Корчака, Израил. фонд культуры и просвещения в диаспоре. – [Б.в.д.]. – Приглашение.

519. Розов В. Чистота, свет, радость: [О спектакле Центр. дет. театра по сказке Я.Корчака “Король Матиуш Первый”] /В.Розов //Комсом. правда. – 1965. – 4 июня (№129). – С.3.
520. Столпник С. Дети должны быть счастливы: [О спектакле Центр. дет. театра “Король Матиуш Первый” по одноимён. сказке Я.Корчака] /С.Столпник //Моск. правда. – 1965. – 2 июня (№128). – С.3.
521. Уварова И. “Все буде гаразд...: Театр. фантазія за щоденником Я.Корчака” /И.Уварова, С.Єфремов; Пер. з рос. Г.Усач. – [К.]: Мистецтво, [Б.р.]. – Програма.
522. Утёсов Л. Самый добрый волшебник: [О спектакле Центр. дет. театра по сказке Я.Корчака “Король Матиуш Первый”] /Л.Утёсов //Сов. Россия. – 1965. – 6 июня (№132). – С.3.
523. Фалькович Е. Сказка о маленьком воителе: [О спектакле П.Фоменко “Король Матиуш Первый”] /Е.Фалькович //Театр. жизнь. – 1965. – №21. – С.13-14.
524. *Януш Корчак (1878-1942): Метод. материалы к вечеру, посвящ. 25-летию со дня смерти /Всесоюз. Гос. б-ка иностр. лит. – М., 1967. – 14 с.
525. *Януш Корчак: [Медаль] /С.-Петербург. О-во Януша Корчака. – Подарована голові Укр. Т-ва Януша Корчака Світлані Петровській.
526. *Януш Корчак: жизнь – подвиг: Учеб.-метод. пособие /Дом борцов гетто Бейт Лохамей ха-Геттаот, О-во Януша Корчака в Израиле. – [Б.в.д.] + Плакаты передвиж. выст.: “Януш Корчак (Генрик Гольдшмит), 1878–1942” (20 плакатов) /Музей борцов гетто им. И.Каценельсона, О-во Януша Корчака в Израиле + Комплект памят. открыток (27 открыток).
527. Cless-Wesle C. Janusz Korczak und seine Kleinen: Der Puppenspieler Sharle Foerberg erzählt von dem Pädagogen, den 200 Waisen Kinder in den Tod begleitete /C.Cless-Wesle //Züddeutsche Zeitung. – 1997. – N.72. – S.9.

Про виставу, присвяч. Я.Корчаку, 27-28 берез. 1997 р., Німеччина.

528. Co mi dał Janusz Korczak: Pokłosie konkursu /Wybór: K.Dębnicki; Wstęp i red.: E.Frydman. – Warszawa: Państw. zakł. wydaw. szkolnych, 1962. – 170 s.: il.

Творчі роботи, представлені на конкурс “Що мені дав Януш Корчак”.

529. *Ich wünsche niemandem etwas böses. Ich kann das nicht. Ich weiss nicht wie man das macht. Janusz Korczak: Tagebuch aus dem Warschauer Ghetto, 4 August, 1942. – Листівка.

Останні слова зі щоденника Я.Корчака: “Я нікому не бажаю зла. Не вмію. Не знаю, як це робиться”.

530. *Inmitten weiter Ferne: Janusz Korczak Weg ins Light : Ein Gedankenzyklus von Siegfried Steiger mit Bildern und Musik /Experimentelles Theater Günzburg. – S.l., S.a.

Прогр. вистави.

531. *International fine art competition in the 120th anniversary of Janusz Korczak birthday, May 1998 /Młodzieżowy Dom Kultury im. J.Korczaka w Krakowie. Galeria Mała. – S.l., S.a.

Прогр. конкурсу дит. малюнка, присвяч. 120-річчю з дня народж. Я.Корчака, Краків, трав. 1998.

532. *Jugendgemeinschaft für kreatives Spiel und Kulturaustausch in Wien 15-19 Juni 1996 /Experimentelles Theater Günzburg . – S.l., S.a.

Прогр. заходів.

533. *Janusz Korczak, 22.07.1879-5.08.1942. – Polska. – 40 gr. – Марка.

534. Janusz Korczak. Pisarz. Wychowawca. Myśliciel: Katalog wystawy /Galeria Żydowskiego Inst. Hist. – Warszawa, 2002. – 70 s.

535. Janusz Korczak: a Pole who was ahead of his time /Janusz Korczak Stichting Nederland. – Holland Video Produkties Duivendrecht. – VHS PAL. – Time 22 min.

Фільм про Я.Корчака та сучас. втілення його пед. ідей.

536. *Korczak 2000: IV Międzynar. festiwal teatrów dla dzieci i młodzieży, Warszawa, 2000. – Warszawa, 2000. – 28 s.

Прогр. фест. “Корчак 2000”, Варшава, 2000 р.

537. *Korczak dzisiaj: II Międzynar. festiwal teatrów dla dzieci i młodzieży, Warszawa, 1996. – Warszawa, 1996. – 67 s.

Прогр. II Міжнар. театр. фест. “Корчак сьогодні”, Варшава, 1996 р.

538. *Korczak dzisiaj: III Międzynar. festiwal teatrów dla dzieci i młodzieży, Warszawa, 1998. – Warszawa, 1998. – 45 s.

Прогр. III Міжнар. театр. фест. “Корчак сьогодні”, Варшава, 11-15 верес. 1998 р.

539. *Korczak na szkle malowany: Wystawa prac dzieci uczestników pracowni plastycznych MCK “Jutrzenka” w Zakopanem, Kraków, maj 1996. – S.l., S.a.

Прогр. вист. дит. малюнка “Корчак на склі”, Краків, 17 трав. 1996 р.

540. *Król Maciuś Pierwszy. Janusz Korczak, 22.07.1879-5.08.1942. – Polska. – 5.60 zł. – [Марка]

541. *Król Maciuś Pierwszy. Janusz Korczak, 22.07.1879-5.08.1942. – Polska. – 60 gr. – [Марка]

542. *Król Maciuś Pierwszy. Janusz Korczak, 22.07.1879-5.08.1942. – Polska. – 90 gr. – [Марка]

543. *Król Maciuś Pierwszy. Janusz Korczak, 22.07.1879-5.08.1942. – Polska. – 1 zł. – [Марка]

544. *Pozwólcie nam marzyć: Widowisko dla dzieci na podstawie udratyzowanych fragmentów książek Janusza Korczaka “Kajtuś czarodziej”,

“Król Maciuś Pierwszy”, “Sława” /Red.: M.Stępniońska. – Warszawa, 1965. – 139 s.: il.

П'єси за творами Я.Корчака.

545. Puszkin B. Korczakowskie trasy: z Januszem Korczakiem po Warszawie: Mały przew. dla wycieczek z placówek Korczakowskich /B.Puszkin. – Warszawa; Zielona Góra, 1992. – 62 s.

Путівник по корчак. місцях Варшави.

546. Puszkin B. Warszawa Janusza Korczaka: mały przewodnik /B.Puszkin; Rys.: M.Kazuben. – S.l., S.a.

Путівник по корчак. місцях у Варшаві. Карта англ. та пол. мовами.

547. Rydet Z. Mały człowiek: Teksty z pism ped. Janusza Korczaka /Z.Rydet; Wstęp: A.Ligocki. – Warszawa: Arkady, 1965. – 20 s.: foto. – Парал. пол., англ., фр.

Фотоальб. з супровід. текстом з творів Я.Корчака.

548. Szlązakowa A. Janusz Korczak w legendzie poetyckiej: W 50-tą rocznicę śmierci /A.Szlązakowa. – Warszawa: Interlibro, 1992. – 225 s.

549. Steiger S. Korczak: Ein Konfrontationsspiel /S.Steiger; Experimentelles Theater Günzburg. – S.l., S.a.

Прогр. вистави.

550. Warszawa, Treblinka, 3-7. VIII. 1992: 50 rocznica śmierci Janausza Korczaka: Kronika z imprez centralnych Międzynar. zlotu korczakowców.

Фільм-хроніка з Міжнар. зльоту корчаківців, приуроч. 50-ій річниці з дня смерті Я.Корчака, Варшава, 3-7 серп. 1992 р.

551. Żyli wśród nas. – S.l.: Pol. agencja turystyki, 1995.

Путівник по Варшав. гетто (пам'ятник Я.Корчаку).

Товариства Януша Корчака

Азербайджанське Товариство

552. Корчаковец: Информ. бюл. Азерб. Корчак. Асоц. при О-ве дружбы и культур. связей “Азербайджан-Израиль” – секция Междунар. О-ва Януша Корчака. – Баку. – 1991. – №7.

Бразильське Товариство

553. Associação Janusz Korczak do Brasil. – S.l., S.a.

Буклет про діяльн. Т-ва Януша Корчака в Бразилії.

554. Kramer M. Janusz Korczak in Brasil / M.Kramer // Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.193-195.

Про діяльн. Т-ва Януша Корчака в Бразилії.

Голландське Товариство

555. *Наш дом – 98: Лица и факты. Вып. 2 / Гол. О-во Януша Корчака. – [Б.в.д.]

Впечатления о двух неделях, провед. в лет. лагере в Пасейвеге (Голландия).

556. JK stichting: Janusz Korczak informatie brochure. – S.l., S.a.

Брош. про діяльн. та ініціативи Т-ва Януша Корчака в Голландії.

557. “Justification of a child”: Program information Janusz Korczak conf., Vierhouten (Netherlands), 23-27 Oct. 1995. – S.l., S.a.

Прогр. конф., присвяч. Я.Корчаку в Голландії.

558. Mały przegląd: Little revue, 23-27 Oct., 1995.

Газ. учасн. конф., присвяч. Я.Корчаку, Верховен (Голландія), 1995 р.

Ізраїльське Товариство

559. В Израильской Ассоциации Януша Корчака /Бейт Лохамей ха-Геттаот Дом-музей борцов гетто им. Ицхака Каценельсона //Информ.бюл. – 1997. – Апр.(№7).

560. Януш Корчак (Генрик Гольдшмит), 1878-1942: Метод. пособие по работе с выставкой плакатов: Корчак – воспитатель, гуманист в период Холокоста / Дом борцов гетто, О-во Януша Корчака в Израиле. – Б.м., 2001. – 90 с. +20 л. дод.

561. The Janusz Korczak Association in Israel: Biuletyn. – (1986, N.19, 20, 21. – 1987, N.22, 23. – 1988, N.24/25, 26. – 1989, N.27, 28,29. – 1990, N.32. – 1991, N.33. – 1995, N.18. – 2000, N.58, 59).

Бюл. Євр. Т-ва Януша Корчака.

562. The right to dignity and the obligation to respect: the VI Intern. Acad. Conf. In Israel, 14-18Dec. 1998. – S.l., S.a.

Прогр. 6-ої Міжнар. конф. “Право на повагу”, Ізраїль, 1998 р.

Канадське Товариство

563. The newsletter of the Janusz Korczak association of Canada.
Apr.(Nr.1). – 2003. – 11 s.

Бюл. Канад. Т-ва Януша Корчака.

Міжнародне Товариство

564. Мартинець А. Про міжнародні педагогічні читання, приурочені 125-й річниці з дня народження Януша Корчака /А.Мартинець, С.Юсипчук //Почат. освіта. – 2003. – Лют.(№6). – С.2.
565. *Міжнародні педагогічні читання, присвячені 125-й річниці від дня народження Януша Корчака /Упр. освіти і науки Івано-Франків. облдержадмін. Ін-т післядиплом. пед. освіти, Івано-Франківськ, [5-6 листоп. 2002 р.]. – Програма.
566. *Януш Корчак 1878 (1879)-1942: [Відкриті пед. читання, приурочені 125-й річниці від дня народж. Я.Корчака], Івано-Франківськ, 5-6 листоп. 2002 р. – Програма.
567. Enfance: état des lieux: Rencontres francophones organisées au Vietnam en 1997. – S.l., S.a.

Прогр. конф., присвяч. Я.Корчаку у В'єтнамі, Ханой, 1997 р.

568. Statut Międzynarodowego Stowarzyszenia im. Janusza Korczaka. – S.l., S.a. – Пол. та англ.

Статут Міжнар. Т-ва Януша Корчака.

569. Vladimir Halperin: images et leçon. – Genève: LA Nacelle, 1996.–99 p.

Зб. ст., присвяч. пам'яті Володимира Гальперіна – засн. Міжнар. Т-ва Януша Корчака у Швейцарії.

Німецьке Товариство

570. Korczak Bulletin. – (1997, Jg.6, N.1. – 2001, Jg.10, N.1. – 2001, Jg.10, N.2. – 2002, Jg.11,N.1).

Бюл. Нім. Т-ва Януша Корчака.

Польське Товариство

571. *Корчакианум: Інформ.-дослід. Центр. – [Б.в.д.]. – Те саме пол.

Буклет про діяльн. центру.

572. Мойтлис Е.Л. Корчаковский Комитет: [О деятельности Корчак. Ком. Варшавы] /Е.Л.Мойтлис //Нар. образование. – 1970. – №11. – С.119.

573. Dom dziecka nr. 2 im Janusza Korczaka . – S.l., S.a.

Буклет Дому Сиріт ім. Януша Корчака сьогодні.

574. Dom na Krochmalnej: na łamach "Małego przeglądu" /Wybor i oprac.: M.Ciesielska. – Warszawa: Ezop, 1997. – 127 s.

Ст. про Дім Сирит у Варшаві на вул. Крохмальній, 92.

575. Korczak: nowa antropologia wychowania: Program: Międzynar. konf. Nauk., Warszawa, 19-21września 2002 r. /Minister. kultury, Minister. edukacji nar. i sportu. – S.l., S.a.

Прогр. Міжнар. наук. конф. "Корчак: нова антропология виховання", Варшава, 19-21 верес. 2002 р.

576. Korczakianum: Ośrodek Dokumentacji i Badań. – S.l., S.a.

Буклет о деятельности центра.

577. Mały przegląd. – S.l.: Korczakowskie wydaw. prasowe, S.a.

Про газ. Міжнар. літ. табору в Корчаковому (Західна Польща).

578. Materiały na uroczyste spotkanie w dniach 6 i 7 XII. 96 w Warszawie: 50-lecie Pol. Kom. Warszawskiego /Pol. Kom. Warszawski. – Warszawa, 1996. – 49 s.

Матеріали, присвяч. 50-річчю діяльн. Пол. Т-ва Януша Корчака, груд. 1996 р.

579. Nasz animator. N.1. – 1996. – 24 s.

Вип. журн., присвяч. життю і діяльн. Я.Корчака, а також діяльн. Т-ва Януша Корчака у Польщі.

580. Nasz Dom imienia Maryny Falskiej, dyrektorzy Naszego Domu. – S.l., S.a.

Буклет про сьогоднішня дит. будинку "Наш дім".

581. *Nie ma dzieci, są ludzie: J.Korczak /Pol. Kom. Korczakowski. – Warszawa: Latona, S.a.

Буклет про Я.Корчака та діяльн. Пол. Ком. Януша Корчака.

582. Rok 1996 w działalności Międzynarodowego Stowarzyszenia im. Janusza Korczaka. – Warszawa, 1996.

Звіт про діяльн. Пол. Т-ва Януша Корчака.

583. Seminarium Międzynarodowe Spotkania Korczakowskie: 50 lat Ruchu Korczakowskiego w Polsce, 17-18 maja 1996. – S.l., 1996.

Прогр. семінару "Корчаківські зустрічі", Польща, 1996 р.

584. W Korczakowskim kręgu: Biuletyn Pol. Stow. im. J.Korczaka. – (1991, N.1. – 1999, N.2(40). – 2000, N.4(42)).

В корчаківському колі: Бюл. Пол. Т-ва Януша Корчака: [Про діяльн. молодіж. від-ня Пол. Т-ва Януша Корчака].

Російське Товариство

585. Диалоги с Корчаком: Сб. ст. /С.-Петербург. О-во Януша Корчака. – СПб., 1995. – 48 с. – (Посвящается 50-летию Великой Победы).
586. *Дом Корчака в Москве: Центр развития ребёнка. – [Б.в.д.]. – Буклет о деятельности центра.
587. *Информационный бюллетень Российского Общества Януша Корчака: О деятельности Рос. О-ва Януша Корчака. Вып.1 /Редкол.: А.Верглинский (отв. ред.) и др. – М., 1993. – 42 с.
588. *Информационный бюллетень Российского Общества Януша Корчака: О деятельности Рос. О-ва Януша Корчака. Вып.2 /Редкол. А.Верглинский (отв. ред.) и др. – М., 1994. – 88 с.
589. *I Международный российский семинар памяти Корчака /Рос. открыт. ун-т. – [Б.в.д.].

Программа семинара, посвящ. памяти Я.Корчака, Москва-Суздаль, 23-31 июля 1992 г.

590. *Российское Общество Януша Корчака. – [Б.в.д.]. – Буклет о деятельности.
591. *Центр ранней социализации детей “Зелёная дверца” /Дом Корчака в Москве. – М., 1995. – Буклет о деятельности.
592. Эпштейн М. На уроке подсказывать запрещено: это аксиома. Но почему? Почему попытка помочь другому считается в школе проступком: [Размышление] /М.Эпштейн; С.-Петербург. О-во Януша Корчака //Первое сент. – 2002. – 6 дек. (№124). – С.3.
593. International conference “Pedagogy of Janusz Korczak and present experience in children care”, Saint-Petersburg, 2001 /Dom Korczaka v Sanct-Peterburge. – S.I., 2001.

Прогр. Міжнар. конф. “Педагогіка Я.Корчака і сьгоднішній досвід турботи про дитину”, Санкт-Петербург, 21-23 черв. 2001 р.

Українське Товариство

594. *Больные дети: [О деятельности Укр. О-ва Корчака на Новый год в дет. больницах] //Кловские новости. – 1997. – Янв.-февр.(№23) + Прил. к газ. “Кловские новости”. – С.1-4.
595. Были, конечно, и подарки!: Новогод. праздник для тяжелолюб. детей и их мам, организ. Укр. О-вом Януша Корчака //Независимость. – 1996. – 5 янв.(№3). – С.1.
596. Дарунок учителям: [Про передачу добірки книжок Я.Корчака Укр. Т-ом Януша Корчака в дарунок Центр. освіт. б-ці] //Зарубіж. л-ра. – 1998. – Верес.(№36). – С.7.

597. Забери у ребѣнка боль: [Об утреннике в дет. территор. мед. об-нии Печер. р-на Киева, организован. активистами Укр. О-ва Януша Корчака] //Голос Украины. – 1996. – 5 янв.(№2). – С.4.
598. Никишина Н. “Сѣстры тяжесть и нежность...”: [О деятельности рук. Укр. О-ва Януша Корчака С.Петровской] /Н.Никишина //Регион. – 1996. – 5-12 марта (№9). – С.19.
599. Никологорская Т. Однажды на Крахмальной: [О Я.Корчаке и деятельности Укр. О-ва Януша Корчака] /Т.Никологорская //Первое сент. – 1997. – 8 апр. (№39). – С.4.
600. Омельчук Ю. А діти – страждають: [Про діяльн. Укр. Т-ва Януша Корчака щодо допомоги дітям з ДЦП] /Ю.Омельчук //Сім'я. – 1997. – №1. – С.8-9.
601. Омельчук Ю. Він жив і рятувався любов'ю до дитини: [Про діяльн. Я.Корчака та про роботу Укр. Т-ва Януша Корчака] /Ю.Омельчук //Хрещатик. – 1995. – 12 серп. (№119). – С.7.
602. *Перші Корчаківські читання, Київ, 29 травня 1993 р. /Укр. Т-во Януша Корчака, Київ. держ. театр юного глядача. – [Б.в.д.]. – Прогр. читань.
603. *Петровская С.В. [О проведеннии Укр. Об-вом Януша Корчака Новогод. праздника для тяжелобол. детей и их мам, 30декабря 1995] /С.В.Петровская //Кловские новости. – 1996. – 6 февр. (№10). – С.3.
604. Петровская С.[В.] О том, как большие порадовали маленьких: [О деятельности Укр. О-ва Януша Корчака] /С.[В.]Петровская //Зеркало недели. – 1996. – 31 дек.-6 янв. (№1). – С.2.
605. *Петровська С.В. “Діалоги з Корчаком”: Курс лекцій /С.В.Петровська; Клов. Ліцей інозем. мов № 77, Укр. Т-во Януша Корчака. – К., 1997. – [2 с.]. – Прогр. курсу лекцій.
606. Петровська С.[В.] Українські корчаківці: [Про педагогіку Я.Корчака та діяльн. Укр. Т-ва Януша Корчака (м.Київ)] /С.[В.]Петровська //Зарубіж. л-ра. – 1998. – Верес.(№36). – С.7.
607. Петровська С.В. Шкільна газета – пульс школи: [Про вид. шкіль. газ. на прикладі “Малого пшегльонда” Я.Корчака] /С.В.Петровська //Завуч. – 1999. – Трав.(№15). – С.2.
608. *[Програма пам'яті Януша Корчака] /Укр. Т-во Януша Корчака, Ізраїл. інформ. центр, Т-во євр. культури в Україні, Пол. культур.-освіт. Т-во ім. А.Міцкевича. – [Б.в.д.]
609. *Программа „Мост” Украинского Общества Януша Корчака: [О прогр., направлен. на помощь больным детям] /Укр. О-во Януша Корчака. – [Б.в.д.]
610. *Резниченко Н.А. Киевскому Обществу Януша Корчака – 10 лет: [Тез. докл. о деятельности о-ва] /Н.А.Резниченко //Право ребенка на уважение: Педагогика Януша Корчака и современный опыт помощи ребенку: [Сб. материалов]. – СПб., 2001. – С.108-109.
611. Ромашова С. “Если вас спускают с лестницы, это не должно унижать”: Так считает организатор Укр. благотворит. О-ва Януша Корчака Светлана Петровская /С.Ромашова //Всеукр. ведомости. – 1997. – 14 янв. (№4). – С.7.
612. *Украинское Общество Януша Корчака. – [Б.в.д.]. – Проспект.
613. Українське Товариство Януша Корчака: [Про корчак. т-ва у світі і створення Укр. Т-ва Януша Корчака] //Зарубіж. л-ра. – 1998. – Верес.(№36). – С.7.

- 614.** Хлебникова Т. Детский лагерь без замков: [О деятельности Укр. О-ва Януша Корчака] /Т.Хлебникова //Розовый слон. – 1995. – 15 авг. (№25). – С.3. – Прил. к газ.: Киевские ведомости.

Французьке Товариство

- 615.** Bobowicz Z. Janusz Korczak upon the Seine /Z.Bobowicz //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.155-160.

Про діяльн. Т-ва Януша Корчака у Франції.

- 616.** *Korczak: Association française Janusz Korczak. – S.l., S.a.

Буклет про діяльн. Фр. Т-ва Януша Корчака.

- 617.** Tomkiewicz S. Several reminiscences about Janusz Korczak's French friends and the UNESCO conference /S.Tomkiewicz //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.201-203.

Я.Корчак у Франції. Події навколо рішення ЮНЕСКО визнати Я.Корчака „Людиною року” в 1979 р.

Швейцарське Товариство

- 618.** *Association suisse des amis du Dr. Janusz Korczak. – S.l., S.a.

Буклет про діяльн. Швейц. Т-ва Януша Корчака.

- 619.** *Chavanne A. Hommage à André Chavanne, Président d'honneur de l'Association suisse des Amis du Dr. Janusz Korczak /A.Chavanne. – S.l., 1990. – 37 p.

Текст клятви Андре Шевана, почесного президента Швейц. Т-ва Януша Корчака.

- 620.** *La lettre /Assoc. Suisse des amis du Dr. Janusz Korczak. – S.l., 1998-1999.

Бюл. Швейц. Т-ва Януша Корчака.

Японське Товариство

- 621.** Kondo J. Korczak today in Japan /J.Kondo //Dialogue and universalism. – 2001. – Vol.11, No.9/10. – P.197-198.

Я.Корчак у сучасній Японії.

Розділ IV. Бібліографічні матеріали

622. “Все на світі – з дитини ...”: [Біогр. Я.Корчака та список л-ри] /Уклад. І.О.Негрейчук //Рід. шк. – 1992. – №5/6. – С.9, 81.
623. Корчак Януш [Псевд. Гольдшміта Генріха]: [3 позиції творів Я.Корчака] //Українська література в загально-слов'янському і світовому літературному контексті: У 5 т. – К., 1991. – Т.4: Літератури країн Центральної і Південно-Східної Європи на Україні: Матеріали до бібліогр.: (Початок ХІХ ст. – 1989 р.). – С.201.
624. Педагогическое наследие Януша Корчака (1878–1942): Библиогр. указ. /М-во просвещения СССР, АПН СССР. НИИ общей педагогики, ГНПБ им. К.Д.Ушинского; Сост.: Е.П.Андреева, Б.М.Гуревич. – М., 1978. – 16 с.
625. Януш Корчак: Бібліогр. покажч. л-ри до 125-річчя з дня народж. видат. педагога / Львів. обл. наук пед. б-ка; Уклад. О.М.Туркало. – Л., 2003. – [5 с.].

Покажч. містить 20 позицій творів Я.Корчака і 70 позицій творів про його пед. спадщину укр., рос. мовами.

626. [Януш Корчак]: Список л-ри / НАН України. Львів. наук. б-ка ім. В.Стефаника; Викон. В.В.Чорній. – [Л., 2003. – 4 с.]

Список містить 23 позиції творів Я.Корчака і 16 позицій творів про нього укр., рос. та пол. мовами.

627. Janusz Korczak: Bibliogr. publ. J.Korczaka i o J.Korczaku w Polsce, 1943-1987 /Red. nauk. A.Lewin. – Heinsberg: Dieck, 1988. – 211 s.

Бібліогр. покажч. праць Я.Корчака та публ. про нього, виданих у Польщі.

628. Lewin A. Korczak znany i nieznan /A.Lewin. – Warszawa: Ezop, 1999. – 547 s.

Кн. містить бібліогр. видань про Я.Корчака.

Розділ V. Роздуми Януша Корчака та висловлювання видатних педагогів про його особистість і творчість

Роздуми Януша Корчака

Будь самим собой, ищи собственный путь. Познай себя прежде, чем захочешь познать детей. Прежде чем намечать круг их прав и обязанностей, отдай себе отчет в том, на что ты способен сам. Ты сам тот ребенок, которого должен раньше, чем других, узнать, воспитать, научить.

[28, с.87]

...в історії важливо не те, що людина знає, а те, що вона відчуває.

[44, с.133]

...в принципі наш погляд на дитину такий: її ще немає, вона лише буде, вона ще не знає, а тільки колись знатиме, вона ще не може, тільки колись зможе, – і це змушує нас до тривалого чекання.

Половина людства не існує; її життя – то жарт, прагнення наївні, почуття – швидкоплинні, погляди – смішні. Діти ж відрізняються від дорослих; в їхньому житті чогось не вистачає, а чогось більше, ніж в нашому, але те відмінне від нашого саме і є дійсністю, а не привидом. Що ж ми зробили, щоб пізнати дитину і створити умови, в яких вона могла б існувати і дозрівати?

[44, с.36-37]

Вера в будущую жизнь должна быть связана с ребенком как с источником надежды.

[73, с.241]

Вихователь, який не затискує, а визволяє, не пригнічує, а підносить, не мене, а формує, не диктує, а вчить, не вимагає, а запитує, переживе разом з дитиною багато натхнених хвилин, не раз зволоженим поглядом спостерігатиме за боротьбою ангела із сатаною, в якій білий ангел перемагає.

[44, с.70]

Воспитатель, будь Фабром детского мира!

[28, с.185]

Воспитатель, которого от грязных ребячих ног тошнит, который не выносит неприятных запахов и теряет душевный покой... пусть идет как можно скорее работать в лавку, контору, куда хочет, только пускай больше не

остається в народній школі і інтернаті, тому що немає нічого унизительнее, ніж заробити на хліб з отвращенням.

[28, с.184]

Дітей немає – є люди, але з іншим масштабом понять, іншим запасом досвіду, іншими впевненостями, іншою грою почуттів. Пам'ятай, що ми їх не знаємо.

[28, с.87]

Дитина – іноземець, вона не розуміє мови, не знає напряму вулиць, не знає законів і звичаїв. Часом сама хоче роздивитися, а коли важко – просить вказівки і поради. Потрібен гід, який чесно відповість на запитання.

Поважаймо її незнання!

[44, с.98]

Дитина – істота розумна, добре знає потреби, труднощі і перешкоди свого життя. Не деспотичні накази, не нав'язана дисципліна і недовірливий контроль, а тактовне порозуміння, віра у досвід, співпраця і співжиття.

[44, с.97]

...дитина має почуття обов'язку, не нав'язаного насильно, любить вона і розклад, і порядок і не відмовляється від обов'язків та виконання правил. Вимагає тільки, щоб ярмо не було надто важким, не натирало шиї, щоб її розуміли, коли вона не втримається, посковзнетися, коли змучена пристане, щоб перевести дух.

[44, с.80]

Дитина не може мислити, "як дорослий", але може по-дитячому роздумувати над важливими проблемами дорослих; брак знань і досвіду примушує її мислити інакше.

[44, с.71]

Дитина – це сто масок, сто ролей здібного актора. З матір'ю вона така, з батьком, бабусею, дідусем інша, іще інша із суворим чи лагідним учителем, інша на кухні, серед ровесників, інша з багатими, з бідними, інша в буденному і в святковому одязі.

Наївна і хитра, покірна і гордовита, лагідна і мстива, добре вихована і свавільна, вона вміє так затаїтися до пори до часу, так замкнутися у собі, що вводить нас в оману і використовує це в своїх цілях.

[44, с.52]

Если смысл жизни – это сытость – будь то сытость желудка или духа, – то нам всегда угрожает банкротство: в конце концов придет ощущение пресыщения или пустоты. Если ты черпаешь воду, чтобы готовить людям

пищу, – твоя цель очевидна, и необходимо добиваться ее. Смягчать свои страдания знанием ради себя и радостью за других, избегать личных амбиций. Тогда неудачи еще больше, но не приводят к пресыщению. Не легкая и удобная жизнь, а честная жизнь в повседневных, пусть невеликих трудах.

[73,с.240]

Є немовби два життя: одне поважне, шановне, а друге – менш вартісне, яке ми поблажливо терпимо. Ми кажемо: майбутня людина, майбутній працівник, майбутній громадянин. Що з них буде насправді, що вони колись по-справжньому, всерйоз робитимуть – то все в майбутньому. А поки ми ласкаво дозволяємо їм плутатись під ногами, але зручніше нам без них.

Ні, діти були і будуть! Вони не заскочили до нас несподівано і ненадовго. Діти не мимохідь зустрінутий знайомий, якого легко позбутися усміхом і привітанням.

Діти становлять величезний відсоток людства, народу, населення, співгромадян – вони наші постійні друзі. Є, були і будуть...

...дитячий вік – це довгі, важливі роки життя людини.

[44, с.96]

... життя – це хоровод моментів, які то вмирають, то знову народжуються.

[44, с.99]

Зі страху, щоб смерть не відняла дитину, ми віднімаємо її в життя, ...не дозволяємо їй жити. Ми... безперервно поспішаємо у майбутнє, сповнене чар.

Ледачі, ми не хочемо шукати краси в дні нинішньому... Чим же “сьогодні” дитини гірше, менш цінне ніж “завтра”?

[44, с.36]

История догонит того, кто от нее бежит. Исключительные условия требуют исключительного напряжения мысли, чувств, воли и действий...

Мне необходима:

Ссуда в размере 2 тыс. злотых.

Вернем все раньше, чем вы думаете...

Мы несем общую ответственность не за Детский дом, а за традицию помощи детям...

Достоинство нужно сохранять и в беде!..

Если не можешь сам, но имеешь возможность посоветовать более умному, сделай это, пусть он оценит аргументы!

ноябрь 1939 г.

[73, с.183-184]

Как много теряет человек, если у него не хватает терпения поговорить с людьми – без специального интереса, просто так, чтобы их понять.

[73, с. 94]

Ми накладаємо на неї [дитину] тягар обов'язків завтрашньої людини, не даючи жодного з прав людини сьогоднішньої.

[44, с.52]

Мне одинаково близки Иоськи [еврейские дети] и Яськи [польские дети].

[73, с.255]

Можно высечь самолюбие и чувства ребенка, как раньше секли розгами тело.

[28, с.108]

Моя работа требует 4 этапов. Первый – найти свой собственный путь. Второй – отыскать истину детей. Третий – объединить свою истину с их.

Четвертый – проложить наш общий с ними путь с технической точки зрения и идти по нему.

[73, с.229]

Не знаю і не можу знати, як невідомі мені батьки в невідомих мені умовах можуть виховувати невідому мені дитину, підкреслюю “можуть”, а не “хочуть”, а не “ повинні”...

“Не знаю” для науки – первозданний хаос, виникнення нових думок, щоразу ближчих до істини. “Не знаю” для розуму, недосвіченого в науковому мисленні, – болісна порожнеча.

Хочу навчити розуміти і любити чудове, повне життя і яскравих несподіванок творче “не знаю” сучасної науки про дитину.

[44, с.17]

Не отказывай, если ребенок просит еще и еще раз рассказать ту же самую сказку, а потом опять ее же.

Одна и та же, без конца повторяемая сказка, как соната, как любимый сонет, как скульптура, которую, если сегодня не увидел, то чувствуешь, что день сер и бесцветен.

[73, с.73]

Неужели люди, в высшей степени порядочные, всегда обречены на Голгофу?

[73, с.58]

...першим, беззаперечним правом дитини є право висловлювати свої думки, активно брати участь у наших розміркуваннях про неї і вироках. Коли ми доростемо до того, що будемо її поважати і довіряти їй, коли вона сама повірить і скаже, що є її правом, – менше буде загадок і помилок.

[44, с.34]

Поважаймо власність дитини і її бюджет. Дитина ділить болісні матеріальні клопоти сім'ї, відчуває нестачу, порівнює своє убожество із достатком товариша по школі, її мучать гіркі медяки, якими вона розоряє сім'ю. Дитина не хоче бути тягарем.

[44, с.98]

Поважаймо невдачі й сльози!

Є не тільки подерта панчоха, а й подряпане коліно, не тільки розбита склянка, а й урізаний палець, синець, гуля, а отже, біль...

[44, с.98]

Поважаємо таємниці й відхилення тяжкої праці росту!

Поважаймо кожну мить і день сьогоднішній! Як дитина зуміє жити далі, якщо ми не даємо жити їй сьогодні свідомим, відповідним життям?

Не топтати, не попихати, не віддавати в неволю дню завтрашньому, не гасити, не поспішати, і не підганяти.

Поважаймо кожну мить, бо вона помре і вже ніколи не повториться, і це завжди всерйоз; поранена мить буде кривавити, забита – полихатиме привидом лихих споминів.

[44, с.99]

...проблема "Человек", его прошлое и будущее на земле несколько заслоняет от меня проблему "Еврей". Темой работы я избрал ребенка.

[73, с.238]

...путь, который я избрал, стремясь к своей цели, ни самый короткий, ни самый удобный, но для меня самый лучший, раз это мой – собственный – путь. Я нашел его не без труда, не без мук и лишь когда понял, что все прочитанные книги – чужой опыт и чужие мнения – лгали.

[28, с.83]

Рідна мова – це не вибрані і дібрані для дитини приписи та повчання, а повітря, яким його душа дихає разом із душею всього народу. Правда і сумніви, віра і звичаї, любов і недоброзичливість, пустотливість і поважність, вся гідність і ницість, багатство і бідність, усе, що створив у натхненні поет і виблював у п'яній маячні бандит, віки ревної праці і похмурої неволі.

[44, с.74]

Самое легкое – умереть за идею... Гораздо труднее жить во имя идеи, изо дня в день, из года в год.

[73, с.238]

Сейчас рождает каждый, кто хочет и сколько хочет... Даже мазь для чистки сапог, и та имеет патент, авторское свидетельство, официальное подтверждение, что не разъедает кожу. А ребенок – это что, оборотень? На палатку с содовой водой и то надо иметь концессию. Везде удостоверение, аттестация, исходный капитал. Везде экзамены: на парикмахера, на портного, на трубочиста, на повара, на пряничника, на сановника... и в то же самое время – первый попавшийся, последний из последних, валяя дурака, становится отцом и тем самым шагает в бессмертие – формирует будущее.

[73, с.315]

Слід пам'ятати, що дитина недисциплінована і злослива ...тому, що страждає; спокійне благополуччя – поблажливе, а дразлива втома – агресивна і дріб'язкова.

[44, с.84]

Страшенно самотньою може бути дитина у своєму стражданні.

[44, с.80]

Теоретизуючи, ми забуваємо, що повинні вчити дитину не тільки цінувати правду,

але й розпізнавати брехню, не тільки любити, але й ненавидіти, не тільки поважати, але й зневажати, не тільки згоджуватися, але й обурюватись, не тільки підкорятись, але й бунтувати.

[44, с.78]

Тяжелое это дело – родиться и научиться жить.

[28, с.397]

У мудрій самотині пильнуй...

[44, с.87]

У человека есть долг перед его духом, его мыслью, ибо это – его лаборатория... Надо оставаться и стоять на посту до последнего момента.

[73, с.254]

Уехать к вам – это ответственность за то, что я оставляю здесь, и за то, что я буду вынужден взять на себя там ...лишь одному мне дозволено отвечать за результаты ошибочных расчетов.

[73, с.256]

Усе сучасне виховання спрямоване на те, щоб дитина була зручна, послідовно, крок за кроком воно прагне приспати, придушити, знищити все, що є волею і свободою дитини, гартом її духу, силою її бажань і намірів.

Ввічлива, слухняна, добра, зручна, і жодної думки про те, що вона виросте внутрішньо безвольною і життєво немічною.

[44, с.21]

...усе, що досягнуто муштрою, тиском, насильством – ненадійне, непевне, оманливе.

І коли покірливе, “добре” дитя несподівано стає впертим, неслухняним, не треба гніватися, що дитина є тим, чим вона є.

[44, с.44]

Хороший воспитатель от плохого отличается только количеством сделанных ошибок и причиненного детям вреда.

[28, с.107]

Хорошо, что у вас есть ребенок. Я помню минуту, когда решил не создавать семьи. С такой торжественностью и наивностью. Это было в цветущем городке под Лондоном. “Раб не имеет права на ребенка. Польский еврей под русской оккупацией.” После я сразу почувствовал это как самоубийство...

“Удочерил” идею служения ребенку, его интересам.

[73, с.250]

Це скороминуча мода, помилка, непорозуміння, що все невидатне здається нам невдалим, малоцінним. Ми хворі на безсмертя. Хто не доріс до пам'ятника на площі, хоче мати хоч би провулок свого імені – віковичний

запис. Якщо й не чотири шпальти, то хоч згадку в тексті: “Брав активну участь, широкі кола громадськості сумують за ним”.

Дитина – не лотерейний білет, на який має випасти виграш у вигляді портрета в залі засідань магістрату чи бюста у фойє театру. У кожного своя іскра, яка може розпалити вогнище щастя і правди, може в десятому поколінні вибухнути пожежею генія і спалити рід свій, даруючи людям світло нового сонця.

[44, с.46]

Чем больше у ребенка свободы, тем меньше необходимость в наказаниях.

Чем больше поощрений, тем меньше наказаний.

Чем выше интеллектуальный и культурный уровень персонала, тем меньше, тем справедливее, тем разумнее, а значит, мягче наказание.

[55, с.429]

Чем ниже духовный уровень воспитателя, бесцветнее его моральный облик, больше забот о своем покое и удобствах, тем больше он издает приказов и запретов, диктуемых якобы заботой о благе детей.

[28, с.93]

Я верю в будущее: человечества, евреев, Эрец–Исраэль. Дерзкие, не знающие укоров совести повелители перекраивают карту мира и распределяют роли...

Мы накануне великих событий. Неужели кровопролитие? Неужели невозможно заменить схватку с помощью клыков и когтей магией слова? Объяснить и убедить?

Я хочу спасти не себя, а свою мысль. Я не хочу, потому что не могу разорвать связи с польской действительностью; я остаюсь чувствителен к каждому призыву, к каждому звуку.

[73, с.251]

Я все еще надеюсь, что немногие оставшиеся мне годы проведу в Эрец–Исраэль, чтобы оттуда тосковать по Польше.

...есть страдания, унижающие человека, но есть и такие, что возвышают его. Тоска придает ему глубину и силу.

[73, с.239]

Я дал обет, и такова моя воля: стоять за ребенка, на страже его интересов; но то, что еще возможно, – это лишь молиться и благословлять его тропливые и неуверенные шаги.

[73, с.247]

Я закликаю до Великої хартії вольності, до захисту прав дитини. Може, цих прав більше, я знайшов три основні:

- 1.Право дитини на смерть.
- 2.Право дитини на сьогоднішній день.
- 3.Право дитини бути тим, чим вона є.

[44, с.34]

Я могу внедрить традиции правды, порядка, трудолюбия, честности, искренности, но я не в силах изменить природу ребенка. Береза так и останется березой, дуб дубом, лопух лопухом. Я могу пробудить то, что дремлет в душе ребенка, но не могу ничего создать заново.

[28, с.134]

Я никому не желаю зла. Не умею. Не знаю, как это делается.

[28, с.399]

Я существую не для того, чтобы меня любили и мной восхищались, а чтобы самому действовать и любить. Не долг окружающих мне помогать, а я сам обязан заботиться о мире и человеке.

[28, с.394]

Я чувствую свою ответственность за всю причиняемую им [детям] несправедливость.

[73, с.251]

Я чувствую себя в долгу у ребенка, которому хотел бы служить, с которым связал труд своей жизни. В долгу потому, что я не только оставляю этот мир, объятый сумятицей; мало того, что я не смог защитить ребенка, – я даже не привлек внимания к пути, который – если я не обманываю самого себя – я нашел. Основать коллектив детей на взаимном дружелюбии и справедливости; дать им несколько самостоятельных спокойных лет для роста и созревания; не притеснять, не перегружать, не оставлять в забвении, не допускать несправедливостей. Я утверждаю, что сделал это для небольшого коллектива Дома Сирот. Несмотря на трудные условия, это оазис, который, к моему огорчению, сегодня засыпает зловещий песок окружающей пустыни.

Очень тяжело...

[73, с.256]

Відомі педагоги про особистість і творчість Януша Корчака

Видатний польський педагог Януш Корчак в одному з листів нагадує про необхідність піднятися до духовного світу дитини, а не ставитися поблажливо до неї. Це дуже тонка думка, в суть якої нам, педагогам, треба глибоко вникнути. Не ідеалізуючи дитину, не приписуючи їй якихось надзвичайних властивостей, справжній педагог не може не враховувати, що дитяче сприймання світу, дитяча емоційна і моральна реакція на навколишню дійсність відзначаються своєрідністю, ясністю, тонкістю, безпосередністю. Заклик Януша Корчака піднятися до духовного світу дитини треба розуміти як найтонше розуміння і відчуття дитячого пізнання світу – пізнання розумом і серцем.

[361, с.11-12]

Встав на захист ребенка в условиях буржуазного общества, Корчак бросает миру взрослых людей вызов. Он настойчиво требует исключить из жизни все, что обижает ребенка, ранит его впечатлительность и оскорбляет в нем чувство собственного достоинства, что обрекает его на психическое и физическое прозябание. Необходима, считал Корчак, радикальная перестройка мира, такая, чтобы в нем нашлось достаточно места для детей, их жизни и деятельности.

[55, 345, с.XIII]

Гениальная интуиция и здесь не подводит писателя. Он, специалист по “безднам”, в определенном смысле предтеча З.Фрейда, намеренно выводит за скобку патологию и ставит диагноз: „нервы” и „худой педагог”. Что, впрочем, одно и то же.

[108, с.14]

Глибокий слід у серцях хлопчиків і дівчаток лишили розповіді про Януша Корчака – національного героя польського народу. Дітей глибоко вразило те, що цей чоловік пішов на смерть разом з дітьми, яких він любив. Януш Корчак міг би зберегти собі життя, та він вважав це безчестям, коли від рук фашистських катів умирають тисячі невинних дітей... Януш Корчак став для дітей символом справжньої людяності.

[361, с.224]

Для меня высший авторитет в педагогике – Корчак и Сухомлинский. Последние слова Корчака я прочитал в одной из книг Соловейчика. Когда фашисты сказали ему: „Ты можешь остаться, ты нам пригодишься, а дети должны уйти”, Корчак сказал: „Не все сволочи”. И ушёл вместе с детьми в газовую камеру. Сейчас никто не будет загонять меня в камеру, но если бы такое случилось, я принял бы такую судьбу. Все равно жизнь заканчивается, и лучше такая концовка. Или как Сухомлинский – на операционном столе, с мыслью о первом сентября, о том, что дети сейчас идут в школу. Я читаю Корчака и Сухомлинского и каждая их строчка освещена для меня их судьбой.

[424, с.26-27]

Есть в мире книги, читая и перечитывая которые, сопутствуя слову и мысли благородного таланта, испытываешь такую признательность автору, которая сродни высшему духовному наслаждению. Я говорю о Януше Корчаке, об одном из самых ярких, талантливых, честных и сердечных педагогов Европы XX века.

[108, 193, с.5]

Життя Януша Корчака, його подвиг дивовижної моральної сили й чистоти стали для мене натхненням. Я зрозумів: щоб стати справжнім вихователем дітей, треба віддати їм своє серце.

[361, с.224]

К сожалению, в современных просветительско–воспитательных учреждениях мы далеки от корчаковской модели сообщества взрослых и детей.

Взрослые сами устанавливают законы, которым должны подчиняться дети, и требуют их беспрекословного выполнения. Требования, выдвигаемые взрослыми, касаются главным образом умственного развития детей и соблюдения ими порядка. И лишь в незначительной степени они касаются труда в самом широком смысле – как фактора и индивидуальной, и коллективной жизни, как формы существования человека. Это мы наблюдаем и в семье, и в школе, и в детском доме. Неверное отношение к труду порождает потребительство, стремление пользоваться современными благами, а не приращивать их.

[346, 353, с.15]

Каждый значительный человек оставляет нам свои идеи и свой образ. Идея Януша Корчака была, по сути, одна, и такого она свойства, что, например, в последовательном курсе истории педагогики точное место Янушу Корчаку найдешь не сразу: о нем можно с одинаковым правом рассказывать до Руссо и после Песталоцци, между Ушинским и Макаренко, сразу после Марии Монтессори и вместе с Сухомлинским. С него можно начинать курс, а можно и заканчивать им, ибо идея Януша Корчака известна человечеству с тех пор, как оно стало человечеством: воспитатель должен любить детей. Старо, как мир... Но и сегодня мысль Януша Корчака нуждается в защите, как мысль новая, даже дерзко-новая.

[216, с.215]

Когда выписываешь строчки из Корчака, на память постоянно приходят параллельные места из Макаренко и Сухомлинского. Антон Семенович Макаренко говорил о детях: “Я очень люблю этот отдел человечества...” Он не мог пройти мимо ребёнка, чтобы не дотронуться до него, не погладить мимоходом. Корчак воспитывал сирот, Макаренко – бездомных, Сухомлинский – детей, измученных войной и безотцовщиной. Каждый из них заменял детям отца, поэтому такое поразительное совпадение чувств.

При всех различиях в условиях жизни и во взглядах на жизнь они создавали одно учение – оно составляет ядро педагогики XX века. Любая полка педагогической литературы сегодня покажется бедной, если на ней нет трёх книг: “Как любить детей”, “Педагогической поэмы” и “Сердце отдаю детям”.

[216, с.219]

Корчак... идеалист и – одновременно – прагматик, высокие идеи облакал в простые слова и воплощал в жизнь. Утопическая мечта и здравый смысл – может быть, именно это корчаковское сочетание качеств сейчас нам необходимо более всего.

[350, 353, с.3]

Корчак – наш современник. Он вместе с нами шагает в будущее. Соединение педагогики и медицины, глубокое изучение возрастных особенностей детей, новый характер отношений между воспитателями и воспитанниками, формирование новых методов воспитания, поиск наиболее успешных способов воздействия на детей – всё это уже получило наименование “педагогики сердца”. Януш Корчак подарил нам эту педагогику, утвердив своими трудами и героической смертью бессмертие добра и человечности.

[55, 178, с.IX]

Корчак сегодня ближе нам, чем его современникам. И вообще для своего времени он исключительно одинокий путник. Чуждый всем и всюду уважаемый, словно порядочный иностранец. Поляки ... не могли простить ему еврейского происхождения. Неассимилировавшиеся евреи видели в нем польского писателя, представителя польской культуры. Левых... отталкивал его скептицизм и то, что детский вопрос не связан у него с борьбой за изменение строя; для консерваторов... Корчак был в детском вопросе левым, чуть ли не большевиком. В литературной среде Корчак стоял в стороне от течений и группировок... Педагогов устрасал темпераментом разоблачителя и трибуна...

[28, 210, с.449]

Корчак шел к “великому синтезу ребенка”. В течение многих лет в процессе своей врачебной и воспитательной практики он тщательно собирал факты – результаты своих наблюдений за ребенком с самого начала его жизни. Исследования Корчака имели целью создать всеобъемлющую науку о ребенке, которая учитывала бы достижения различных научных дисциплин.

[55, 345, с.XIII]

Корчак шел к нам медленно, долгие годы, действительно, “как свет угасших звезд”.

[62, 72, 262, с.515; 75, с.465]

Корчаку принадлежит авторство единственной в своем роде, уникальной историософской концепции, концепции, в центре которой находится ребенок.

[346, 353, с.7]

Любить ребёнка, по Корчаку – это высокое искусство, которому надо учиться всю жизнь.

[427, с.48]

Любовь у Корчака была одна на всю жизнь – дети. Способ отношений – гуманная педагогика. Он понимал, что ему дано знать то, чего другие не знают. И спешил, торопился поделиться явленными ему откровениями. Он – первый автор еженедельных газет Дома Сирот. Случилась возможность – стал вести беседы по радио под именем Старого Доктора (пока их не запретили власти: гуманная педагогика часто оказывалась не ко двору).

[108, 193, с.10]

...нередко мы имеем дело с явлением, которое условно можно назвать “панкорчакизмом”. Суть его в том, что Корчаку приписываются любые благородные, прогрессивные и современные идеи теории и практики воспитания. При этом не принимается во внимание, что многие существенные элементы его педагогической мысли и практической деятельности были порождены “духом эпохи”, эпохи, в которой он жил.

[346, 353, с.7]

...несомненной заслугой Я.Корчака является его умный и тонкий анализ двух крайностей в воспитании – “педагогика долженствования и запретов” и практики вседозволенности (теории “свободного воспитания”). Он не был сторонником ни того, ни другого течения, так как считал, что необходимо создать новую систему воспитания, отличающуюся от той, которая действует средствами запугивания и деспотизма, и той, которая предоставляет полную свободу и неизбежно приводит к расхлябанности и беспорядкам.

[252, с.90]

Однако Корчак не был просто практик-самородок, педагогическая система и воспитательное мастерство которого выросли на основе обобщения ярко индивидуального и своеобразного личного творчества и опыта. Непосредственный опыт был лишь верхней частью айсберга его педагогической системы. Созданная им целостная социально-педагогическая концепция при всей кажущейся простоте и непосредственной данности её педагогических принципов опиралась на широкий научный фундамент, она была результатом синтеза обширного комплекса наук о человеке – от медицины и биологии и до философии и истории культуры. Её органичность – следствие того, что Корчак-педагог, писатель, исследователь и практик в одном лице – в полной мере обладал

даром, присущим художникам и учёным-теоретикам, – даром целостного видения мира.

[80, 85, 189, с.6]

Педагогика Януша Корчака соединяет в себе бестрепетный реализм мужчины и мечтательную поэтичность ребёнка. Но в первую очередь Януш Корчак учит нас мужеству – мужеству воспитывать, мужеству любить детей такими, какие они есть, чтобы от нашей любви они становились лучше, чем они есть. И пока читаешь Корчака, привычное понятие „любовь к детям” наполняется новым, сложным смыслом.

[216, с.218]

Первое, что бросилось в глаза, была обаятельная улыбка Януша Корчака. В его голосе, манере говорить чувствовалась доброта, задушевность. Доклад свой Корчак иллюстрировал яркими примерами, остроумными шутками. В его словах не было и намека на назидание. Говорил он о том, что в работе с детьми педагог должен избегать шаблона, рутины, искать свои собственные методы, не стараться слепо следовать принятым рецептам и схемам. В ребенке он советовал видеть прежде всего человека, уважать его игры, его тайны, его печали.

[200, с.4]

Плохой педагог, по его словам, отличается от хорошего тем, что в своих неудачах обвиняет не себя, а своих воспитанников. „Уважайте особенности каждого ребенка и не стремитесь стричь всех под одну гребенку... – говорил он. – Присматривайтесь к детям, изучайте их, и вы увидите, как один ученик идет к доске смело, уверенно выводит буквы, другой еле-еле плетется, неохотно, вялыми движениями берется за мел и пишет, почти не касаясь доски...”.

[200, с.4]

“Поважайте дитяче незнання”, – ці слова польського педагога запам’яталися мені на все життя. Лише тоді, коли вчитель оволодіє найвищою мудрістю людинознавства – вмінням поважати дитяче незнання, двійка буде найгострішим, найтоншим інструментом, але таким інструментом, який ніколи не застосується в початковій школі.

[361, с.78]

Проте я гадаю, що кожному педагогові треба прочитати “Як любити дітей “. Ця книга здатна примусити замислитися над багатьма питаннями, примусити уважніше придивитися до багатьох явищ у житті дитячих будинків, уважніше поставитися до психіки дітей, які живуть в них.

[9, 184, с.VI; 344, с.108]

Спорили и спорят о том, как назвать систему, разработанную и примененную Янушем Корчаком в воспитательных учреждениях.

Суть, разумеется, не в названии, а в принципах, заложенных в организацию жизни детского коллектива. Важнейший из них – самоуправление. Не директорские приказы управляли жизнью Дома. Защита интересов ребенка, утверждению нравственных норм взаимоотношений, разумного порядка служили авторитетные ребята, избранные коллективом, – совет самоуправления, товарищеский суд, детский парламент. Много значило в Доме общественное мнение – регулярно (еженедельно) выходило несколько газет, устраивались плебисциты доброжелательности, на которых воспитанники высказывали (по системе плюс-минус-ноль) свое отношение к ровесникам.

Духовная жизнь в Доме была ясной и чистой, без двуличия, без разлада между сущим и должным. Идеалы, утверждаемые Корчаком, были близки любой честной душе – и ребячьей, и взрослой. У зеленого знамени Дома (зеленый – цвет надежды) Корчак вместе с детьми дал клятву “Жить и работать согласно с правдой и справедливостью”.

[108,193, с.9-10]

Справжня творча праця в школі – це насамперед жива, допитлива думка, дослідження. Найкраща, найточніша методика дійова лише тоді, коли є жива індивідуальність педагога, коли в загальне він вносить щось своє, глибоко продумане. Як не згадати слова мудрого польського педагога Януша Корчака: “Наказати комусь дати тобі готові думки – це те саме, що одна жінка доручила б народити свою дитину іншій. Є думки, які самому треба народжувати в муках, і вони найцінніші”. Якщо хочете бути справжнім майстром, не чекайте, коли хтось народить Вам Ваше дитя. Найкращим, найефективнішим буде той метод, в який ви вдихнете свій розум, свою живу думку.

[361, с.287-288]

Творчість Януша Корчака нагадує крилате, живе дерево, яке обіймає всі сторони життя дітей, вчителів і батьків. Але якщо вичленити в ній все те що переходить з однієї книжки в іншу, то...це переконаність у силі добра.

[171, с.57]

Часто имя Януша Корчака связывается преимущественно с его незаурядными достижениями в области воспитательной работы в интернате. Действительно, в этом отношении им сделано очень много. Он открыл новые возможности воздействия на отдельного ребенка и на детский коллектив интерната в целом. Однако для Корчака Дом Сирот и Наш Дом представляли собой, как я уже говорил, “плацдарм” для глубоких размышлений о воспитании вообще. В своих литературных произведениях Корчак рассматривал наиболее общие вопросы воспитания и обращался к широкому кругу людей, интересующихся воспитательной проблематикой. Он достиг большой известности не только как писатель, но и как выдающийся знаток психики ребенка, педагог-новатор, общественный деятель.

[55, 345, с.XXI]

Януш Корчак был не только уникальным педагогом, но талантливым литератором. Литературному его дарованию были доступны все жанры, “кроме скучного”. Беседы по радио, “правила жизни”, юмористическая педагогика, сказки, фантастические повести, публицистика, наконец даже “молитвы тех, кто не молится” – всюду проявляли себя его яркий талант и великодушие.

[108, 193, с.10]

Януш Корчак – педагог, лікар, національний герой польського народу, вихователь притулку для єврейських дітей-сиріт. Під час окупації Варшави фашистами, коли гітлерівці вирішили спалити дітей з притулку Януша Корчака в печах Треблінки, він відмовився від порятунку, який йому пропонували, і пішов на смерть разом з дітьми.

[361, с.435]

Януш Корчак со своими молитвами о детях, мучительными поисками сути ребенка, откровениями о любви к детям и устремленностью к утверждению каждого из них, в своем жертвоприношении на священный Алтарь во имя Человека – есть высшее торжество Гения Чистой Педагогической Совести.

[108, с.(4-я с. обл.)]

Януш Корчак у книжці “Коли я знову стану маленьким” розповідає, як батьки подарували йому рідкісну в роки його дитинства річ – ковзани. А він проміняв їх на пенал з вишневого дерева... “Хіба мандрівник у пустелі не віддасть мішок з перлинами за жбан води?” – закінчує свою розповідь Януш Корчак мудрим запитанням, над яким нам, педагогам, треба задуматися. Людина, яку ми виховуємо, повинна відчувати жадобу людини, потяг до спілкування із своїм ровесником, палке бажання принести йому радість і в цьому знайти радість для себе.

[361, с.546]

Іменний покажчик

У покажчику наведені позиції авторів, упорядників, редакторів та інших осіб, причетних до створення праць про Януша Корчака та персоналії. Після кожної позиції у круглих дужках подаються ідентифікуючі ознаки: упорядник (упоряд.), редактор (ред.), перекладач (пер.), персоналії (перс.) та інші. Без позначок наведені позиції, під якими виступають автори творів.

Адамский И. 142
Адлер А. 382 (перс.)
Александрова Н. 121 (перс.)
Амонашвили Ш. 108, 424
Анджеевский В. 70 (рис.)
Андреева Е.П. 624 (сост.)
Антонець М.Я. 425
Антонюк Р. 143
Аронов Г. 122 (ред.)
Арсеньев К.К. 478 (ред.)
Асаркан А. 497
Атаров Н. 28 (рец.); 33, 43, 145 (авт. предисл.); 144
Бабаева В. 28 (рец.)
Бардиер Г. 305, 358
Бахтин Н. 146 (рец.)
Белевич М. 267 (пер.)
Берестов В. 23 (рец.)
Библюк (Быблюк)М. 147, 426
Блохина А. 148
Бодур Н.В. 268
Бондаревский В. 28 (рец.)
Брандис Е. Я. 149
Брускова Е. 150
Булаховська Ю. 151
Буянов Ю. 90 (худож.)
Быблюк М. див. Библиук М.
Валеева Р.А. 252, 306 – 313, 353, 358, 427, 446
Ведіна В.П. 467
Верглинский А. 97, 587, 588 (ред.)
Верник И. 114 (пер.)
Вишняков М. 499
Владимиров Ю. 29 (рис.)
Вовк П.В. 44, 56 (упоряд.)
Волошин А. 514 (худож.)
Волошин С. 152, 267 (авт. послесл.)
Воронова Н.О. 479 (авт.-сост.)
Гайда І. 314, 315
Галич А. 500
Гальперин В.569 (перс.)
Гальперин И. 97, 154 (авт. предисл.)
Гандзій М. Ю. 76, 156 (авт. післямови); 155
Гашек Я. 135 (перс.)
Гашковец И. 428
Гельман З. 157 (рец.)

Гельцер С.Я. 468, 469
Гессен Э. 207, 514 (пер.)
Гиль Ш. 511 (перс.)
Гинзай А. 220 (пер.)
Гончаров М. К. 344 (ред.)
Греф А. 316, 353
Григорьев Ф. 33 (рец.)
Гуревич Б. М. 624 (сост.)
Давидюк Л.В. 125, 158
Далавурак С. 159
Демакова И. 160, 161, 317, 358
Дембницкий К. 162, 181, 183
Денисюк С.В 132, 133, 318 – 327, 337 – 339, 429, 430 – 435, 447
Деркач І. 24 (пер., авт. вступ. ст.)
Дижур Б. 163
Дмитрієв С. М. 329
Достоевський Ф. 405 (перс.)
Драч І. 501 – 504
Євтух М. Б. 330
Єфремов С. 516, 517, 521 (перс.)
Журавель О. 14 (пер.)
Забута Т.В. 331 – 334
Задорнова Н. 166
Задорожня О.Ф. 125, 158
Замалдинова Г. 335, 358
Застанченко О. 76 (худож.)
Зенина Е. 59,78 (пер.)
Змеев В. 68 (худож.)
Зоркин А. 505
Зюсюкин И. 167
Зязюн И.А. 443
Иванова Е. И. 268
Иванченко Д. 168
Ивашкина Ю. 358 (ред.)
Ильчук Н.П. 479 (авт.-сост.)
Ібракаєва Н. 506
Іван Павло II (папа рим.) 371 (перс.)
Ільченко Ж.Д. 171
Ірванець О 122,124, 126, 127 (пер.)
Іроденко Л.М. 169
Ісаєва О. 336
Іщук С.В. див. Денисюк С. В.
Казюлькина И.С. 479 (авт.-сост.)
Каіров І.А. (ред.) 334
Кайзер И. 170
Калениченко Н.П. 171, 172
Каппон Т. 340, 358
Карт И.Г. 84 (худож.)
Кассіль (Кассиль) Л.А. 23, 28 (рец.); 173, 174
Кац Ш. 511 (рис.)
Кацер М. 341, 353
Кваша Б.Ф. 175

Кей Е. 387 (перс.)
Кіро К. 135
Кларина Л. 176, 342, 353
Клевицки Ф. 269 (граф. оформ.)
Клімова І. 122 (редкол.)
Коваль Л. 507
Козакевич К. 267 (ред.)
Кон Л. 9, 184 (пер.)
Кондаков М.И. 55, 178 (авт. вступ. ст.); 177
Конков Л. 509
Костецький А. 179
Кочнов В. Ф. 88, 181, 182 (сост., авт. вступ. ст. и коммент.); 162, 180, 183
Кравченко-Бережной И. 233 (пер.)
Крупська (Крупская) Н.К. 9, 184, 344 (авт. предисл.)
Крымов В. 185
Кудрявцева Л. 513
Кузнецова Л. 186
Кузьмин М.Н. 59, 78, 80, 82, 85, 187, 188, 189 (авт. вступ. ст., послесл., коммент.)
Кушнир А. 513а
Кушнір В. М. 436-439
Лактіонова Г.М. 123 (авт.-упоряд.)
Лебедева С.С. 328 (ред.)
Лебедева Э. 28 (рец.)
Левин А. 55, 345 (авт. вступ. ст.); 346, 353, 418.
Левин И. 269 (ред.)
Левингер Э. 269 (авт. предисл.)
Левицький Л. 24 (іл.)
Левовицкий Т. 190
Ливие М. 511 (реж.)
Лисица В.В. 44, 56 (пер.); 62, 72 (сост.)
Лиханов А. 78, 191 (авт. вступ. ст.)
Ліхтенштейн Г. 122 (ред.)
Маев А. 90 (худож.)
Мазур П.И. 440
Макаренко А.С. 428 –430, 441 (перс.)
Мальований Ю. 444
Марк Б. 164 (уклад.); 192
Мартинець А. 564
Матятин О.П. 108 (сост., авт. предисл.); 193 (авт. предисл.)
Мацук Л. 347
Мащенко О. 194
Медведева О. 92, 97, 195(пер., авт. послесл.); 353 (ред.); 348-350, 353
Менгель С. 266 (пер.)
Мержан И. Я. 196
Мильчина В. 43 (рец.)
Мицель М. 136, 137
Мілош Ч. 197
Мойсеїв І. 198
Мойтлис Е. 42 (отзыв); 35, 37, 39-41, 50, 51 (пер.); 35, 201 (авт. предисл.); 199, 200, 202-204, 469, 488, 572
Мороз І.В. 352
Москалець К. 130, 131 (пер.)

Мостова Т. 205; 444 (кор.)
Мотяшов И. 206
Муравьева Е. 448
Муравьева Т. 58 (рец.)
Неверли И. 28, 210 (авт., послесл.); 207 – 209, 211, 212, 514
Негрейчук І.О. 622 (уклад.)
Никифоров А.П. 62,72 (худож.)
Никишина Н. 598
Николаева Л. 28 (рец.)
Николаева С.А. 268
Никологорская Т. 213, 599
Ніжинський М. П. 214
Ніколаєвський Б. 215
Омельчук Ю. 600, 601
Орлова Л. 59, 78 (худож.)
Островский Г. 515
Павлова М. 19,29,70,90 (пер.)
Панич М.И. 217, 218, 441
Панченко І. (Панченко И.) 516, 517
Перлис И. 77, 220 (авт. вступ. ст.)
Петраков А. 500 (сост. и авт. коммент.)
Петриченко О. 221
Петровська (Петровская) С.В. 525, 598, 611(перс.); 355, 449,450, 603 – 607
Петровський (Петровский) М. С. 122, 124, 223, 224 (ред., авт. передм., післямови); 138 – 140, 222, 225
Пиотровская А. 209 (пер.)
Пирожено Л.В. 123 (авт.- упоряд.)
Плужник В. П. 442
Погребинский В. 353, 356
Подольская Н. Я. 42, 45,62,68,72, 75,84 (пер.); 353, 357
Покровский Б.В. 10 (рис.)
Попсуєнко Ю.Г. 76 (пер.)
Пришвин М. 353, 362 (перс.)
Проскура О.227
Райтлер Ю.Н. 10 (пер.)
Резниченко Н.А. 358, 610
Рехович Г. 35 (худож.)
Ризз Г.И. 228
Родчанин Е.Г. 443
Розов В. 519
Романов В. 97 (худож. оформ.)
Ромашова С. 611
Рубенчик Е. С. 28,55,79,178,345 (сост., авт. примеч.); 27, 345 (пер.); 231 (вступ.ст.); 28, 229, 230,258
Рыбакова Е. 232
Рыбчинська І. 233
Савенко В. 234, 235
Савченко О.Я. 44 (рецензент)
Самсонова Т. 236
Саркисова Т. 513 (перс.)
Селиванова Н.Л. 308 (ред.)
Сенкевич К. Э. 23, 28, 30 – 33, 38, 43, 55, 58, 62, 72, 74, 75, 79, 80, 82, 83, 85, 145,

178, 345 (пер.); 238, 353
Сенчуров Ю. 23(рец.)
Симакова С.239
Сисоєва С. 239а
Скибинский С.Я. 358, 360 (авт. предисл.)
Смаль В. З. 489, 490
Смирнова В. 23, 47, 240 (авт. предисл.); 42, 45, 68, 84, 241 (авт. послесл.); 242, 243
Соколова І. 239а
Соловейчик С. 79, 244 (авт. послесл.); 216, 245
Соловьев В. 19 (рец.)
Сроковский Е. 29, 42, 45 (рис.)
Столпник С. 520
Ступак В. 248
Сухомлинська О.В. 123 (авт.-упоряд.); 444
Сухомлинський В. О. (Сухомлинский В. А.) 175, 424 – 427, 430 – 440, 442 – 446 (перс.); 361
Тагор Р. 271 (перс.)
Тареева Э. 59,78 (пер.)
Твердислова Е. 353, 362
Терлецкий Ф. 29 (рис.)
Толстой Л. М. 316, 353 (перс.)
Тонконогая Е.П. 328 (ред.)
Трошкина К.23 (рец .)
Трушин А. 364
Тубельская Г. 249
Туркало О.М. 625 (уклад.)
Турчанинова Ю. 353, 356
Уварова І. (Уварова И.) 516, 517, 521 (перс.)
Усач Г. Р. 521 (пер.)
Утесов Л. 522
Фалькович Е. 523
Фельдман И. 250
Фоєрберг (Фоєрберг) Ш. 516, 517 (перс.)
Фоменко П. 497, 505, 513, 523 (перс.)
Фридман Х. 251
Ханбиков Я. И. 252
Ханенко В.С. 365
Харитонов М. 253
Хемед Ц. 511(перс.)
Хинн О.Г. 492 (ред.)
Хлебникова Т. 614
Хрипкова А. Г. 55 (ред.)
Цывьян Л. 89 (пер.)
Чайковський Б. 26,36,46, 254 (пер.,авт. передм., вступ. ст.); 255, 256
Чепур О.Л. 451
Черлений О. 445
Чернер И. 511 (перс.)
Чернуха В. 26,46 (іл.)
Чернявська О. В. 257
Чесельская М. 353, 366
Чопе-Шефлер З. 358, 367
Чорній В.В. 626 (уклад.)

Чувашев I.B. 344 (ред.)
Чудакова Н.В. 492 (авт.-сост.)
Чулкова К. П. 80,85 (сост.)
Шабасва (Шабасева) М.Ф. 28, 44, 55, 178, 259, 261 (ред.,авт. предисл. вступ. ст.);
44 (рецензент); 258, 260
Шаров А. И. 41 (рец.); 62, 72,75 , 262 (пер., авт. послесл.); 263 – 265, 492
Шведер Е. 3 (пер.)
Шифман А. 33 (рец .)
Шкловская М. 73,77 (сост., ред.)
Шлензакова А. 266
Штеренберг Д. 23 (рис.)
Штомпель Г. 141
Щавинская М. 4 (пер.)
Эпштейн М. 358 (ред.); 358, 368, 592
Эпштейн Я. 515 (перс.)
Юсипчук С. 564
Яворский М. 152, 180, 267
Ямбург Е. А. 108 (коммент.)
Ямницький М. 334
Balcerak J. 370
Banet-Fornalowa Z. 272, 273
Barszczewska L. 64, 284 (red.)
Bartnich J. 99 (red.)
Bauzenroth E. 274
Bedecius K. 371
Beiner F. 372
Beker J. 452
Bettelheim B. 373
Bieńkowska D. 374
Bińczycka J. 278 (wstęp); 398 (red. nauk.); 375
Bobowicz Z. 615
Boemming R. 376
Cappon T. 453
Chavanne A. 619
Ciesielska M. 377; 574 (wybór i oprac.)
Cless-Wesle C. 527
Czarkowski R. 275
Dauzenroth E. 378
Dębnicki K. 52 (posl.); 528 (wybór); 276
Dimitrow D. 454
Dobrzyniecki Z. 275 (red.)
Eden S. 379, 380
Edlinger V. 381, 382, 389
Falkowska M. 64, 67, 69 (red.); 277; 285; 286
Frost S. 383
Frydman E. 528 (wstęp i red.)
Gajadin C. 271 (red.)
Georg J. 271 (Übers.)
Gilad B. 455
Głowiński M. 384
Grzeńczak M. 385
Halperin D. 386

Halperin V. 569 (nperc.)
Harari L. 288
Hartblau S. 456
Hartman S. 387, 457
Hen J. 388
Hersch J. 389
Jakubowicz K. 279 (transl.);
Jakubowski M. 278, 390
Janiec B. 423 (red.)
Jaworski M. 279
Joseph S. 115 (red.)
Jost-Zeller L. 394
Juszczuk M. 414 (red.)
Kamińska M. 458
Kazuben M. 546 (rys.)
Kirchner H. 13, 71, 93 – 95, 99, 101, 105, 112 (red.)
Kirchner M. 287, 459
Kóc-Seniuch G. 395
Kondo J. 621
Konwicki T. 396
Korczyńska-Ciesielska M. 64, 65, 69 (red.)
Korsak I. 64, 65, 67, 69 (red.)
Kramer M. 554
Król A. 67 (red.)
Kryd B. 86 (red.)
Kulawiec E. 399, 400
Kunz L. 288
Laskowska M. 276 (red.)
Lewin A. 64, 65, 67, 69 (wprow. i wybór); 64, 65, 93 – 95, 99, 101, 105, 112, 120, 128, 283 – 286, 627 (red. nauk.); 289 – 291, 393, 401 – 403, 466, 628
Levinas E. 458 (nperc.)
Lewinska M. 404
Lifton B.J. 292
Ligocki, A. 547 (wstęp)
Markus E. 460
Matyjas B. 294
Matywiecki P. 461
Mencwel A. 405, 406
Merżan I. 295, 407
Michowicz J. 280 (red.)
Milewicz B. 284 (red.)
Miłosz C. 408
Mortkowicz-Olczakowa H. 296, 297, 495, 496
Newerly I. 17, 20, 284, 286 (wstęp i wybór); 409
Olecka J. 69 (red.)
Oleksian D. 293 (red.)
Pałasz M. 298
Pawłowska P. 462
Petrowskaya (Petrovska)S. 410, 463
Podobiński S. 278 (posł.)
Prorok L. 411
Puszkin B. 87, 412, 545, 546

Raczek J. 129 (red. techn.)
Ravenscroft K. 413
Rotem Y. 415
Rubinstein A. 392 (under the patronage)
Rydet Z. 547
Schönfeldt S. 299
Silverman M. 464
Starczewska K. 416
Steiger S. 549
Stępniewska D. 17, 20 (red.); 52 (wybr.)
Stępniońska M. 544 (red.)
Suchocka E. 302 (red.)
Supady J. 300
Szłazakowa A. 63 (posł.); 301, 548
Szymańska Z. 18 (posł.)
Świdarska E. 13 (tłum. filol.)
Tarnowski J. 81, 302
Tomkiewicz S. 617
Twardowski J. 417
Wacińska W. 65 (red.)
Wasita R. 303; 393 (guest ed.); 418, 419
Weezel L. 420, 465
Wernik A. 67 (red.)
Wojnowska B. 116 (red.); 421
Wołoszyn S. 93 – 95, 99, 101, 105, 112 (red.); 54, 422, 423
Wróblewska T. 369 (red.)
Żółkiewska W. 304

**АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ПРАЦЬ ЯНУША КОРЧАКА,
ЗАЗНАЧЕНИХ У ПОСІБНИКУ**

Без доказательств 1

Беседы старого доктора по радио 28, 55

Боба 88

В мудром одиночестве бодрствуй 121

Вам заплатили за вашу любовь 91

Весенняя песня 1

Воришка 108

Воспитание 1

Воспитание воспитателя ребенком 108

Воспитание личности 88

Высказывания Я.Корчака 34

Дети и воспитание 80, 85

Дитина в сім'ї 44, 56, 91

Дневник 28, 55, 62, 72, 73,75, 77, 92

Документы 73, 77

Долой опрятность 1

Дом сирот 28, 55, 80, 85

Достоинства – недостатки 113

Драки 37

Жалоба 38

З щоденника 98

Заметки об Эрец-Исраэль 73, 77

Зачем? 1

Заявления 73, 77

Знание о ребенке – путь к воспитанию личности 88

Зневага-недовір'я 44, 56

Зневаження-недовіра 91

Из дневника 59, 78

Из педагогической публицистики 108

Избранное 62, 72, 73, 77

Избранные педагогические произведения 28, 55

Интернат 9, 28, 55, 80, 83, 85, 88, 108

Кайтуть-чародей 35, 89

Как любить детей 9, 28, 31, 33, 43, 55, 58, 74, 82, 83, 121

Как любить ребенка 59, 78, 79, 80, 85, 88, 108

Когда я снова стану маленьким 23, 47, 62, 72, 79, 104

Коли я знову стану маленьким 44, 56, 76, 109

Король Матиуш на необитаемом острове 42, 45, 62, 68, 70, 72, 75, 84, 90

Король Матиуш Первый 19, 29, 42, 45, 48, 62, 68, 72, 75, 84, 90

Корчак 108

Летние колонии 28, 55, 80, 83, 85

Лето в Михалувке 23, 62, 72, 75, 79

Літо в селі 76

Любовь 39

Мацюсеві пригоди 26, 36, 46, 125

Мегерочка 40, 50

Моисей 73, 77

Молитва воспитателя 111

Молитва вченого 110

Молитва дитини 110

Молитва легковажної жінки 110

Молитва старого 110

Молитва художника 110

Мошки, Иоськи и Срули 3

Мысли Корчака о воспитании 27, 49

На самоті з Богом: Молитви тих, котрі не моляться 122, 124, 126, 127

Наедине с Господом Богом: Молитвы тех, кто не молится 97, 108

Научный отдел 80, 85

Невеста 1

Неприятнь 33, 43, 44, 56, 58, 74, 91, 108

Ну, дружок, давай 41

О школьной газете 28, 55

Одиночество ребенка 119, 358

Оценщик 1

Педагогическая публицистика 79

Педагогические повести 75

Педагогическое наследие 80, 85

Письма в Эрец-Исраэль 73, 77

Подумай об этом, дружок 50

Почему кричит мой отец? 114

Правила жизни 62, 72, 79, 80, 85

Правила жизни: Педагогика для детей и взрослых 28, 55, 75, 113

Правила життя: Вибрані твори 76

Правила життя: Педагогіка для дітей та дорослих 76

Право детей на уважение 28, 30, 33, 43, 55, 58, 74

Право дітей на повагу 44, 56, 118, 123

Право дитини бути тим, чим вона є 44, 56

Право дитини бути такою, якою вона є 91

Право на повагу 44, 56, 91

Право на уважение 33, 43, 58, 74, 108

Право ребенка быть тем, что он есть 33, 43, 58, 74, 108

Право ребенка на уважение 79, 80, 85, 108

Пренебрежение-недоверие 33, 43, 58, 74, 108

Приключение Короля Матюша 10

Ребенок в семье 28, 31, 33, 43, 55, 58, 59, 74, 78, 80, 83, 85, 88, 108, 121

Ребенок среди взрослых 88

Роковая неделя 80, 85

Рыцари чести /Слава/ 4

Само не придет 14

Сенат безумцев 73, 77

Сенат шаленців 130

Слава 23, 62, 72, 75, 76, 79

Теория и практика 32, 108

У дитячому таборі 24

Читая Януша Корчака 100

Чтобы встречали пониманием 51

Шуточная педагогика 28, 37, 38, 39, 40, 41, 55, 83

Щоденник 76, 131

Я разорен 1

Як любити дітей 44, 56, 91, 123

A voice for a child: The inspirational words of Janusz Korczak 115

Artykuły pedagogiczne i medyczne (1900-1912) 112

Bankructwo małego Dżeka 22, 99

Bobo 20

Czas klęski i zagłady 69

Dobri duh čovječanstva 128

Dzieci ulicy 93

Dziecko salonu 17, 60, 69, 93

Dzieła 93-95, 99, 101, 105, 112

Felietony i artykuły (“Społeczeństwo”) 17

Feralny tydzień 12

Fragmenty utworów 52

Humoreski i felietony 112

It simply must be understood 120

Jak kochać dzieci. Dom Sierot 5

Jak kochać dzieci. Dziecko w rodzinie 6

Jak kochać dzieci. Internat – Kolonie letnie 7

Jak kochać dziecko 18, 20, 54, 64, 95

Jest szkoła 67

Józki, Jaśki i Franki 20, 66, 105

Kajtuś czarodziej: Awantury, jakich świat nie widział 102, 112

Kiedy znów będę mały 20, 25, 67, 86, 99

Kilka artykułów z lat trzydziestych 87

Koszalki-opalki 17, 54, 112

Król Maciuś Pierwszy 16, 103, 129

Król Maciuś na wyspie bezludnej 94

Ku otwarciu Domu Sierot 2, 117

Lekarz w internacie 65

Listy i rozmyślania palestyńskie 116

Momenty wychowawcze 11, 18, 20, 54, 95

Moški, Joški i Srule 20, 105

Myśli 71

Na mównicy: Publicystyka społeczna (1898-1912) 99

Niedole dziecięce 65

O seminarium dla wychowawców 13

Obrazki szpitalne 112

Odcinek południowy 15

Oferta 54

Opowiadania (1898-1914)101

Opowiadania (1918-1939) 112

Pamiętnik 63, 69

Pedagogika żartobliwa 21, 54, 65

Pisma wybrane 53, 64, 65, 67, 69

Początek drogi 69

Prawidła życia 54, 64

Prawidła życia: Pedagogika dla młodzieży i dorosłych 61

Prawo dziecka do szacunku 18, 20, 54, 57, 64, 95

Sam na sam z Bogiem: Modlitwy tych, którzy się nie modlą 96

Samotność 69

Senat szaleńców 54

Sienna 120

Sliska and Twarda (getto streets) 120

Sława 101

Spowiedz Motyla 20

Szkoła specjalna 54

Szkoła życia 67, 112

Têt-â-têt with God 120

Traurig oder böse? 106

Troski okresu szkolnego 67

Two coffins 120

Uparty chłopiec 112

Utwory wybrane 81

Wiosna i dziecko 8

Wybór pism 17, 18, 20, 54

Z gazetki naszego domu 65

Z "Tygodnika Domu Sierot" 65

Zbiór 18

**АЛФАВІТНИЙ ПЕРЕЛІК СВІТОВИХ ТОВАРИСТВ ЯНУША КОРЧАКА,
ЗАЗНАЧЕНИХ У ПОСІБНИКУ**

Азербайджанське Товариство 552

Бразильське Товариство 553, 554

Голландське Товариство 555-558

Ізраїльське Товариство 559-562

Канадське Товариство 563

Міжнародне Товариство 564-569

Німецьке Товариство 570

Польське Товариство 571-584

Російське Товариство 585-593

Українське Товариство 594-614

Французьке Товариство 615-617

Швейцарське Товариство 618-620

Японське Товариство 621

Додаток 1

*БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРІВ ЯНУША КОРЧАКА, ВИДАНИХ У ПОЛЬЩІ ЗА ЙОГО ЖИТТЯ

1. Dzieci ulicy: Powieść. – Warszawa: A.Pajewski, 1901. – 267 s.
2. Koszałki-Opałki: Satyry społeczne. – Warszawa: Księgarnia Powszechna, 1905. – 246 s.
Переклад: 1907 – єврейською мовою.
3. Dziecko salonu. – Warszawa: Księgarnia Powszechna, 1906. – 347 s.
Dziecko salonu. – 2-e wyd. – Warszawa: J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1927. – 233 s.
4. Moški, Joški i Srule. – Warszawa: J.Mortkowicz: G.Centnerszwer i Ska, 1910. – 117 s.
Moški, Joški i Srule. – 2-e wyd. – Warszawa: J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1922. – 114 s.
Moški, Joški i Srule. – 3-e wyd. – Warszawa: J.Mortkowicz, 1933. – 105 s.
*Переклад: 1911, 1915 – російською мовою;
1922 – єврейською мовою.*
5. Józki, Jaški i Franki. – Warszawa: J.Mortkowicz: G.Centnerszwer i Ska, 1911. – 142 s.
Józki, Jaški i Franki. – 2-e wyd.– Warszawa: J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1922. – 148 s.
Józki, Jaški i Franki. – 3-e wyd. – Warszawa: J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1930. – 148 s.
6. Sława: Opowieść. – Warszawa: J.Mortkowicz: G.Centnerszwer i Ska, 1913. – 87 s.
Sława: Opowieść. – 2-e wyd. – Warszawa: J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1925. – 91 s.
Sława: Opowieść. – 3-e wyd. – Warszawa: J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1935. – 91 s.
Sława: Opowieść.– 4-e wyd. – Warszawa: Tow. Wydawnicze, 1937. – 90 s.
Переклад: 1915, 1916, 1918 – російською мовою.
7. Bobo. – Warszawa: G.Centnerszwer i Ska, 1914. – 189 s.
8. Jak kochać dziecko: Dziecko w rodzinie. – Warszawa: J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1919. – 145 s.
Jak kochać dziecko: Dziecko w rodzinie. – 2-e wyd. – Warszawa: Tow. Wydawnicze, 1920. – 119 s.

Jak kochać dziecko: Dziecko w rodzinie. – 3-e wyd. – Warszawa: J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1929. – 167 s.

9. Momenty wychowawcze. – Warszawa: Tow. Wydawnicze: Książka Polska, 1919. – 35 s.

Momenty wychowawcze. – 2-e вид. доп. розд. "Stefan". – Warszawa: Nakł. Sp. Akcyjna "Nasza Księgarnia", 1924. – 66 s.

10. Jak kochać dzieci. [T. 1]. Dziecko w rodzinie. – 2-e wyd. [T. 2]. Internat. Kolonie letnie. [T. 3]. Dom Sierot. – Warszawa: Tow. Wydawnicze, 1920. – 119, 114, 68 s.

Jak kochać dzieci. [T. 1]. Dziecko w rodzinie. – 3-e wyd. [T. 2]. Internat. Kolonie letnie. Dom Sierot. – 2-e wyd. – Warszawa: J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1929. – 167, 265 s.

11. Sam na sam z Bogiem: Modlitwy tych, którzy się nie modlą. – Warszawa: J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1922. – 70 s.

12. Król Maciuś Pierwszy: Powieść. – Warszawa: J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1923. – 359 s.

Król Maciuś Pierwszy: Powieść. – 2-e wyd. – Warszawa: J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1925. – 359 s.

Переклад: 1924 – російською мовою:

1933 – єврейською мовою.

13. Król Maciuś na wyspie bezludnej: Powieść. – Warszawa: J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1923. – 259 s.

Król Maciuś na wyspie bezludnej: Powieść. – 2-e wyd. – Warszawa, 1931. – 255 s.

14. Bankructwo małego Dżeka: Powieść. – Warszawa: Tow. Wydawnicze, 1924. – 221 s.

Bankructwo małego Dżeka: Powieść. – 2-e wyd. – Warszawa: J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1930. – 221 s.

Bankructwo małego Dżeka: Powieść. – 3-e wyd. – Warszawa: J.Mortkowicz, 1936. – 221 s.

Переклад: 1929 – російською мовою;

1935 – чеською, німецькою мовами;

1936 – литовською мовою;

1939 – англійською мовою.

15. Kiedy znów będę mały. – Warszawa: J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1925. – 225 s.

16. Bezwstydnie krótkie...: Nowele. – Warszawa: Tow. Wydawnicze, 1926. – 48 s.

17. Prawo dziecka do szacunku. – Warszawa: J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1929. – 43 s.

Переклад: 1929 – єврейською мовою у журналі "Dos Kind". – № 3-4, 8-10.

18. Prawidła życia: Pedagogika dla młodzieży i dorosłych. – Warszawa: J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1930. – 143 s.
19. Kajtuś Czarodziej: Powieść. – Warszawa: J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1935. – 315 s.
20. Uparty chłopiec: Życie Ludwika Pasteura. – Warszawa J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1938. – 129 s.

Переклад: 1939 – литовською мовою;

1940 – єврейською мовою;

1941 – словацькою мовою.

21. Ludzi są dobrzy. – Warszawa: Judaica: Nakł. “Keren Kajemet Leisrael”, 1938. – 32 s.
22. Trzy wyprawy Herszka. – Warszawa: Judaica: Nakł. “Keren Kajemet Leisrael”, 1939. – 32 s.
23. Pedagogika żartobliwa: Moje wakacje: Gadaninki radiowe Starego Doktora. – Warszawa: J.Mortkowicz: Tow. Wydawnicze, 1939. – 120 s.

---

* Матеріал подається за редакцією укладача С.В.Іщук.

Додаток 2

Інформація про Януша Корчака в мережі інтернет

1. Януш Корчак: “НЕСЕРЬЕЗНАЯ ПЕДАГОГИКА” – “Детские драки”
//JEWISH. RU – ЖЕНСКИЙ КЛУБ – ВСЕ ДЛЯ ВАС. – Режим доступу:
<http://www.jewish.ru/8023.asp>. – Заголовок з екрана. – Четвер, 7.08.2003, 10:15.
2. Януш Корчак : [Дневник. Король Матиуш]. – Режим доступу:
<http://jiva.rbcmail.ru/diary.htm>. – Заголовок з екрана. – Четвер, 7.08.2003, 10:15.
3. Януш Корчак “Дети Библии: Моисей”. – Режим доступу:
http://www.humans.ru/humans/113472/h_ff_main_t. – Заголовок з екрана. – Четвер, 7.08.2003, 10:15.
4. Януш Корчак – врач, писатель, педагог //Януш Корчак .– Режим доступу: <http://dom-y-mosta.narod.ru/texti/Korshak.htm>. – Заголовок з екрана. – Четвер, 7.08.2003, 10:15.
5. Януш Корчак. Дети Библии: Моисей. – Режим доступу:
<http://lib.nexter.ru/cat/k/korchj01.htm>. – Заголовок з екрана. – Четвер, 7.08.2003, 10:15.
6. Януш Корчак(KorczaK). –
Режим доступу: http://www.foxdesign.ru/aphorism/author/a_korczaK.... .
– Заголовок з екрана. – Четвер, 7.08.2003, 10:15.
7. Януш Корчак // ІНСТИТУТ ЮДАЇКИ. – Режим доступу:
<http://judaica.kiev.ua/kor.htm>. – Заголовок з екрана. – Четвер, 7.08.2003, 10:15.
8. Дети Библии: Моисей. – Режим доступу:
<http://spintongues.msk.ru/korczaK.htm>. – Заголовок з екрана. – Четвер, 7.08.2003, 10:15.
9. ПЕДАГОГИКА Я.КОРЧАКА : Газета “Первое сентября” №56/2000.–
Режим доступу: <http://ps.1september.ru/2000/56/1-1.htm> . – Заголовок з екрана. – Четвер, 7.08.2003, 10:15.
10. Януш Корчак о школьной газете //Жак Гонне .– Режим доступу:
<http://megafon-tv.narod.ru/metodika/corchak.htm>. – Печатається по изд.:
Корчак Я. Избранные педагогические произведения.– М.:
Просвещение,1966.– Заголовок з екрана. – Четвер, 7.08.2003, 10:15.
11. Януш Корчак //ШОА.Книжная полка .– Режим доступу:
<http://history.pedklub.ru/shoa/books-008.htm> . – Заголовок з екрана. – Четвер, 7.08.2003, 10:15.
12. История Дома Корчака в Москве .– Режим доступу:
<http://gdoor.narod.ru/history.htm> . – Заголовок з екрана. – Четвер, 7.08.2003, 10:15.
13. Януш Корчак //Врач + Практика . – Режим доступу:
<http://www.apteki.nnov.ru/docs/354/3-2-1.html> . – Заголовок з екрана. – Четвер, 7.08.2003, 10:15.
14. Санкт-Петербургское Общество Януша Корчака .– Режим доступу:
<http://rw-club.narod.ru/culture/o5.htm> . – Заголовок з екрана. – Четвер, 7.08.2003, 10:15.
15. Януш Корчак //Люди XX столетия .– Режим доступу:
<http://www.slavonic.iptelecom.net.ua> . – Заголовок з екрана. – Четвер, 7.08.2003, 10:15.

16. Януш Корчак Король Матиуш Первый //Ольга Медведева о Корчаке. “Король Матиуш Первый” – аннотация Галины Тубельской и текст.– Режим доступу: <http://korchak-stn.narod.ru/125/125.html>. – Заголовок з екрана. – Четвер, 7.08.2003, 10:15.
17. Януш Корчак //ТЮРЬМА И ВОЛЯ : Радиопередача “Облака”. – Режим доступу: <http://www.prison.org/clouds/clouds528.htm> . – Заголовок з екрана. – Четвер, 7.08.2003, 10:15.
18. Януш Корчак “Как любить детей” //Раннее развитие детей. Подборка ссылок от Веселой . – Режим доступу: <http://calflove.narod.ru/beby-ed.htm> . – Заголовок з екрана. – Четвер, 7.08.2003, 10:15.

Іменний покажчик.

Алфавітний покажчик праць Януша Корчака, зазначених у посібнику.

Алфавітний перелік світових товариств Януша Корчака, зазначених у посібнику.

Додаток 1. Бібліографічний список літературних творів Януша Корчака, виданих у Польщі за його життя (С.В.Іщук).

Додаток 2. Інформація про Януша Корчака в мережі Інтернет.

Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В.О.Сухомлинського

видано за 2000 – 2003 рр.

■ Бібліографічні посібники

- Бібліотека навчального закладу в контексті інформатизації суспільства: Бібліогр. покажч. для б-к загальноосвіт., проф.-техн. навч. закл., вищих навч. закл. I–II р.а. / АПН України. ДНПБ України, УБА. Секція освіт. б-к; Упоряд. А.І. Рубан; Наук. консультанти: П.І. Рогова, К.Т. Селіверстова; Відп. за вип. І.І. Хемчян; Ред. Є.К. Бабич; Рецензент А.О.Малько. – К., 2003. – 87 с. – (На допомогу проф. самоосвіті працівників освіт. б-к; Вип.1.)
- В.О.Сухомлинський. Біобібліографія: 1987–2000 рр. / АПН України, Укр. асоціація В.О. Сухомлинського, [ДНПБ України]; Уклад.: Г.І.Сухомлинська, О.В.Сухомлинська; За ред. Н.О.Гажаман, Л.І.Ніколюк; Відп. за вип. П.І.Рогова. – К.: КНЕУ, 2001. – 128 с. – (Видатні педагоги світу; Вип.1)
- Гід з громадянської освіти в Україні: Наук.-допом. бібліогр. покажч. / АПН України. ДНПБ України, Донец. шк. прав. людини; Упоряд.: Л.О.Пономаренко, Л.І.Ніколюк, Г.К.Черняєва, В.В.Березкіна, Н.Ю.Дуральська; Наук. ред. П.І.Рогова; Наук. консультант К.І.Чорна. – Донецьк; К., 2003. – 166 с.
- Загальноосвітня школа України за роки незалежності (1991–2001 рр.): Реком. бібліогр. покажч. / АПН України. ДНПБ України, УБА; Уклад.: Г.К.Черняєва, Л.І.Ніколюк, І.М.Смелік; Відп. за вип. Т.Ф.Букшина //Шкіл. світ. – 2002. – Черв. (№

21/23). – С. 1-62.

- Іван Андрійович Зязюн: Педагог. Вчений. Філософ: Біобібліогр. покажч. / АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. ДНПБ України, Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М.Гоголя; Упоряд.: Л.І.Ніколюк, Л.О.Пономаренко, Л.Н.Штома; Наук. ред. П.І.Рогова; Наук. консультант Н.Г.Ничкало; Ред. Є.К.Бабич. – К., 2003. – 45 с. – (Академіки АПН України; Вип.2).
- Сучасні освітні технології: Реком. бібліогр. покажч. Вип. 1/ М-во освіти України, АПН України, Ін-т змісту і методів навчання, Центр. освіт. б-ка; Уклад.: Т.Ф.Букшина, Г.К.Черняєва; Відп. за вип. П.І.Рогова; Рецензент Л.І.Даниленко. – К.: ВІПОЛ, 1999. – 60 с.
- Сучасні освітні технології: Реком. бібліогр. покажч. Вип. 2 / АПН України. ДНПБ України; Уклад.: Т.Ф.Букшина, Г.К.Черняєва; Відп. за вип. П.І.Рогова; Рецензент Н.Ф.Федорова //Шкіл. світ. – 2001. – Верес. (№34) + Вкладка, с. 1-16.
- Сучасні освітні технології: Реком. бібліогр. покажч. Вип. 3 /АПН України. ДНПБ України; Упоряд.: О.В.Углова, О.В.Яковлева; Відп. за вип. Т.Ф.Букшина; Ред. Є.К.Бабич; Рецензент Л.І.Даниленко. – К., 2003. – 87 с.
- Формування активної життєвої позиції молодого громадянина України: Наук.- допом. бібліогр. покажч. /АПН України. ДНПБ України, Київ. нац. екон. ун-т; Упоряд.: Л.О.Пономаренко, Л.І.Ніколюк, Г.К.Черняєва, В.В.Березкіна, Н.Ю.Дуральська; Наук. ред. П.І.Рогова; Наук. консультант К.І.Чорна. –К., 2002. – 141 с.
- М.Д.Ярмаченко – вчений-педагог, академік, перший президент АПН України: Біобібліогр. покажч. /АПН України. ДНПБ України; Упоряд.: В.В.Вербова, Н.А.Горбенко; Відп. за вип. Т.Ф.Букшина; Ред. Є.К.Бабич. – К., 2002. – 32 с. – (Академіки АПН України; Вип.1).

■ **Методичні посібники**

- Організація роботи бібліотеки загальноосвітнього навчального закладу: Зб. інструкт.-метод. матеріалів [Ч.1; Ч.2] /ДНПБ України; Авт.-упоряд.: П.І.Рогова, І.І.Хемчян, Р.П.Гаврилук та ін. // Шкіл. світ. – 2002. – Листоп. (№42/43). – С. 1-62; Груд. (№46/47). – С. 1-61; 2003. – Квіт. (№13). – С.1-23.

■ **Каталоги виставок**

- БІБІК Надія Михайлівна (до 55-річчя від дня народження)
- БОНДАР Віталій Іванович (до 65-річчя від дня народження)
- БУГАЙОВ Олександр Іванович (до 80-річчя від дня народження)
- БУРИНСЬКА Ніна Миколаївна (до 75-річчя від дня народження)
- ВАРЗАЦЬКА Лариса Олександрівна (до 65-річчя від дня народження)
- ВАШУЛЕНКО Микола Самійлович (до 60-річчя від дня народження)
- ГОНЧАРЕНКО Семен Устимович (до 75-річчя від дня народження)
- ЄВТУХ Микола Борисович (до 65-річчя від дня народження)
- КОНОНКО Олена Леонтіївна (до 60-річчя від дня народження)
- КРЕМЕНЬ Василь Григорович (до 55-річчя від дня народження)
- КУЛЬЧИЦЬКА Олена Іполитівна (до 70-річчя від дня народження)
- ЛАКТИОНОВА Галина Миколаївна (до 50-річчя від дня народження)
- МАДЗІГОН Василь Миколайович (до 65-річчя від дня народження)
- МАСОЛ Людмила Михайлівна (до 50-річчя від дня народження)
- МОЛЯКО Валентин Олексійович (до 65-річчя від дня народження)
- РОГОВА Павла Іванівна (до 55-річчя від дня народження)
- СУХОМЛИНСЬКА Ольга Василівна (до 55-річчя від дня народження)
- ХАЙРУЛІНА Василина Миколаївна (до 60-річчя від дня народження)
- ШЕЛЕХОВА Галина Тарасівна (до 50-річчя від дня народження)
- ШУХОВА Елеонора Василівна (до 70-річчя від дня народження)

